ಕಲಾ ಸಂಪದ–3

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ಬಿ.ಎ./ಬಿ.ಎಚ್.ಎಂ./ ಬಿ.ಎಸ್.ಡಬ್ಲ್ಯೂ
ಮೂರನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ – ಎಸ್.ಇ.ಪಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ. ಎಚ್. ಶಶಿಕಲಾ

ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ. ಸುವರ್ಣ ಸಂಗಣ್ಣ ಹುಡೇದ
ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಜಿ. ಉಮೇಶ
ಡಾ. ಬಿ.ಎಮ್. ವಾಣಿಶ್ರೀ
ಡಾ. ವಜ್ರೇಶ್ವರಿ ಎಸ್. ಮೂರ್ತಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
BENGALURU CITY UNIVERSITY
BE BOUNDLESS

ಕಲಾ ಸಂಪದ – 3

ಬಿ.ಎ/ಬಿಎಚ್ಎಂ/ಬಿಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯೂ– ಮೂರನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್,

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

(ಎಸ್.ಇ.ಪಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ)

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಎಚ್. ಶಶಿಕಲಾ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಸುವರ್ಣ ಸಂಗಣ್ಣ ಹುಡೇದ

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಜಿ. ಉಮೇಶ

ಡಾ. ಬಿ.ಎಮ್. ವಾಣಿಶ್ರೀ

ಡಾ. ವಜ್ರೇಶ್ವರಿ ಎಸ್. ಮೂರ್ತಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜು ಆವರಣ, ಬೆಂಗಳೂರು

KANNADA BHASHA PATHYA- KALA SAMPADA 3:

A Prescribed Text Book for BA Degree Course III Semester

Chief Editior : Dr. H.Shashikala, Professor of Kannada, Centre for Kannada Studies, Bangalore University, Bangalore

Edited by **:** Dr. Suvarna Sanganna Huded, Shri H.G. Umesha, Dr. B.M. Vanishree, Dr. Vajreshwari S. Murthy

Published by: BANGALURU CITY UNIVERSITY, BENGALURU

Pp:14+149=163

First Publication: 2025

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು:

ಡಾ. ಎಚ್. ಶಶಿಕಲಾ

ಸಲಹಾ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿ:

ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಲಿ ಸದಸ್ಯರು

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಕುಲಪತಿಗಳ ನುಡಿ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ವೇಗವಾಗಿ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬೇರೂರಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತಿದೆ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಅಪ್‌ಗಳ ತಾಣವಾಗುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ದಿನ ದಿನವೂ ಹುಟ್ಟಿ ಹಾಕುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡವು ತನ್ನ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ವೃತ್ತಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದರ ಸ್ಥಾನ ದೃಢವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾದ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಕನ್ನಡದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿಕೊಂಡ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಮನಗಂಡಿದೆ.

ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಯುವಜನಾಂಗದ ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪಠ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿ ಪೂರೈಸುವ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಭಾಷೆಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಪರತೆಯನ್ನು ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ತನ್ನ ಮೂರನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕೌಶಲ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ

ಒದಗಿಸುವ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕನ್ನಡದ ಸುದೀರ್ಘ ಪರಂಪರೆಯ ಸೃಜನಶೀಲ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ, ತಾವು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ವಿವಿಧ ಬಗೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾ, ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸ್ವತಃ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅರಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಇಂತಹ ಬಗೆಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿಯು ಮಾಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ.ಎಚ್.ಶಶಿಕಲಾ ಅವರಿಗೂ, ಬಿಎ ಪದವಿ ಪಠ್ಯ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ. ಸುವರ್ಣ ಸಂಗಣ್ಣ ಹುಡೇದ, ಡಾ. ಹೆಚ್.ಜಿ. ಉಮೇಶ, ಡಾ. ಬಿ.ಎಮ್. ವಾಣಿಶ್ರೀ, ಪ್ರೊ. ವಜ್ರೇಶ್ವರಿ ಎಸ್. ಮೂರ್ತಿ ಅವರಿಗೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ಭಾಷೆಯ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ದೊರಕಲಿ!

ಡಾ. ಕೆ.ಆರ್. ಜಲಜಾ
ಪ್ರಭಾರ ಕುಲಪತಿಗಳು
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ

ಭಾಷೆಯು ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಅಗತ್ಯಗಳು ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ಸಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಅರಿತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ, ಅದರಂತೆ ತಾವು ಗ್ರಹಿಸಿರುವುದನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಡುವ ಕುಶಲತೆಯನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಂದಲೇ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿರುವ ತುರ್ತನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಅರಿತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಕನ್ನಡ ಬೋಧನೆಯ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದೆ.

ಮೂರನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲ್ಯದ ಬೋಧನೆ ಎಂದು ಎರಡು ಭಾಗ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ–1 ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯ ಭಾಗ–2 ಎಂದು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪರಂಪರೆಯ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಅರಿತರೆ, ಕೌಶಲ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವ, ಬರೆಯುವ, ಇತರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ತಮ್ಮ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದೊಂದಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಇಂದು ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿನ ವಿಷಯವನ್ನು, ಅದರ ವಸ್ತುವಿಗಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಲೇಖಕಿ/ಕವಿ/ಸಾಹಿತಿಯ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಅರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪರಂಪರೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಪರಂಪರೆಯ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ತದನಂತರ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿನ ಸೃಜನಶೀಲ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವಂತೆ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರತಿ ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಓದುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನ, ಕಲೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ನಿರ್ವಹಣಾ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಉಡುಪು ವಿನ್ಯಾಸ– ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಚಿಂತಿಸಿ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅರಿಯಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ–1ರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸಾಹಿತಿಗಳು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ವಿಭಿನ್ನ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ–1 ರಲ್ಲಿನ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪ.

ಇನ್ನು ಕೌಶಲ್ಯ ಭಾಗ–2ನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ: ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಆಲೋಚಿಸಿ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡುವ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ವಾಕ್ಯಗಳ ಬಗೆಗಳು, ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಬ್ದಗಳು, ಬಳಸುವ ಪದಪುಂಜಗಳು, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ಶೈಲಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ತಮಗೆ ನೀಡಿರುವ

ವಿಷಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಬರೆಯುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ಹೌದು; ಮಾತನಾಡುವಿಕೆಗೂ ಹೌದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಅಥವಾ ವಿಸ್ತರಿಸುವ, ಕೇಳುಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವಂತೆ ವಿಷಯ ಮಂಡಿಸುವ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. (ಕೌಶಲ್ಯ ಭಾಗ–2 ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.) ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶ. ಆಲಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ.

ಕೇವಲ ಬರೆಯುವುದು ಮಾತನಾಡುವುದು ಮಾತ್ರವೇ ಕೌಶಲ್ಯವಲ್ಲ, ಚಟುವಟಿಕೆಯೂ ಒಂದು ಕೌಶಲ್ಯವೇ! ಇಂದಿನ ಡಿಜಿಟಲ್ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನೂರಾರು ದಾರಿಗಳಿವೆ. ವಿಷಯವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ Power point presentation ಮೂಲಕ ತರುವುದಾಗಲಿ, ಚಿತ್ರದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಫೋಟೋಗ್ರಫಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾ ನೆರಳು ಬೆಳಕುಗಳಲ್ಲಿ, ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದೂ ಒಂದು ಕಲೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾ ಕಲಿಯುವುದರಿಂದ ಇದೊಂದು ಕೌಶಲ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹದ್ದನ್ನು ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿರುವ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಅವರೊಳಗೇ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿ ತಮ್ಮ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವುದೂ ಕೌಶಲ್ಯದ ಭಾಗವೇ ಆಗಿದೆ.

ಪದವಿ ತರಗತಿಯ ಮೂರು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರಿಗೆ, ಐಚ್ಛಿಕ ಕನ್ನಡದ ಮೂರು ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ನಿಂದ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಉಳಿದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನನಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಕಟಪೂರ್ವ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಪ್ರೊ.ಲಿಂಗರಾಜ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೂ, ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ಪ್ರಭಾರ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಡಾ. ಕೆ.ಆರ್. ಜಲಜಾ ಅವರಿಗೂ ವಂದನೆಗಳು.

ಪ್ರಭಾರ ಕುಲಸಚಿವರಾದ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ರಮೇಶ್ ಅವರು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ; ಅವರ ನೆರವಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ನಿರಂತರವೂ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಸ್ನಾತಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿಯ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ, ಇಂತಹ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಬಹಳ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ರೂಪಿಸಿದ ಬಿಎ ಪದವಿ ಪಠ್ಯದ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ. ಸುವರ್ಣ ಸಂಗಣ್ಣ ಹುಡೇದ, ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಜಿ. ಉಮೇಶ, ಡಾ. ಬಿ.ಎಮ್. ವಾಣಿಶ್ರೀ, ಡಾ. ವಜ್ರೇಶ್ವರಿ ಎಸ್. ಮೂರ್ತಿ ಅವರಿಗೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ಡಾ. ಎಚ್. ಶಶಿಕಲಾ
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಬೆಂಗಳೂರು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಡಾ. ಎಚ್. ಶಶಿಕಲಾ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,

ಸದಸ್ಯರು

ಡಾ. ಎಸ್. ಮನೋನ್ಮನಿ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಬಿಷಪ್‌ಕಾಟನ್ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜು,

ಮಿಷನ್‌ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಡಾ. ಸುವರ್ಣ ಸಂಗಣ್ಣ ಹುಡೇದ

ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು

ಹೆಚ್.ಕೆ.ಇ.ಎಸ್. ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ ಕಾಲೇಜು

ಸದಾಶಿವನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪ್ರೊ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,

ವಿ.ವಿ.ಪುರಂ ಕಲಾ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಾಲೇಜು,

ವಿ.ವಿ.ಪುರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಡಾ. ಎಸ್.ಎಲ್. ಮಂಜುನಾಥ್

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,

ವಿಜಯಕಾಲೇಜು, ಜಯನಗರ ಬೆಂಗಳೂರು

ಡಾ. ಶೀಲವಂತ ಸಂಜೀವಕುಮಾರ್

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಲಾ ಮತ್ತು

ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಡಾ. ಕೆ.ಸಿ. ಸುರೇಶ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು

ಕೆ.ಎಲ್.ಇ. ಎಸ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ

ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಡಾ. ಬಿ.ಎನ್. ಪೂರ್ಣಿಮಾ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸಂತಜೋಸೆಫ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಡಾ. ಬೆಟ್ಟೇಗೌಡ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು,

ಕುವೆಂಪು ನಗರ, ಮೈಸೂರು.

ಡಾ. ಎನ್.ಆರ್. ಚಂದ್ರೇಗೌಡ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ

ವಿಭಾಗ, ಕ.ರಾ. ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮೈಸೂರು

ಪರಿವಿಡಿ

ಭಾಗ 1 : ಸಾಹಿತ್ಯ

1	ಸುಮತಿಯ ಕಥೆ	–	ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ	01
2	ಒಲವಾದೊಡೆ ರೂಪಿನ ಕೋಟಲೆಯೇವುದೋ	–	ಜನ್ನ	10
3	ವಚನಗಳು	–	ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ, ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ	19
4	ನೆಳಲು ತನುವಿನ ಬಳಿಯೊಳಲ್ಲದೆ ಚಲಿಸುವುದೆ	–	ಕನಕದಾಸರು	26
5	ಹುಳಿ ಸಿಹಿ ಬಾಲ್ಯ	–	ಶಾರದಾ ವಿ ಮೂರ್ತಿ	37
6	ಸಂಬಳದ ಸಂಜೆ	–	ಕೆ.ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ	45
7	ಘಾಟಿ ಸೊಸೆ	–	ಜನಪದ ಕಥೆ	50
8	ಯುಗಾದಿ	–	ವಸುಧೇಂದ್ರ	60

ಭಾಗ 2 : ಕೌಶಲ್ಯ

1. ಕಲಾಸಾಧಕರ ಪರಿಚಯ

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು

ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿ (ಗುಬ್ಬಿ ವೀರಣ್ಣ)

ಕಲಾವಿದ ವೆಂಕಟಪ್ಪ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಮುಲ್ಲರ್ (ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ)

2. ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನ

ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನದ ಸ್ವರೂಪ

ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನದ ವಿಧಾನ

3. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು

ಸ್ಥಳೀಯ ಕಲಾವಿದರೊಬ್ಬರ ಜೊತೆ ಸಂದರ್ಶನ

ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಭಿತ್ತಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ.

ಭಾಗ 1 ಸಾಹಿತ್ಯ

ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಸೂಚನೆ

1. ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ–1 ರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 8 ಪಠ್ಯಗಳಿವೆ.
2. ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ–1 ಒಟ್ಟು 50 ಅಂಕಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
3. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಆಯಾ ಪದವಿಯ ವಿಷಯದ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡ/ವಿಭಿನ್ನ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬೋಧನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
4. ಕವಿ/ಲೇಖಕ/ಸಾಹಿತಿಯು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಕವಿಯ/ಲೇಖಕಿಯರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಬೇಕು.
5. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಲೇಖಕರ ಭಾಷೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯು ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗುತ್ತಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಕಾವ್ಯತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆಗಬೇಕು.
6. ಇದರ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯವು ಶಬ್ದಗಳ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅರ್ಥದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿಸ್ತಾರಿತವಾದ ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆಗುತ್ತಾರೆ.
7. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅರಿತು, ಮುಂದೆ ಕೌಶಲ್ಯದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಾವೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಭಾಷೆ ಬಳಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

1. ಸುಮತಿಯ ಕಥೆ

ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ

ಆಶಯ :

ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಆಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಎದುರಿಸಿ, ಉಪಾಯದ ಮೂಲಕ ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಗಟ್ಟಿತನ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ವಿಪತ್ತಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದರಿಂದ ಅನಾಹುತವೇ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅಪಾಯವನ್ನು ಉಪಾಯದಿಂದ ಎದುರಿಸುವ, ಸತ್ಯ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ಕಥೆ ಇದಾಗಿದೆ.

ಕೌಶಂಬಿಯೆಂಬ ಪೊಟಲೊಳ್ ಸುಮಿತ್ರನೆಂಬೊ ಶ್ರೇಷ್ಟಿ ಕೋಟಿ ಕಸವರಮನೊಡೆಯೊನಾತನ ಮಗಂ ವಸುಮಿತ್ರನೆಂಬೊಂಗೆ ಸರ್ಪದಷ್ಟಮಾದೊಡೆ ಸತ್ತನೆಂದು ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಕೊಂಡು ಪೋಗಿ ಇಟ್ಪಿದೊಡಲ್ಲಿ ಗರುಡನಾಭಿಯೆಂಬ ಮಂತ್ರವಾದಿ ಪೋಗಿ ನೋಡಿ ಈತನನಾಂ ನಾಳೆಯಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಬಾಟ್ಸುವೆನಂಜದಿರಿಯಿಲ್ಲಿಯೆ ಇರುಳೀ ದಾಷ್ಟಿಕಂಗೆ ಜಾವಮಿರಿಮೆಂದು ಪೇೞ್ದುಪೋದಂ ಸುಮಿತ್ರಸೆಟ್ಟಿಯಂ ನಾಲ್ವರೊಳ್ಳಿದರಪ್ಪ ಸುಭಟರಂ ಜಾವಮಿರಿಸಿ ಪೋದನಾ ನಾಲ್ವರುಂ ಜಾವಮಿರ್ದು ಭಟರೊಳಗೊರ್ವನಿರುಳ್ ಕುೞಿಯಂ ಕಳ್ದುತರಲ್ ಪೋದಂ ಮತ್ತೊರ್ವಂ ಪುಳ್ಳಿಯಂ ತರಲ್ಪೋದಂ ಮತ್ತೊರ್ವಂ ಕಿಚ್ಚಂ ತರಲ್ ಪೋದಂ ಮತ್ತೊರ್ವಂ ದಾಷ್ಟಿಕನಾಪಕ್ಕದೆ ಕಾಪಿರ್ದನಂತಾ ನಾಲ್ವರು

ಕುೞಿಯಂ ಕೊಂದು ಸುಟ್ಟು ತಿಂದರೆಂಬ ಕಥೆಯಮಂ. ಪೊಟ್ಟೞಿನೆ ನೇಸರ್ಮೂಡೆ ಗರುಡನಾಭಿಯೆಂಬ ಮಂತ್ರವಾದಿ ಬಂದು ಪಱೆಗುಟ್ಟಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ ದಾಷ್ಟಿಕನನೆತ್ತಿದಂ ಸುಮಿತ್ರ ಸೆಟ್ಟಿಯುಮಿರುಳ್ ಜಾವಮಿರ್ದ ನಾಲ್ವರ್ ಸುಭಟರ್ಗೋರೊರ್ವರ್ಗೆ ಸಾಸಿರ ದೀನಾರದ ಪೊಟ್ಟಳಿಗೆಗಳಂ ಪ್ರಾಸಾದದ ಮೇಗಿರ್ದು ಜನಸಂಕೀರ್ಣದ ನಡುವೆ ನಾಲ್ಕು ಪೊಟ್ಟಳಿಗೆಯ ನೀಡಾಡಿದೊಡಾ ಪೊಟ್ಟಳಿಗೆಯಂ ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳೆನೆಂದು ಪುಸಿದೊಡಾ ಶ್ರೇಷ್ಟಿಯುಮರಸರ್ಗೆ ಪೋಗಿ ಬಿನ್ನಂಪಗೆಯ್ದನು ಎನ್ನ ಸಾಸಿರ ದೀನಾರದ ಪೊಟ್ಟಳಿಗೆ ಕೆಟ್ಟುದದಂ ದೇವರಾರೈವುದೆಂದು ಪೇೞ್ದೊಡೆ ತಳಾಱನಂ ಕರೆದು ಬೇಗಂ ಕಳ್ಳನನಾರಯ್ಯಲ್ಲಾದಾಗಳ್ ಕಳ್ಳಂಗೆ ತಕ್ಕ ನಿಗ್ರಹಮಂ ನಿನಗೆ ಮಾೞ್ಪೆನೆಂದರಸನಾತನಂ ಬಗ್ಗಿಸಿ ನುಡಿದೊಡಾತನುಮಱಿಸಿ ಕಳ್ಳನನಾರಯ್ಯಲಾಱದೆ ನಾಲ್ವರ್ ಸುಭಟರುಮಂ ಮನೆಗೊಡಗೊಂಡು ಬಂದು ಭೀತನಾಗಿ ಬಿನ್ನನೆ ಮೊಗಂ ಬಾಡಿ ಚಿಂತಿಸುತಿರ್ದೊಡಾತನ ಮಗಳ್ ಸುಮತಿಯೆಂಬಳಿಂತೇಕೆ ಬಿನ್ನನಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತರ್ದೆಯಮ್ಮಾ ಎಂದು ತಂದೆಯಂ ಬೆಸಗೊಂಡೊಡಾತನುಂ ತದ್ವೃತ್ತಾಂತಮನೆಲ್ಲಮಂ ಮಗಳ್ಗೞಿಯೆ ಪೇೞ್ದೊಡಂಜಲ್ವೇಡಿದನೆಲ್ಲಮನಾನಾರಯ್ದು ಕಳ್ಳನುಮಂ ಕಸವರಮುಮಂ ನಾಳೆ ನಿಮಗೊಪ್ಪಿಸುವೆಂ ನೀಮುಂ ನಿಶ್ಚಿಂತಮಿರಿಯೆಂದು ತಂದೆಯನೇಕಾಂತದೊಳ್ ನುಡಿದು ತಂದೆಯಂ ಸಂತವಿಸಿದಾಗಳ್ ಸುಮತಿಯುಮಿರುಳ್ ಕಳ್ಳರಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲ್ವೇಡಿಯಾ ನಾಲ್ವರುಂ ಸುಭಟರ ಪಕ್ಕದಿರ್ದೆನೆಂದವರ್ಗೆ ಕಥೆಯಂ ಪೇೞ್ಗುಂ ಪಾಟಳೀಪುತ್ರಮೆಂಬ ಪುರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಿ ಸುದತ್ತನೆಂಬೊನಾತನ ಮಗಳ್ ಸುದಾಮೆಯೆಂಬ ಕನ್ಯೆಯೊಂದು ದಿವಸಂ ಗಂಗೆಯಂ ಮೀಯಲ್ಪೋಗಿ ಮೀವಲ್ಲಿ ನೆಗೞ್ ಪಿಡಿದೊಡಾದಮಾನುಮಂಜಿ ತಡಿದೊಳಿರ್ದ ಧನದತ್ತನೆಂಬೊಂ

ಸೋದರಮಯ್ದುನನಂ ಕಂಡೆನ್ನಂ ಬೇಗಂ ಬಿಡಿಸೆಂದೊಡಾತನಿಂತೆಂದನೆನ್ನ ಬೇಡಿದುದನೀವೊಡೆ ನಿನ್ನಂ ಕಾವೆನೆಂದೊಡಾಕೆಯುಮೀವೆನೆಂದು ಪೂಣ್ದೊಡೆ ಬೇಗಂ ನೀರಂ ಪೊಕ್ಕು ನೆಗಟಿಂ ಬಿಡಿಸಿದ ಬಟೀಕ್ಕಂ ಪೇಟೀನಂ ಬೇಡುವಯ್ ನಿನ್ನ ಬೇಡಿದುದನೆಲ್ಲಮನೀವೆನೆಂದು ಕನ್ನೆ ನುಡಿದೊಡಾತನಿಂತೆಂದಂ ನಿನ್ನ ಮದುವೆಯಂದು ಪ್ರಥಮ ದಿವಸದ ಪಸದನಮನೆನಗೆ ವಂದು ತೋಱಲ್ವೇಟ್ಕುಮೆಂದು ಬೇಡಿದೊಡಾಕೆಯುಮಂತೆಗೆಯ್ವೆನೆಂದು ಪೂಣ್ದಳಿಂತುಕಾಲಂ ಸಲೆ ಮತ್ತಾ ಕನ್ನೆಗೆ ಯೌವನಂ ನೆಱೆದಂದು ಮದುವೆಯಾದೊಡೆ ತನ್ನ ಪೂಣ್ಕೆಯಂ ನೆನೆದು ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಭೂಷಿತೆಯಾಗಿಯಾದಮಾನುಂ ಕೈಗೆಯ್ದು ಚೆಲ್ವೆಯಾಗಿ ನಟ್ಟನಡುವಿರುಳ್ ಮನೆಯಿಂದಂ ಪೊಱಮಟ್ಟು ಮೈದುನನಿರ್ದಾಪಣಕ್ಕೆ ಪೋಪನ್ನೆಗಮೆಡೆಯೊಳ್ ಕಳ್ಳನೋರ್ವಂ ಕಂಡು ನಿನ್ನ ತೊಟ್ಟಾಭರಣಮೆಲ್ಲಮಂ ಕೊಟ್ಟು ಪೋಗಲ್ಲದಾಂ ಪೋಗಲೀಯೆನೆಂದೊಡೀಗಳೆ ಪೋಗಿ ಬಂದು ನಿನಗೆನ್ನ ತುಡುಗೆಯೆಲ್ಲಮಂ ಕುಡುವೆನನ್ನೆಗಮಿಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ಬರ್ಪನ್ನೆಗಮೆತ್ತಂ ಪೋಗದಿರೆಂದು ನಂಬೆ ನುಡಿದು ಸಂತೈಸಿ ಕಿಱೆದಂತರಮಂ ಪೋದೊಡೆ ತಳಾಱಂ ಕಂಡೀ ಪೊಟ್ತೆತ್ತ ಪೋದಪ್ಪಯ್ ಪೊಲ್ಲಮಾನಸಿಯೆ ಎಂದಾತಂ ಪಿಡಿದು ಕಾಡೆ ಪಿರಿದೊಂದು ಮನೆವಾಟ್ತೆಯುಂಟೆನ್ನಂ ಕಾಡದೆ ಪೋಗಲೀಯಾನೀಗಳೆ ಪೋಗಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಪ್ಪೆಂ ಬಂದೊಡೆ ನಿನ್ನ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ್ವೆನೆಂದು ನಂಬೆ ನುಡಿದು ನನ್ನಿಗೊಟ್ಟು ಕಿಱೆದಂತರಮಮ್ ಪೋಪನ್ನೆಗಮೆಡೆಯೊಳ್ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸಂ ಕಂಡು ತನ್ನಂ ತಿನ್ನಲ್ ಬಗೆದೊಡೆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸಂಗೆಂದಳ್ ಪಿರಿಯದೊಂದು ಮನೆವಾಟ್ತೆಯುಂಟೀಗಳೆ ಪೋಗಿ ಬಂದಪ್ಪೆಂ ಬಂದ ಬಟಿಕ್ಕೆನ್ನಂ ಮೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಮಾಡೆಂದು ನನ್ನಿಗೊಟ್ಟು

ನಂಬಿಸಿ ಪೋದೊಡಾ ಕಳ್ಳನುಂ ತಳಾಱನುಂ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನುಮಂತುಮೀಕೆಯೀ ಪೊಟ್ತು ತುರಿಪದಿಂದಟ್ಟಿಱೆಂದೆತ್ತ ಪೋದಪ್ಪಳೆಂದು ಬೞಿವೞಿಯನೆ ನೋಡುತ್ತಂ ಪೋಪರನ್ನೆಗಂ ಮಯ್ದುನಂ ಪಟ್ಟಿರ್ದಾಪಣಕ್ಕೆ ಪೋಗಿ ಬಾಗಿಲಂ ತೆಱೆಯಿಮೆಂದಾಗಳವರಾರೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡಾಗಳಾನಲ್ತೆ ಸುದಾಮೆಯೆನೆಂದೊಡೆ ಬಾಗಿಲಂ ತೆಱೆದಾಪಣದೊಳಗಂ ಪೊಕ್ಕಳನೀ ಪೊೞ್ತೇಕೆ ಬಂದೆಯೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡೊಡೆ ನೀನಲ್ತೆ ಎನ್ನ ನನ್ನಿಗೊಂಡಯ್ ಎನ್ನ ಮದುವೆಯಂದು ಪ್ರಥಮ ದಿವಸದ ಪಸದನಮೆನಗೆ ತೋಱಲ್ವೇೞ್ಕುಮೆಂದು ಬೇಡಿದೊಡಾಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಂ ನೆಱಪಲ್ ಬಂದೆನೆಂದು ತನ್ನಂ ತೋಱಿದೊಡಾತನುಮಾಕೆಯ ರೂಪಂ ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚಿ ವಿದ್ಯಾಧರಿಯ ದೇವಗಣಿಕೆಯ ರೂಪನೆ ಪೋಲ್ವೆ ಎಂದು ಪೊಗೞ್ದು ಮತ್ತಮಿಂತೆಂದಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಂ ನೆಱಪಿದೆ ಒಳ್ಳಿತಾಯ್ತೀ ಪೊೞ್ತು ಪೊಲ್ಲದುವಂದೆ ನಟ್ಟನಡುವಿರುಳ್ ಕಳ್ಳರುಂ ತಳಾಱರುಂ ಕಾಡುವರ್ ಬೇಗಂ ಪೋಗೆಂದು ನುಡಿದು ಪೋಗಲ್ವೇೞ್ದೊಡದೆಲ್ಲಮನಾ ಮೂವರುಂ ಪೊಱಗೆ ಕೇಳ್ದು ಮತ್ತಂ ಬೇಗವೇಗಂ ಪೋಗಿ ತಮ್ಮಿರ್ದೆಡೆಗಳೊಳಿರ್ದರನ್ನೆಗಮಾ ಮದೆವಳ್ ರಕ್ಕಸನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೇನೆನ್ನಂ ನೀಂ ಮೆಚ್ಚಿದಂತಂ ಮಾಡೆಂದು ತನ್ನಂ ತೋಱಿದೊಡಾ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಿಂತೆಂದಂ ನೀಂ ಸತ್ಯವಾದಿಯಯ್ ಆದಮಾನುಂ ರೂಪು ಲಾವಣ್ಯ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಕಾಂತಿ ಹಾವ ಭಾವ ವಿಲಾಸ ವಿಭ್ರಮಂಗಳನೊಡೆಯಯ್ ನಿನ್ನಂ ತಿಂದಾನಾವ ಗತಿಗೆ ಪೋಪೆಂ ನಿನ್ನ ರೂಪನೞಿಯಲಾಱೆನದಱೆನಂಜದೆ ಪೋಗೆಂದು ಪೋಗಲ್ವೇೞ್ದೊಡೆ ಬರ್ಪಳನ್ನೆಗಂ ತಳಾಱನಂ ಕಂಡಿನ್ನೆನ್ನಂ ನೀಂ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ್ಯೆಂದು ನುಡಿದೊಡಾತನಿಂತೆಂದು ನೀಂ ಪೊಲ್ಲಮಾನಸಿಯೆ ಎಂದು ಮನದೊಳೆ ಬಗೆದೆಂ ನಿನ್ನಂತೊಳ್ಳಿದರಾರುಮಿಲ್ಲ ನುಡಿದ ನನ್ನಿಯಂ ತಪ್ಪದೆ ಬಂದೆ ಸತ್ಯವಾದಿಯಯ್

ಪೋಗಬ್ಬಾ ಎಂದು ಪೋಗಲ್ವೇಱ್ದೊಡೆ ಬರ್ಪಳನ್ನೆಗಂ ಕಳ್ಳನಂ ಕಂಡು ತನ್ನ ತೊಟ್ಟಾಭರಣಮನೆಲ್ಲಮಂ ಕಳೆದೊಪ್ಪಿಸಿಯಾತನಿಂತೆಂದನೆನಗೇನೊಂದೆ ಭವಮೆ ನಿನ್ನ ಕೈಯದಂ ಕೊಂಡಾನೇನಾಚಂದ್ರಾರ್ಕತಾರಂಬರಂ ಬರ್ದಪ್ಪೆನೆ ಎಣಿಕೊಂಡ ಕಸವರಂ ತವನಿಧಿಯಂತೆ ತವದಿರ್ದಪ್ಪುದೆ ನಿನ್ನ ಕೈಯಿಂದಂ ಕೊಳ್ಳೆ ಪೋಗಬ್ಬಾ ಎಂದು ಪೋಗಲ್ವೇಟ್ಟಿನಂತಾ ಮೂವರುಂ ಮದೆವಳಂ ಪೋಗಲ್ವೇಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಿ ಕಟೆಪಿದೊಡಾಕೆಯುಂ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಪೋದಳಿಂತವರೊಳಗೊಳ್ಳಿದರಾರಣ್ಣಂಗಳಿರಾ ಪೇೞಿಮೆಂದು ಸುಮತಿಯೆಂಬ ಕನ್ನೆ ಬೆಸಗೊಂಡಾಗಳಾ ಸುಭಟರೊಳೊರ್ವನಿರುಳ್ ಕುಱಿಯಂ ಕೊಂದವಂ ಬೊಮ್ಮರಾಕ್ಷಸನಾಕೆಯಂ ತಿನ್ನದೆ ಕಟೆಪಿದಡಾತನೊಳ್ಳಿದನೆಂದಂ ಸರ್ಪದಷ್ಟನಂ ಕಾದಿರ್ದಾತಂ ತಳಾಱಿಂ ಕಾಡದೆ ಕಟೆಪಿದನಾತನೊಳ್ಳಿದನೆಂದಂ ಕಿಚ್ಚಂ ತರಲ್ ಪೋದಾತನಿಂತೆಂದಂ ಮದೆವಳಂ ಸೋದರ ಮಯ್ದುನನತ್ಯಂತ ರೂಪ ಲಾವಣ್ಯ ಕಾಂತಿ ಹಾವ ಭಾವ ವಿಲಾಸ ವಿಭ್ರಮಂಗಳನೊಡೆಯೊಳಂ ಸೋದರಮಾವನ ಮಗಳಂ ತನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ವಂದೊಳನೇಕಾಂತಂ ಸಮನಿಸಿದೊಡಾಕೆಗಳಿಪದೆ ಪೋಗಲ್ವೇಟ್ಟಿ ಧನದತ್ತನೊಳ್ಳಿದನೆಂದಂ ಪುಳ್ಳಿಯಂ ತರಲ್ ಪೋದಾತಂ ಸಾಸಿರದೀನಾರದ ಪೊಟ್ಟಳಿಗೆಯಂ ಕಳ್ದಾತನಿಂತೆಂದಂ ಮದೆವಳ್ ತೊಟ್ಟಾಭರಣಮೆಲ್ಲಮುಂ ಕೊಳ್ಳದೆ ಕಟೆಪಿದ ಕಳ್ಳನೊಳ್ಳಿದನೆಂದೊಡಾತನ್ ಕಳ್ಳನಪ್ಪುದನಱಿದು ಕಿರಿದು ಬೇಗಮಿರ್ದಾ ನುಡಿಗಳೆಲ್ಲಮಂ ಮಱೆಯಿಸಿ ಎಲ್ಲರುಮಂ ಮಱಲುಂದಿಸಿದ ಬಱಿಕ್ಕಮಾ ಕಳ್ಳನನೆೞ್ಚೆ ಏಕಾಂತದೊಳಿಂತೆಂದು ನುಡಿಗುಂ ನಿನಗಾನಾಟಿಸಿದೆನೆನಗೆ ನೆಱೆಯ ತುಡುಗೆಯಂ ಮಾಡಿಸಲ್ ಭಾಗಸಮುಳ್ಳೊಡೆ ನಿನಗಾಂ ಪೆಂಡತಿಯೆನಾಗಿ ನಿನ್ನೊಡವರ್ಪೆನೆಂದವನನುರ್ಕೆವದಿಂದಂ ಮನಂಗೊಳೆ ನಂಬೆ

ನುಡಿದೊಡಾತನುಂ ಮೆಯ್ಯಱಿಯದೆ ದೀನಾರದ ಸಹಸ್ರದ ಪೊಟ್ಟಳಿಗೆಯು ತೆಗೆದು ಕೊಟ್ಟಾನಿದಱೊಳಗೆ ನಿನಗೆ ತುಡುಗೆಯಂ ಮಾಡಿಸುವೆ ಬಾ ಪೋಪ ಮಿರ್ವರು ಮೆಂದೊಡಂತೆಗೆಯ್ವೆನೆಂದು ಪೊನ್ನ ಪೊಟ್ಟಳಿಗೆಯಂ ತಂದೆಯ ಮಱಿಲುಂದಿದಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಗಿ ಬರುಂಟಿ ಎಟ್ಟಿ ಪೊಟ್ಟಳಿಗೆಯಂ ತಂದೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಳ್ ಕೊಟ್ಟೊಡಾತನಂ ಕಳ್ಳನುಮಂ ದೀನಾರದ ಸಹಸ್ರದ ಪೊಟ್ಟಳಿಗೆಯುಮಂ ಕೊಂಡು ಪೋಗಿಯರಸಂಗೊಪ್ಪಿಸಿದನು

ಕೃತಿ ಕರ್ತೃ : ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ (ಸು 970)

ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಗದ್ಯ ಕೃತಿ. ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೂವಿನ ಹಡಗಲಿಯ 'ಕೋಗಳಿಯವನು, ಜೈನ ಕವಿ. ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯ ಮೂಲ ಹರಿಷೇಣನ ಬೃಹತ್ ಕಥಾಕೋಶ.

ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ ಎಂದರೆ ವೃದ್ಧರ ಆರಾಧನೆ. ಲೌಕಿಕ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ತಪಸ್ವಿಗಳೇ ವೃದ್ಧರು. ಇಂತಹ ವೃದ್ಧರ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುವ ತೊಂದರೆಗಳೇ ಉಪಸರ್ಗಗಳು. ಉಪಸರ್ಗಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ, ಮೋಕ್ಷದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ತಪಸ್ವಿಗಳ ಉಪಾಸನೆಯೇ ಆರಾಧನೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಆರಾಧನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವಾಗ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಾಗಿ ಕಥೆಗಳು ರಚನೆಯಾದವು. ಈ ಕಥಾಕೋಶವೇ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ. ಇಂದಿಗೂ ಇದೊಂದು ಮಾದರಿಯ ಗದ್ಯಕೃತಿ. ಕಥನ ತಂತ್ರ, ವಿಶಿಷ್ಟ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆ, ಸಜೀವ ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣಗಳಿಂದ 'ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ' ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಥಾಭಾಗವು ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯ 'ಸುಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಕಥೆ'ಯ ಉಪಕಥೆ; ವೈನಯಿಕನೆಂಬ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಕಥೆ.

ಸುಮತಿ ಎಂಬ ಜಾಣೆ ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಸಂಕಷ್ಟದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡುವ ಸಂಗತಿ ಕಥೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಸುಮತಿಯ ಬುದ್ಧಿ ಕುಶಲತೆ ಸುದಾಮೆಯ ಸತ್ಯಸಂಧತೆ ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಇಲ್ಲಿ ಅನಾವರಣಗೊಂಡಿದೆ.

ಶಬ್ದಾರ್ಥ: ಪೊಱಲ್–ಪಟ್ಟಣ, ಶ್ರೇಷ್ಠಿ–ಶೆಟ್ಟಿ/ಸೆಟ್ಟಿ, ಕಸವರ–ಚಿನ್ನ, ಸರ್ಪದಷ್ಟಮಾದೊಡೆ–ಹಾವು ಕಚ್ಚಲು, ಇೞಿಪಿದೊಡೆ–ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದಾಗ, ಬಾೞಿಸುವೆಂ–ಬದುಕಿಸುವೆ, ದಾಷ್ಟಿಕಂಗೆ–ಕಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟವನಿಗೆ, ಜಾವಮಿರಿಂ–ಕಾವಲಾಗಿ ಇರಿ, ಕಳ್ದು–ಕದ್ದು, ಕಾಪು–ಕಾವಲು, ಪುಳ್ಳಿಯಂ–ಪುರುಳೆ ಸೌದೆಯನ್ನು. ಪೊೞ್ತುಱನೆ–ಹೊತ್ತಾರೆಯೇ, ನೇಸರ್–ಸೂರ್ಯ, ಪಱೆಗುಟ್ಟಿ-ಚರ್ಮವಾದ್ಯ ಬಾರಿಸಿ, ಎತ್ತಿದಂ–ಬದುಕಿಸಿದ, ದೀನಾರ–ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯ, ಪೊಟ್ಟಳಿಗೆ–ಪೊಟ್ಟಣ/ಚೀಲ, ಜನಸಂಕೀರ್ಣದ–ಜನರ ಗುಂಪಿನ, ಪ್ರಾಸಾದ–ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಡ, ಮಹಡಿ–ಮಾಳಿಗೆ, ಈಡಾಡು–ಬಿಸಾಡು, ಬಿನ್ನಪ–ಬಿನ್ನಹ/ವಿಜ್ಞಾಪನೆ, ಆರೈವುದು–ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು, ಅರಯ್–ಹುಡುಕು, ನಿಗ್ರಹ–ಶಿಕ್ಷೆ, ಬಗ್ಗಿಸಿ–ಗದರಿಸಿ, ಭೀತ–ಭಯ, ಬಿನ್ನನೆ ಮೊಗಂ ಬಾಡಿ–ಬಾಡಿದ ಮುಖವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಬಿನ್ನನಾಗಿ–ದಿಕ್ಕುತೋಚದೆ, ಅಮ್ಮ–ತಂದೆ, ಆದಮಾನುಂ–ಬಹಳವಾಗಿ, ತಡಿ–ದಡ, ಬೇಡಿದುದಂ–ಬಯಸಿದ್ದನ್ನು, ಪೂಣ್ದೊಡೆ–ಭಾಷೆ/ವಚನಕೊಟ್ಟರೆ, ಪಸದನ–ಅಲಂಕಾರ/ಸಿಂಗಾರ, ಕೈಗೆಯ್ದು–ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಂಡು, ಆಪಣ–ಅಂಗಡಿ, ಎಡೆಯೊಳ್–ನಡುವೆ, ತುಡುಗೆ–ಆಭರಣ, ಪೊಲ್ಲಮಾನಸಿ–ಕೆಟ್ಟಹೆಂಗಸು, ಮನೆವಾೞ್ತೆ–ಮನೆವಾರ್ತೆ/ಮನೆಕೆಲಸ, ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ್ವೆಂ–ಮೆಚ್ಚಿದ್ದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ನನ್ನಿಗೊಟ್ಟು–ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ/ಮಾತುಕೊಟ್ಟು, ತುರಿಪ–ಬೇಗ/ತ್ವರಿತ, ಅೞ್ತಿ–ಪ್ರೀತಿ, ಬೞಿವೞಿಯನೆ–ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ, ಮದೆವಳ್–ಮದುವಣಗಿತ್ತಿ, ಒಡೆಯಯ್–ಉಳ್ಳವಳಾಗಿದ್ದೀಯ,

ಅಟ್ಟೆಯಲಾಱೆ–ಹಾಳು ಮಾಡಲಾರೆ, ಎಣಿಕೊಂಡ–ಎಣಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ, ಭವ–ಹುಟ್ಟು, ತವನಿಧಿ–ಅಕ್ಷಯನಿಧಿ, ತವದೆ–ಕ್ಷಯವಾಗದೆ/ನಾಶವಾಗದೆ, ಸಮನಿಸಿದೊಡೆ–ಉಂಟಾದರೆ, ಅಳಿಪು–ಆಸೆ, ಮಱಲುಂದು–ಮೈಮರೆತು ನಿದ್ದೆ ಮಾಡು, ಆಟಿಸು–ಬಯಸು, ನೆಱೆಯ–ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಭಾಗಸ–ಐಶ್ವರ್ಯ/ಹಣ, ಕೆಟ್ಟುದು–ಕಳೆದುಹೋಯಿತು, ಉಕ್ಕೆವ–ಮೋಸ, ಮನಂಗೊಳೆ–ನಂಬುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಬರುಂಟಿ–ಬೆರಳಿನಿಂದ ಚುಚ್ಚಿ.

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

1. ಮಂತ್ರವಾದಿಯು ಸುಮಿತ್ರ ಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳಿದನು?
2 ಸೆಟ್ಟಿಯು ರಾಜನಿಗೆ ಏನೆಂದು ದೂರಿದನು?
3. ತಳಾರನ ಚಿಂತೆಗೆ ಕಾರಣವೇನು?
4. ಸುಮತಿಯು ಆತಂಕಗೊಂಡ ತಂದೆಗೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳಿದಳು?
5. ಸುದಾಮೆಗೆ ಬಂದ ಕಷ್ಟ ಯಾವುದು?
6. ಸುದಾಮೆಯು ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಿಗೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳಿದಳು?
7. ನಾಲ್ವರು ಭಟರು ಕುರಿಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು ತಿಂದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
8. ಸುಮತಿಯು ಕಳ್ಳನನ್ನು ಪತ್ತೆಮಾಡಲು ಹೇಳಿದ ಕಥೆಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯವೇನು?
9. 'ಸುದಾಮೆ ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪದ ಹೆಣ್ಣು' ಹೇಗೆ? ವಿವರಿಸಿ.
10. ನಾಲ್ವರು ಸುಭಟರ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಸುಮತಿಯ ಜಾಣ್ಮೆ ಹೇಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ?
11. ತಳಾರನಿಗೆ ಒದಗಿದ ಕಷ್ಟ ಯಾವುದು? ಅದರಿಂದ ಸುಮತಿಯು ಅವನನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಾರು ಮಾಡಿದಳು?

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ

1. ಹಳಗನ್ನಡದ 'ಪ' ಕಾರಗಳು ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಹ' ಕಾರವಾಗುತ್ತವೆ.

   ಪೋಗಿ–ಹೋಗಿ, ಪೇಳು–ಹೇಳು, ಹೆಂಡತಿ–ಪೆಂಡತಿ

2. ಹಳಗನ್ನಡದ ಸಬಿಂದುಕಗಳು ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಬಿಂದುಕಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

   ಬರುಂಟು–ಬರುಟು

3. ಅಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಅರ್ಥ=ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ.

2. ಒಲವಾದೊಡೆ ರೂಪಿನ ಕೋಟಲೆಯೇವುದೊ

ಜನ್ನ

ಆಶಯ:

ಜೈನ ಮತದ ಹಿರಿಮೆ, ಅಹಿಂಸೆಯ ಔನ್ನತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವ ಕೃತಿ ಜನ್ನನ ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆ. ಜೀವದಯಾಷ್ಟಮಿಯ ನೋಂಪಿಯ ಕಥೆ. ಬದುಕಿನ ಕ್ಷಣಿಕತೆಯ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಾರ್ಥಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಪರರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುತ್ತಾ ತಾನೂ ಅಧಃಪತನ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನ್ನನ ಉದ್ದೇಶ ಜೈನ ಧರ್ಮದ ಮೂಲದ್ರವ್ಯವಾದ ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವುದು ಸಂಕಲ್ಪ ಹಿಂಸೆಯ ಅನರ್ಥಗಳನ್ನು ಇದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಅನಿತೆಸೆವ ಚಂದ್ರಮತಿಗಂ
ಜನಪತಿಗಂ ಪುಟ್ಟಿದ ಯಶೋಧರನೆಂಬಂ
ಜನಮೋಹನಬಾಣಂ ಕ
ರ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಗಂ ನನೆಯ ನಾರಿಗಂ ಪುಟ್ಟಿದವೊಲ್ ॥ 1 ॥

ನೋಡುವ ಕಣ್ಗಳ ಸಿರಿ ಮಾ
ತಾಡುವ ಬಾಯ್ಗಳ ರಸಾಯನಂ ಸಂತಸದಿಂ
ಕೂಡುವ ತೋಳ್ಗಳ ಪುಣ್ಯಂ
ನಾಡಾಡಿಯೆ ರೂಪು ಕುವರ ವಿದ್ಯಾಧರನಾ ॥ 2 ॥

ಎಳೆವೆಳ್ದಿಂಗಳ್ ನನೆಗಣೆ
ಮಳಯಾನಿಳನಿಲ್ಲಿ ಮೂವರೊಳಗಾರೊ ಕುತೂ
ಹಲಮಾದಪುದೆನ್ನದ ಕ
ಣ್ಣೊಳವೆ ಯಶೋಧರ ಕುಮಾರನಂ ಕಾಣಲೊಡಂ ॥ 3 ॥

ಅಮೃತಮತಿ ಗಡ ಯಶೋಧರ
ನ ಮನಃಪ್ರಿಯೆ ಆಕೆ ದೀವಮಾಗೆ ಪುಳಿಂದಂ
ಸುಮನೋಬಾಣಂ ತದ್ ಭೂ
ರಮಣನನೊಲಿದಂತೆ ಗೋರಿಗೊಳಿಸುತಿರ್ಕುಂ ॥ 4 ॥

ಅವನಿಪನೊರ್ಮೆಸಭಾಮಣಿ
ಭವನದಿನಂಬರ ತರಂಗಿಣೀ ಪುಳಿನಮನೇ
ಱುವ ಹಂಸನಂತೆ ಶಯ್ಯಾ
ಧವಳ ಪ್ರಾಸಾದ ತಳಮನೇಱಿದನರಸಾ ॥ 5 ॥

ಹೃದಯಪ್ರಿಯರಂತೊಱಗಿದ
ಪದದೊಳ್ ಗರಟಿಗೆಯ ಜಾವದುಕ್ಕಡದುಲಿ ಮ
ಟ್ಟೆದ ಪೊತ್ತು ಸೂಟ್ಗೆ ಕರುಮಾ
ಡದ ಪಕ್ಕದೊಳಿರ್ದ ಪಟ್ಟದಾನೆಯ ಬದಗಂ ॥ 6 ॥

ಬಿನದಕೆ ಪಾಡುತ್ತಿರೆ ನು
ಣ್ದನಿ ನಿದ್ರೆಗೆ ಕತಕಬೀಜಮಾಯ್ತನೆ ಮೃಗಲೋ
ಚನೆ ತಿಳಿದಾಲಿಸಿ ಮುಟ್ಟಿದ
ಮನಮಂ ತೊಟ್ಟನೆ ಪಸಾಯದಾನಂಗೊಟ್ಟಳ್ ॥ 7 ॥

ಅಂತೆಸೆಯೆ ಪಾಡುತಿರೆ ತ
ದ್ದಂತಿಪನತಿನೂತ್ನ ಗೀತ ಪಾತನ ವಿಕಲ
ಸ್ವಾಂತೆಗೆ ನೋಡುವ ಕೂಡುವ
ಚಿಂತೆ ಕಡಲ್ವರಿದುದಂದು ಬೆಳಗಪ್ಪಿನೆಗಂ ॥ 8 ॥

ಮನದನ್ನಳಪ್ಪ ಕೆಳದಿಗೆ
ಮನಮಂ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಬಳಿಕ ಕಱೆಪಿದೊಡವಳಾ
ತನ ರೂಪುಗಂಡು ಕಣ್ಗಂ
ಮನಕ್ಕಮುದ್ಗಾರವೆತ್ತು ಭೋಂಕನೆ ಮಗುಳ್ದಳ್ ॥ 9 ॥

ಅಮೃತಮತಿಯೆತ್ತ ರೂಪಾ
ಧಮನಷ್ಟಾವಂಕನೆತ್ತ ಚಿತ್ರಮಪಾತ್ರೇ
ರಮತೇನಾರೀ ಎಂಬುದು
ಸಮನಿಸಿದುದು ಬೆಂದ ಬಿದಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲಕ್ಕುಂ ॥ 10 ॥

ಎನುತುಂ ಬಂದು ವಿಷಣ್ಣಾ
ನನೆಯಂ ಮಾರ್ಗಾವಲಗ್ನನೇತ್ರೇಯನುಚ್ಛ್ವಾ
ಸ ನಿತಪ್ತಾಧರ ರುಚಿಯಂ
ಮನುಜೇಂದ್ರಾಂಗನೆಯನೆಯ್ದಿ ಕಂಡಿತೆಂದಳ್ ॥ 11 ॥

ಕಂತುವಿನ ಕಯ್ಯ ಕೂರಸಿ
ಯಂತಿರೆ ಗರಗರಿಕೆವಡೆದು ಪೊಳೆವಸಿಯಳೆ ನೀನ್
ಇಂತಿಪ್ಪ ಕಾಮದೇವಂ
ಗೆಂತೆಂತಾಯ್ದುಱಿಸಿ ಕೂರ್ತೆಯೆಂದಾನಱಿಯೆಂ ॥ 12 ॥

ಈ ದೊರೆಯನೆಂದು ತೋಱಲ್
ಮೇದಿನಿಯೊಳಗಾತನಲ್ಲದಿಲ್ಲೆನೆ ಪೇೞ್ಪೇೞ್
ಕಾದಲನಂತಿರೆ ಚೆಲ್ವನೆ
ದೂದವಿ ನೀನೆನ್ನ ಕೊಂದೆಯೆಂದೊಡೆ ಪೇೞ್ದಳ್ ॥ 13 ॥

ಪಱಿದಲೆ ಕುೞ್ನೊಸಲೞ್ಗ
ಣ್ಣೊೞ್ವಾಯ್ ಹಪ್ಪಳಿಕೆ ಮೂಗು ಮುರುಟಿದ ಕಿವಿ ಬಿ
ಬ್ಬಿಱುವಲ್ ಕುಸಿಗೊರಲಿೞ್ದೆರ್ದೆ
ಪೊಱಂಟ ಬೆನ್ ಬಾತ ಬಸಿಱಡಂಗಿದ ಜಘನಂ ॥ 14 ॥

ಕಱಿದೊವಲ ಪೞಿಯ ಕುೞಿಯಂ
ತೆಱೆದಂದದ ಮೆಯ್ಯ್ಯಾನಾತಮಾತನ ಮೆಯ್ಯೊಳ್
ಕುಱುಗಣ್ಣು ಕೂನಬೆನ್ ಕಾಲ್
ಮಱೆಯಿಸುವುದು ಟೊಂಕ ಮುಱಿದ ಕತ್ತೆಯ ಕಾಲಂ ॥ 15 ॥

ಮುದುಗರಡಿಯ ಮುದುದೊವಲಂ
ದದ ಕರಿಯ ತಾಳಕಾಯ ಮೋಳಿಗೆಯೊಂದಂ
ದದ ಮುರುಡನಷ್ಟವಂಕಂ
ಮೊದಲೊಣಗಿದ ಕೂನಗೊರಡಿನಂದದ ಕೊಂಕಂ ॥ 16 ॥

ಎಂದೊಡೆ ದೂದವಿಗವಳಿಂ
ತೆಂದಳ್ ಗರಗರಿಕೆ ಕೊರಲೊಳೀಕ್ಷಣದೊಳ್ ವಾರ್
ಬಿಂದು ಮಿಡುಕೆರ್ದೆಯೊಳದವೆ ಪು
ಳಿಂದನ ಕಣೆ ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ವನಹರಿಣಿಯವೊಲ್ ॥ 17 ॥

ಕರಿದಾದೊಡೆ ಕತ್ತುರಿಯಂ
ಮುರುದಾದೊಡೆ ಮಲಯಜಂಗಳಂ ಕೊಂಕಿದೊಡೇಂ
ಸ್ಮರಚಾಪಮನಿಳಿಕಯ್ವರೆ
ಮರುಳೇ ಪೊಲ್ಲಮೆಯೆ ಲೇಸು ನಲ್ಲರ ಮೆಯ್ಯೊಳ್ ॥ 18 ॥

ಒಲವಾದೊಡೆ ರೂಪಿನ ಕೋ
ಟಲೆಯೇವುದೊ ಕಾರ್ಯಮಾಗೆ ಕಾರಣದಿಂದಂ
ಫಲಮೇನಿಂದೆನಗಾತನೆ
ಕುಲದೈವಂ ಕಾಮದೇವನಿಂದ್ರಂ ಚಂದ್ರಂ ॥ 19 ॥

ಎಂದಾಕೆಗೆ ಲಂಚಮನಿ
ತ್ತೆಂದುದನೆಂದೆರವಿಗೊಂಡು ಕಟಿಪುವುದುಮವಳ್
ಸಂದಿಸಿದೊಡಮೃತಮತಿ ರಾ
ತ್ರಂದಿವಮಾತನೊಳೆ ಸಲಿಸಿದಳ್ ತೆಱಪುಗಳಂ ॥ 20 ॥

ಆ ವಿಕಟಾಂಗನೊಳಂತಾ
ದೇವಿಗೆ ರುಚಿಯಾಗೆ ರತಿಫಲಾಸ್ವಾದನದೊಳ್
ಬೇವಂ ಮೆಚ್ಚಿದ ಕಾಗೆಗೆ
ಮಾವಿಳಿದಪ್ಪಂತೆ ಪತಿಯೊಳಿಳಿದಾಯ್ತು ಮನಂ ॥ 21 ॥

ನೋಡುವ ಮಾತಾಡುವ ಬಾಯ್
ಗೂಡುವ ಪದನಮೃತಮತಿಗೆ ಪೂರ್ವಸ್ಥಿತಿಯಿಂ
ಪಾಡಟಿಯುತ್ತಿರೆ ನೋಡಲ್
ವೇಡಿ ಯಶೋಧರನೊರ್ಮೆ ಶಯ್ಯಾತಳದೊಳ್ ॥ 22 ॥

ಮಱೆದೊಱಗಿದನಂತವೊಲಿರೆ
ಪಱಿಮೆ ಪಗಲ್ ಮುಗಿಯೆ ಸಿಲ್ಕಿ ಕೈವರದಿನಿರುಳ್
ಪೊಱಮಡುವಂತರಸನ ತೋಳ್
ಸೆಱೆಯಿಂ ನುಸುಳ್ದರಸಿ ಜಾರನಲ್ಲಿಗೆ ಪೋದಳ್ ॥ 23 ॥

ಕೃತಿ ಕರ್ತೃ : ಜನ್ನ ಹೊಯ್ಸಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ವೀರಬಲ್ಲಾಳನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಹಾಕವಿ ಈತನ ತಂದೆ ಶಂಕರ, ತಾಯಿ ಗಂಗಾದೇವಿ. 13ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಅನಂತನಾಥ ಪುರಾಣ, ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆ ಮತ್ತು ಅನುಭವ ಮುಕುರ ಈತನ ಕೃತಿಗಳು. ಹೊಯ್ಸಳ ವೀರಬಲ್ಲಾಳನಿಂದ 'ಕವಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ' ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದನು. ಈತನು ವೀರಬಲ್ಲಾಳನಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯೂ, ದಂಡಾಧಿಪತಿಯೂ ಆಗಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ರಾಜ ಯಶೋಧರನ ರಾಣಿ ಅಮೃತಮತಿ. ಅನುರೂಪ ದಾಂಪತ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದ ಇವರಿಗೆ ಯಶೋಮತಿಯೆಂಬ ಮಗನಿದ್ದ. ಯಾವ ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲದ ಇವರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ 'ಮನಸಿಜನ ಮಾಯೆ' ವಿಧಿ ವಿಳಸನದ ನೆರವಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಉತ್ಪಾತವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಅಮೃತಮತಿ ಅಷ್ಟಾವಂಕನ ಗಾನಕ್ಕೆ ಆಕರ್ಷಿತಳಾಗಿ ಜಾರಿದ ಪ್ರಸಂಗ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದೆ. ಪಾರಂಪರಿಕ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ಹೆಣ್ಣಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನಾಚೆಗೆ ನೈತಿಕತೆಯ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಭಿನ್ನ ಆಯಾಮಗಳು ಇವರ ಸಂಬಂಧಕ್ಕಿವೆ, ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ವೈರಾಗ್ಯ ಹುಟ್ಟ ಬೇಕಾದರೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಆಘಾತ, ದುಃಖಗಳು ಉಂಟಾದಾಗ ಮಾತ್ರ. ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದ ಯಶೋಧರನಿಗೆ ವೈರಾಗ್ಯ ಉಂಟಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಜನ್ನ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಶಬ್ದಾರ್ಥ : ನಾಡಾಡಿ–ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಮನುಜೇಂದ್ರ–ರಾಜ, ಪುಳಿನ–ಮರಳಿನ ದಿಬ್ಬ, ಕೂರಸಿ–ಹೊಳೆಯುವ ಖಡ್ಗ, ಪ್ರಾಸಾದ–ಉಪ್ಪರಿಗೆ, ಗರಗರಿಕೆ–ಮೆರುಗು, ದೂದವಿ–ಸಖಿ, ಸೇವಕಿ, ನನೆಗಣೆ–ಹೂಬಾಣ, ಹಪ್ಪಳಿಕೆ–ಚಪ್ಪಟೆ, ದೀವ–ಬೇಟೆ, ಮುರುಡ–ಮುರುಟಿಹೋದ, ಪುಳಿಂದ–ಬೇಡ, ಸ್ಮರಚಾಪ–ಮನ್ಮಥನ ಬಿಲ್ಲು, ಗೋರಿಕೊಳಿಸು–ಆಕರ್ಷಿಸು, ಕೈರವ–ಕನ್ನೈದಿಲೆ, ಗರಟಿಕೆ–ಗಸ್ತು, ಪಸಾಯದಾನ–ಮೆಚ್ಚಿ ಕೊಟ್ಟ ದಾನ, ಉಕ್ಕಡ–ಊರ ಬಾಗಿಲ ಠಾಣೆ, ದಂತಿಪ–ಮಾವುತ, ಬದಗ–ಜಾರ, ಕೆಳ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರ, ಕೆಳದಿ /ಗೆಳತಿ, ಬಿನದ–ವಿನೋದ, ಭೋಂಕನೆ–ತಟ್ಟನೆ, ಕತಕಬೀಜ–ಕೆಸರು ನೀರನ್ನು ತಿಳಿಗೊಳಿಸುವ ಬೀಜ, ವಿಷಣ್ಣ–ನಿರಾಸಕ್ತ, ಕಾದಲ–ಪ್ರಿಯಕರ, ಅವನಿಪ–ರಾಜ, ಅಂಬರ–ಆಕಾಶ, ಕೊರಡು–ಸೌದೆ, ಮೋಳಿಗೆ–ಹೊರೆ, ಕರುಮಾಡ–ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಮನೆ, ವಿಧಿ–ಬಿದಿ, ಕೂರ್ತೆ–ಪ್ರೀತಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ಅಮೃತಮತಿ ಪೊಲ್ಲಮೆಮೆ ಲೇಸು ನಲ್ಲರ" ಮೈಯೊಳ್ಎನ್ನಲು ನೀಡಿದ " ಉದಾಹರಣೆಗಳೇನು?
2. ಅಷ್ಟಾವಂಕನ ರೂಪವನ್ನು ದೂದವಿ ವರ್ಣಿಸಿದ ರೀತಿ?
3. ಅಷ್ಟಾವಂಕನನ್ನು ನೋಡಿ ಬಂದ ದೂದವಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳೇನು?
4. ದೂದವಿ ಅಮೃತಮತಿಯರ ಸಂವಾದ.
5. 'ಒಲವಾದೊಡೆ ರೂಪಿನ ಕೋಟಲೆಯೇವುದೊ' ಪದ್ಯದ ಸಾರಾಂಶ
6. 'ಚಿತ್ರಮಪಾತ್ರೇ ರಮತೇ ನಾರಿ', ' ಬೆಂದ ಬಿದಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲಕ್ಕುಂ', ಕರಿದಾದೊಡೆ ಕತ್ತುರಿಯಂ', 'ಪೊಲ್ಲಮೆಯೆ ಲೇಸು ನಲ್ಲರ ಮೆಯ್ಯೊಳ್' ಇವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ
7. ಅಮೃತಮತಿಯ ವರ್ತನೆಯಿಂದಾಗಿ ಯಶೋಧರನ ತೊಳಲಾಟವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
8. ಅಮೃತಮತಿಯ ನಡತೆ ಪ್ರೇಮವೋ ಕಾಮವೋ? ಚರ್ಚಿಸಿ

9. "ಮುಟ್ಟಿದ ಮನಮಂ ತೊಟ್ಟನೆ ಪಸಾಯದಾನಂಗೊಟ್ಟಳ್ ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ.
10. 'ಜೀವದಯೆ ಜೈನಧರ್ಮಂ', 'ಆರರಿವರಯ್ಯ ವಿಧಿವಿಳಸನಮಂ'ಇಲ್ಲಿ ಜನ್ನನ – ನಿಲುವುಗಳೇನು?
11. ದೂದವಿಯು ಮಾವುತನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾಳೆ?

3. ವಚನಗಳು

ವಿವಿಧ ವಚನಕಾರರು

ಆಶಯ :

ದಾಸಿಮಯ್ಯನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತತೆ, ಸರಳತೆ, ಹಾಗೂ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಶರಣರ ನುಡಿಗಡಣದ ಮಹತ್ವ, ದಾಂಪತ್ಯಧರ್ಮ, ಸ್ತ್ರೀ–ಪುರುಷ ಸಮಾನತೆ, ಗುರುವಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ಒಡಲ ಹಸಿವಿನ ತೀವ್ರತೆ, ದೇವನ ದಾನಗುಣ, ಭಕ್ತಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೇಕಾರನಾದ ದಾಸಿಮಯ್ಯನವರು ಶಿವನಿಗೆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಪೂರ್ವಭಕ್ತಿ ಮೆರೆದಂತೆ ಐತಿಹ್ಯ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭು ವಚನಗಳ ಆಶಯವು, ಅವರು ಶಿವನೊಡನೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಏಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು. ಅವರು ಈ ಏಕತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ವಚನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ವಚನಗಳನ್ನು ದೈವಿಕತೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲದೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸತ್ಯದ ಅನುಭವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಒಂದು ಸೀಮಿತ ಸಾಧನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಯು ಮೀರಿದ ಸಾರವಾಗಿದೆ, ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಯೂ ಅಜ್ಞಾನ ಎಂದು ಅಲ್ಲಮ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ

ಒಡಲುಗೊಂಡವ ಹಸಿವ;
ಒಡಲುಗೊಂಡವ ಹುಸಿವ.
ಒಡಲುಗೊಂಡವನೆಂದು
ನೀನೆನ್ನ ಜಡಿದೊಮ್ಮೆ ನುಡಿಯದಿರಾ!
ನೀನೆನ್ನಂತೆ ಒಮ್ಮೆ
ಒಡಲುಗೊಂಡು ನೋಡಾ ರಾಮನಾಥ! ॥ 1 ॥

ಅರ್ಥವುಂಟೆಂದು ಅಹಂಕರಿಸಿ ಮಾಡುವನ ಭಕ್ತಿ.
ತೊತ್ತಿನ ಕೂಟ, ತೊರೆಯನ ಮೇಳದಂತೆ.
ತನು–ಮನ–ಧನದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆಯುಳ್ಳ
ಪ್ರಪಂಚಿಯ ಮನೆಯ ಕೂಳು
ಶುನಕನ ಬಾಯ ಎಲುವ
ಪ್ರತಿಶುನಕ ತಿಂದಂತೆ ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥ! ॥ 2 ॥

ಹರ ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ತಿರಿವಂತೆ ಮಾಡುವ
ಒರೆದು ನೋಡುವ ಸುವರ್ಣದ ಚಿನ್ನದಂತೆ
ಅರೆದು ನೋಡುವ ಚಂದನದಂತೆ
ಅರಿದು ನೋಡುವ ಕಬ್ಬಿನ ಕೋಲಿನಂತೆ
ಬೆದರದೆ ಬೆಚ್ಚದೆ ಇದ್ದಡೆ
ಕರವಿಡಿದೆತ್ತಿಕೊಂಬ ನಮ್ಮ ರಾಮನಾಥ ॥ 3 ॥

ಇಳೆ ನಿಮ್ಮ ದಾನ, ಬೆಳೆ ನಿಮ್ಮ ದಾನ
ಸುಳಿದು ಬೀಸುವ ವಾಯು ನಿಮ್ಮ ದಾನ
ನಿಮ್ಮ ದಾನವನುಂಡು ಅನ್ಯರ ಹೊಗಳುವ
ಕುನ್ನಿಗಳನೇನೆಂಬೆ, ರಾಮನಾಥ. ॥ 4 ॥

ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು

ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟೋಗರದ ಮೊಟ್ಟೆಯ ಕಟ್ಟಿದೊಡೇನು;
ಹಸಿವು ಹೋಹುದೇ?
ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಸ್ವಾಯತವಾದರೇನು;
ಇಟ್ಟ ಕಲ್ಲು ಮೆಳೆಯಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಿದಡೆ
ಆ ಕಲ್ಲು ಲಿಂಗವೆ? ಆ ಮೆಳೆ ಭಕ್ತನೆ?
ಇಟ್ಟಾತ ಗುರುವೇ?
ಇಂತಪ್ಪವರ ಕಂಡಡೆ ನಾನು ನಾಚುವೆಯ್ಯ ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ॥ 1 ॥

ತನು ಬತ್ತಲಿದ್ದಡೇನೊ ಮನ ಶುಚಿಯಾಗದನ್ನಕ್ಕರ?
ಮಂಡೆ ಬೋಳಾದಡೇನೊ, ಭಾವ ಬಯಲಾಗದನ್ನಕ್ಕರ?
ಭಸ್ಮವ ಹೂಸಿದಡೇನೊ,
ಕರಣಾದಿ ಗುಣಂಗಳನೊತ್ತಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಸುಡದನ್ನಕ್ಕರ?
ಇಂತೀ ಆಶೆಯ ವೇಷದ ಭಾಷೆಗೆ,
ಗುಹೇಶ್ವರಾ, ನೀ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಛೀ ಎಂಬೆನು. ॥ 2 ॥

ತನುವೆಂಬ ಏರಿಗೆ ಮನವೆಂಬ ಕಟ್ಟೆಯ ಮಾಡಿ,
ಬಲಿದು ಷಡ್ವಿಧಭಕ್ತಿಯೆಂಬ ಸೋಪಾನದಿಂದ,
ಪರಮಾನಂದವೆಂಬ ಜಲವ ತುಂಬಿ
ಕೆರೆಯ ಕಟ್ಟಬಲ್ಲವರನಾರನೂ ಕಾಣೆ!
ನಾನು ಕಟ್ಟಿದ ಕೆರೆ ಸ್ಥಿರವಾಯಿತ್ತು, ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮಾಣೆ. ॥ 3 ॥

ತನ್ನ ತಾನರಿದಡೆ ನುಡಿಯೆಲ್ಲ ತತ್ವ ನೋಡಾ!
ತನ್ನ ತಾ ಮರೆದಡೆ ನುಡಿಯೆಲ್ಲ ಮಾಯೆ ನೋಡಾ!
ಅರಿದು ಮರೆದ ಶಿವಯೋಗಿಯ ಶಬ್ದವೆಲ್ಲವು
ಉಪದೇಶವಲ್ಲದೆ ಭಿನ್ನವುಂಟೆ?
ನಿನ್ನ ಮನದ ಕಳವಳವ ತಿಳುಹಲೆಂದು ಮಾತನಾಡಿಸಿ ನೋಡಿದಡೆ
ಎನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ ಕಂದು ಕಲೆ ಎಂಬುದಿಲ್ಲ ನೋಡಾ!
ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೀನು ಕರುಣದ ಶಿಶುವಾದ ಕಾರಣ
ಬಾಯ್ದೆಗೆದೆನಲ್ಲದೆ ಭಿನ್ನವುಂಟೇ ಹೇಳಾ ಮರುಳೆ? ॥ 4 ॥

ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ

ಕಿಡಿಕಿಡಿ ಕೆದರಿದಡೆ ಎನಗೆ ಹಸಿವು ತೃಷೆಯಡಗಿತ್ತೆಂಬೆನು
ಮುಗಿಲು ಹರಿದು ಬಿದ್ದಡೆ ಎನಗೆ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆದರೆಂಬೆನು
ಗಿರಿ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಡೆ ಎನಗೆ ಪುಷ್ಪವೆಂಬೆನು
ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ,
ಶಿವಹರಿದು ಬಿದ್ದಡೆ ಪ್ರಾಣ ನಿಮಗರ್ಪಿತವೆಂಬೆನು. ॥ 1 ॥

ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೊಂದು ಮನೆಯ ಮಾಡಿ, ಮೃಗಗಳಿಗಂಜಿದಡೆಂತಯ್ಯಾ?
ಸಮುದ್ರದ ತಡಿಯಲೊಂದು ಮನೆಯ ಮಾಡಿ,
ನೊರೆತೆರೆಗಳಿಗಂಜಿದಡೆಂತಯ್ಯಾ?
ಸಂತೆಯೊಳಗೊಂದು ಮನೆಯ ಮಾಡಿ,
ಶಬ್ಧಕ್ಕೆ ನಾಚಿದಡೆಂತಯ್ಯಾ?
ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವ ಕೇಳಯ್ಯಾ,
ಲೋಕದೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಸ್ತುತಿನಿಂದೆಗಳು ಬಂದಡೆ
ಮನದಲ್ಲಿ ಕೋಪವ ತಾಳದೆ ಸಮಾಧಾನಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ॥ 2 ॥

ಚಂದನವ ಕಡಿದು ಕೊರೆದು ತೇದಡೆ
ನೊಂದೆನೆಂದು ಕಂಪ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತೆ?
ತಂದು ಸುವರ್ಣವ ಕಡಿದೊರೆದಡೆ
ಬೆಂದು ಕಳಂಕ ಹಿಡಿಯಿತ್ತೆ?
ಸಂದುಸಂದು ಕಡಿದ ಕಬ್ಬನ್ನು ತಂದು ಗಾಣದಲ್ಲಿಕ್ಕಿ ಅರೆದಡೆ
ಬೆಂದು ಪಾಕಗೊಡದೆ ಸಕ್ಕರೆಯಾಗಿ ನೊಂದೆನೆಂದು ಸಿಹಿಯಬಿಟ್ಟಿತ್ತೆ?
ನಾ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಹೀನಂಗಳೆಲ್ಲವ ತಂದು
ಮುಂದಿಳುಹಲು ನಿಮಗೇ ಹಾನಿ
ಎನ್ನ ತಂದೆ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯಾ,
ನೀ ಕೊಂದಡೆಯೂ ಶರಣೆಂಬುದ ಮಾಣೆ. ॥ 3 ॥

ಮರವಿದ್ದು ಫಲವೇನು ನೆರಳಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕ?
ಧನವಿದ್ದು ಫಲವೇನು ದಯವಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕ?

ಹಸುವಿದ್ದು ಫಲವೇನು ಹಯನಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕ?
ರೂಪಿದ್ದು ಫಲವೇನು ಗುಣವಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕ?
ಅಗಲಿದ್ದು ಫಲವೇನು ಬಾನವಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕ?
ನಾನಿದ್ದು ಫಲವೇನು ನಿಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕ
ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ? ॥ 4 ॥

ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ : ಕಾಲ 1165 ದಾಸಿಮಯ್ಯನವರು ಯಾದಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುರಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಮುದನೂರಿನವರು, ವಚನಾಂಕಿತ 'ರಾಮನಾಥ', ದೇವರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನವರು ಮುದನೂರಿನ ಶ್ರೀಶೈಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಗುಂಡ ಶಿವಾಚಾರ್ಯರ ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ವಿದ್ಯೆ ಪಡೆದು ಜ್ಞಾನವಂತರಾದರು.

ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು : ಶಿವಮೊಗ್ಗೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಳ್ಳಿಗಾವೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಬಸವಣ್ಣನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಅಲ್ಲಿ ಅನುಭವಮಂಟಪದ ಶೂನ್ಯಸಿಂಹಾಸನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ : ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಶಿಕಾರಿಪುರದ ಶಿರಾಳಕೊಪ್ಪದ ನಡುವೆ ಇರುವ ಉಡುತಡಿ ಅಥವಾ ಉಡಗಣಿ/ಉಡುಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದಳು. ಯೋಗಾಂಗ ತ್ರಿವಿಧಿ, ಸೃಷ್ಟಿಯ ವಚನ ಮಂತ್ರಗೋಪ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರೆ ವಚನಗಳು ಅಕ್ಕನ ರಚನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಕವಿಯತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೆ ಸಕಲ ಸುಖವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ ಅಕ್ಕ, ಎದುರಿಸಿದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಬಹಳಷ್ಟು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶಿವ(ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ)ನನ್ನು ಪತಿ ಎಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಲೌಕಿಕ ಜಗತ್ತನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ, ಕೇಶಾಂಬರೆಯಾಗಿ ನಡೆದ ಅಕ್ಕ, ಹಲವಾರು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಆಡಂಬರ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಮ ಹೇಗೆ ಖಂಡಿಸುತ್ತಾನೆ?
2. ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭುವಿನ ವಚನಗಳ ಆಶಯಗಳೇನು?
3. ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ದೈವದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ?
4. ವಚನಕಾರರ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ದೈನಂದಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು?
5. ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನವರ ದೈವಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಮಾನವ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆ?
6. ವಾಸ್ತವ ಮತ್ತು ಸತ್ಯದ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ?
7. ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ಕುರಿತು ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನವರ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು?
8. ಅಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿಯು ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ತನ್ನನ್ನೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ?
9. ಅಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿಯ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
10. ಅಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿಯು ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಭಾವ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ?

4. ನೆಳಲು ತನುವಿನ ಬಳಿಯೊಳಲ್ಲದೆ ಚಲಿಸುವುದೆ

ಕನಕದಾಸರು

ಆಶಯ:

ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರ ಸಂಬಂಧ ದೈವಿಕವಾದದ್ದು. ಪತಿಯು ಅರಸನೇ ಆಗಿರಲಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನಿರ್ಗತಿಕನೇ ಆಗಿರಲಿ ಪತ್ನಿಯು ಅವನನ್ನು ಸಮಭಾವದಿಂದ ಕಂಡು ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಬದುಕಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಜನರ ನಂಬಿಕೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೇಲು–ಕೀಳು, ಹೆಚ್ಚು–ಕಡಿಮೆ ಎಂಬುದಕ್ಕಿಂತ ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿಯೇ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ಗೌರವ, ಆದರಗಳಿಂದ ನಡೆಯುವುದು ಉತ್ತಮ. ಸುಖದಲ್ಲಿರುವಾಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಪರಸ್ಪರ ಅವಲಂಬನೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ನಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಸಕಲವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಾಗ ದಮಯಂತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡ ರೀತಿ ಅನುಕರಣೀಯ.

ಮಿಸುನಿ ರತ್ನಪ್ರಭೆಗಳಲಿ ರಂ
ಜಿಸುವ ಮಂಟಪದೊಳಗೆ ರಾಜ
ಪ್ರಸರ ಸಹಿತವನೀಶನಿದ್ದನು ಸಿಂಹಪೀಠದ
ಶಶಿಮುಖಿಯರೆಡಬಲದಿ ಕೈವಾ
ರಿಸುತ ಸಿತಚಾಮರವ ಚಿಮ್ಮಲು
ನಸುನಗುತ ಕೈ ಮುಗಿದು ಪುಷ್ಕರನೆಂದನಾ ನಳಗೆ ॥ 1 ॥

ಅರಸ ಕೇಳೀ ವಿಪ್ರನತಿ ಭಾ
ಸುರ ಸುತೇಜದೊಳೆಸೆವ ನೆತ್ತವ
ನೆರಡ ಕಾಣಿಕೆಗೊಟ್ಟ ನನಗಿದರಲ್ಲಿ ಮನವಾಯ್ತು
ಹರವಿ ಹಾಸಂಗಿಗಳನಾಡುವೆ
ವಿರದೆ ಸೋತವನಾವನಾಗಲಿ
ಧರೆಯನುಳಿದು ವನಾಂತರಕೆ ತೆರಳುವುದು ಸತಿ ಸಹಿತ ॥ 2 ॥

ಆಡಿದನು ಜೂಜಿನಲಿ ನೃಪ ಹೋ
ಗಾಡಿದನು ರಾಜ್ಯವನು ಕೋಶವ
ಕೇಡುಗರ ಕೈ ಮೇಳವಿಸಿದುದು ದೈವಗತಿಯಿಂದ
ಬಾಡಿತರಸನ ವದನ ಸಭೆಯಲಿ
ನೋಡಿದರು ಸಜ್ಜನರು ಮರುಗಿದ
ರಾಡಲೇನದನರಸ ಸೋತನು ವಿಧಿ ಘಟನೆಯಲಿ ॥ 3 ॥

ತಾಯೆ ಬಿನ್ನಹವಿಂದು ನಿಮ್ಮಯ
ರಾಯ ಸೋತನು ಜೂಜಿನಲಿ ನಿ
ರ್ದಾಯದಲಿ ಪುಷ್ಕರನು ಗೆಲಿದನು ಸಕಲ ರಾಜ್ಯವನು
ನೋಯಲಾಗದು ಚಿತ್ತದಲಿ ನೆರೆ
ಬೀಯವಾದುದು ಸಿರಿಯುಯಿನ್ನಿದ
ರಾಯತದ ನೀವ್ ಬಲ್ಲಿರೆಂದನು ವಿಪ್ರ ಕೈಮುಗಿದು ॥ 4 ॥

ಕಮಲಮುಖಿ ನಳನೃಪಗೆ ರಾಜ್ಯ
ಭ್ರಮಣವಾಯಿತೆ ಎನುತ ಸತಿ ಭೂ
ರಮಣನೆಡಗೈತಂದು ಕಂಡಳು ಕಾಂತನಿಂಗಿತವ
ತಮದ ರಾಹುಗ್ರಹವು ಸೋಂಕಿದ
ದ್ಯುಮಣಿಯಂತಿರೆ ಕಂಡು ಧೈರ್ಯದಿ
ಕಮಲಮುಖಿ ಕೈಮುಗಿದು ಬಿನ್ನೈಸಿದಳು ನಿಜಪತಿಗೆ ॥ 5 ॥

ತರುಣಿ ಕೇಳಪಜಯದ ನಾರಿಯ
ಸೆರಗ ಹಿಡಿದೆನು ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ
ಪರರಿಗಿತ್ತುಳುಹಿದೆನು ದೇಹವನಿದಕೆಯಂಜದಿರು
ತರುಣಿ ನೀ ಕಾನನದಿ ಗಿರಿಗ
ಹ್ವರಗಳಲಿ ಬಿಡದೆಂತು ತೊಳಲುವೆ
ಹರಹರಾಯೆಂದೆನುತ ಸತಿಯನು ನೋಡಿ ಬಿಸುಸುಯ್ದ ॥ 6 ॥

ಚಿಂತೆ ಬೇಡೆಂದರಸನನು ಸತಿ
ಸಂತವಿಟ್ಟಳು ನೀತಿಯಲಿ ದಮ
ಯಂತಿ ನಿಜ ಮಂದಿರಕೆ ಸರಿಯಲು ಕಂಡು ಪುಷ್ಕರನು
ಇಂತು ಜೂಜಲಿ ಸೋತು ತಿರಿಗಿ
ನ್ನೆಂತು ರಾಜ್ಯದಿ ನಿಲುವಿರೆನೆ ಭೂ
ಕಾಂತ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ನಿಜಸತಿಸಹಿತಲನುವಾದ ॥ 7 ॥

ಮನದಿ ಮನ್ನವೆ ತಿಳಿದು ನೃಪಸತಿ
ತನಯರನು ರಥದೊಳಗೆ ತಂದೆಯ
ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಳಾಪ್ತರೊಡನೆ ವಿದರ್ಭ ಪಟ್ಟಣಕೆ
ಜನಪ ಕೇಳಿತ್ತಲು ಮಹಾರೋ
ದನದಿ ಪಟ್ಟಣವೆಲ್ಲ ಮರುಗಲು
ವನಿತೆ ಪತಿಯೊಡನೈದಿದಳು ನಿಜಭಾವ ಶುದ್ಧಿಯಲಿ ॥ 8 ॥

ಧರೆಯ ಸಂಪದದಷ್ಟ ಭೋಗವ
ಪರಿಹರಿಸಿ ನಿಜಪುತ್ರ ಮಿತ್ರರ
ತೊರೆದು ನಂಬಿದ ಸತಿಯ ಘೋರಾರಣ್ಯ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಹಿರಿದು ಬಳಲಿಸಿ ನೋಯಿಸಿದೆ ಕೇಳ್
ತರುಣಿಯೆನ್ನವೊಲಾರು ಪಾಪಿಗ
ಳಿರದೆ ಹೋಗಿನ್ನು ತಂದೆಯ ಮನೆಗೆ ನಡೆಯೆಂದ ॥ 9 ॥

ಇನಿಯನಾಡಿದ ನುಡಿಗೆಯಂಗನೆ
ಕನಲಿ ನುಡಿದಳು ಶೋಕದಲಿ ನೀ
ನಿನಿತು ಮುನಿದಾಡುವರೆ ಸಾಕಿನ್ನಾರು ಗತಿಯೆನಗೆ
ಅನುದಿನವು ನಾ ನಿಮ್ಮ ಪದಯುಗ
ವನಜವನು ಭಜಿಸುವುದ ತೊರೆದೀ
ತನುವ ಸೈರಿಸಲಾಪೆನೆ ಹೇಳೆಂದಳಿಂದುಮುಖಿ ॥ 10 ॥

ನೆಳಲು ತನುವಿನ ಬಳಿಯೊಳಲ್ಲದೆ
ಚಲಿಸುವುದೆ ತಾ ಬೇರೆ ನಿಮ್ಮಡಿ
ನಳಿನದಲಿ ಸುಖದುಃಖವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಗತಿಯುಂಟೆ
ಹಳುವವೇ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ನಿಮ್ಮಡಿ
ನೆಳಲಿನಲಿ ತಾನಿರುವೆನಲ್ಲದೆ
ನಿಳಯವೇ ನನಗಡವಿಯೆಂದೆರಗಿದಳು ಪದಯುಗಕೆ ॥ 11 ॥

ಎನುತ ಸುರಿದಳು ಕಣ್ಣೀರಿನಲಿ ಕಂ
ಬನಿಯ ಮಿಡಿದಳು ಬೆರಳಿನಲಿ ಮು
ನ್ನಿನಲಿ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಫಲವಿದಕೇನು ಮಾಡುವುದು
ಎನಗೆ ಚಿಂತಿಸಲೇಕೆ ನೀನಿಂ
ದಿನಲಿ ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತದಲಿ ಕಾ
ನನವ ಸಂಚರಿಸುವೆನು ನಿಮ್ಮೊಡನೆಂದಳಿಂದುಮುಖಿ ॥ 12 ॥

ಶೋಕವೇತಕಲೆ ತರುಣಿ ಬಾರೆಂ
ದಾ ಕಮಲಲೋಚನೆಯ ತೋಳಿನೊ
ಳೌಕಿ ಬಿಗಿದಪ್ಪಿದನು ಸೆರಗಿನೊಳೊರೆಸಿ ಕಂಬನಿಯ
ಜೋಕೆಯಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ತೊಡೆಯೊಳ
ನೇಕ ಪ್ರೀತಿಯೊಳೆಂದ ನೀನವಿ
ವೇಕಿಯೇ ಬಿಡು ಮನದ ದುಗುಡವನೆಂದನಾ ನೃಪತಿ ॥ 13 ॥

ಎಂದು ಸತಿಯಳ ಸಂತವಿಟ್ಟರ
ವಿಂದನಾಭ ಧ್ಯಾನದಲಿ ಬರೆ
ಮುಂದೆ ಘೋರಾರಣ್ಯವೆಸೆದುದು ಘನ ಭಯಂಕರದಿ
ಸಂದ ಖಗಮೃಗವಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿರೆ
ಬಂದು ಹೊಕ್ಕರು ಕಾನನವನರ
ವಿಂದಸಖ ಹೊದ್ದಿದನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಪಶ್ಚಿಮಾಂಬುಧಿಯ ॥ 14 ॥

ತರುಣಿಯಂಜದಿರಂಜದಿರು ವಿಧಿ
ಬರೆದ ಬರಹವಿದೆನುತ ವೃಕ್ಷದ
ತರಗೆಲೆಯ ಹಾಸಿನಲಿ ಮಲಗಿಸಿ ಸತಿಯನೀಕ್ಷಿಸುತ
ವರರತುನ ಮಂಚದಲಿ ಪವಡಿಸಿ
ಪರಮಸುಖವಿಹ ಸತಿಗೆ ವಿಧಿಯಿದು
ಹರಹರಾಯೆನುತರಸ ಕಂಬನಿದುಂಬಿದನು ಮರುಗಿ ॥ 15 ॥

ಮರೆದು ಮಲಗಿದವಳ ಮುಗ್ಧಲ
ಸೆರಗ ಮೆಲ್ಲನೆ ಜಾರಿಸುತಲಾ
ಗರಸ ವಸನವ ಕೊಂಡು ಮಲಗಿಹ ಸತಿಯನೀಕ್ಷಿಸುತ
ಮರುಗಿದನು ಮನದೊಳಗೆ ಹರಿಹರಿ
ವರ ಜಗತ್ಪತಿ ಅಡವಿಯಲಿ ಎ
ಚ್ಚರಿಸದೇ ತಾನೆಂದು ಪೋಗುವೆನೆನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ದು ॥ 16 ॥

ಮಡದಿಯಗಲಿದ ಬಳಿಕ ಹತ್ತೆಂ
ಟಡಿಯ ದಾಂಟುವ ಮರಳಿ ನಿಜಸತಿ
ಯೆಡೆಗೆ ತಿರುಗುವ ಚಂದ್ರಬಿಂಬಾನನೆಯನೀಕ್ಷಿಸುವ
ಅಡಸಿ ಬರೆ ದುಃಖದಲಿ ಮೆಲ್ಲಡಿ
ಯಿಡುವ ಸತಿಯನು ನೋಡಿ ಮನದು
ಗ್ಗಡದ ಶೋಕದಿ ನಡೆದ ನಳ ನೃಪನೊಂದು ಯೋಜನವ ॥ 17 ॥

ಮರುಗುವುದು ಮನವೊಮ್ಮೆ ಕಂಗಳು
ಮರಳಿ ನೋಡುವುದೊಮ್ಮೆ ಸತಿಯಳ
ಯಿರವ ಕಾಣದೆ ಕಳವಳಕೆ ಬೀಡಾದುದಾ ಹೃದಯ
ಕರಗಿತರಸನ ಧೈರ್ಯ ಚಿತ್ತದಿ
ಮುರಿದುದಗ್ಗದ ಮಹಿಮೆ ಶೋಕದ
ಹೊರಿಗೆಯಲಿ ಕಾತರಿಸಿ ನಡೆವನು ನೃಪತಿ ಕೇಳೆಂದ ॥ 18 ॥

ಕರುಣೆದೋರದೆ ನೃಪತಿ ಸತಿಯಳ
ತೊರೆದು ಬಿಸುಟನು ವನದೊಳಗೆ ಹುಲಿ
ಕರಡಿ ಮೃಗದುಪಟಳವ ತಾನಿನ್ನೆಂತು ಸೈರಿಪಳೊ
ಮೊರೆಯ ಲಾಲಿಸಿ ನೋಳ್ಪೆನೆಂದುರು
ತರದ ಪ್ರೇಮದಿ ಬಂದು ಸತಿಗೆ
ಚ್ಚರಿಸುವಂದದಿ ತರಣಿ ತಲೆದೋರಿದನು ಪೂರ್ವದಲಿ ॥ 19 ॥

ನಳಿನಮುಖಿ ಮೈಮುರಿದು ನಿದ್ರೆಯ
ತಿಳಿದು ಮೆಲ್ಲನೆ ನೋಡಿದಳು ಎಡ
ಬಲವನೀಕ್ಷಿಸಿ ಪತಿಯ ಕಾಣದೆ ಬಲಿದ ಮೂರ್ಛೆಯಲಿ
ಮಲಗಿದಳು ಮೈಮರೆದು ನಿಮಿಷಕೆ
ತಿಳಿದು ಕಾಣದೆ ಕಾತರದಿ ಹಂ
ಬಲಿಸಿ ಹಲುಬಿದಳಲ್ಲಿ ಗಿರಿತರುನಿಕರ ಮಧ್ಯದಲಿ ॥ 20 ॥

ಮುಡಿ ಚೆದರೆ ಹುಡಿಯೊಳಗೆ ಹೊರಳುತ
ಲೊಡಲನೀಡಾಡಿದಳು ಧರೆಯೊಳ
ಗಡವಿ ಪಾಲಾಗೆಂದು ಪಡೆದಳೊ ತನ್ನ ನಿಜಜನನಿ
ಮಡದಿಯರು ತನ್ನಂತೆ ಲೋಕದೊ
ಳೊಡಲ ತೆತ್ತವರುಂಟೆ ಶೋಕದಿ
ಪೊಡವಿಪತಿ ಮುಖದೋರೆನುತ ಹಂಬಲಿಸಿದಳು ಪತಿಯ ॥ 21 ॥

ಕವಿ : ಕನಕದಾಸರು ಇಂದಿನ ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾಡ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ತಂದೆ ಬೀರಪ್ಪ ಮತ್ತು ತಾಯಿ ಬಚ್ಚಮ್ಮ. ತಿರುಪತಿಯ ವೆಂಕಟೇಶನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಮಗುವಿಗೆ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಎಂದು ನಾಮಕರಣವಾಯಿತು. ತಂದೆ ಡಣಾಯಕರಾದ್ದರಿಂದ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿದ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನೂ ಕಲಿಸಲಾಯಿತು. ಕತ್ತಿವರಸೆ, ಕುಸ್ತಿ, ಕುದುರೆಸವಾರಿ, ಆಡಳಿತಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಚುರುಕು ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ಯವ್ವನದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕನಕರಾಶಿ ದೊರೆತ ಕಾರಣ

ಕನಕ ನಾಯಕನೆಂದು ಹೆಸರಾದನು. ಒಮ್ಮೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೋಲುಂಟಾಗಿ ವ್ಯಾಸರಾಜರ ಬಳಿ ಬಂದು ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದು ಕನಕ ದಾಸರಾಗಿ ಖ್ಯಾತರಾದರು. ಕಾಗಿನೆಲೆ ಆದಿಕೇಶವ, ಬಾಡದಾದಿ ಕೇಶವ ಇವರ ಅಂಕಿತಗಳು. ಇವರ ಕೃತಿಗಳು ಕೀರ್ತನೆಗಳು, ಸುಳಾದಿ, ಉಗಾಭೋಗ, ಮೋಹನ ತರಂಗಿಣಿ, ನಳಚರಿತ್ರೆ, ಹರಿಭಕ್ತಿಸಾರ, ರಾಮಧಾನ್ಯ ಚರಿತೆ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮುಂಡಿಗೆಗಳು

ಕಠಿಣ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ : ಪ್ರಸರ–ಸಮೂಹ, ಅವನೀಶ– ರಾಜ, ಕೈವಾರಿಸು–ಹೊಗಳು, ಸಿತಚಾಮರ–ಬಿಳಿಯಚಾಮರ, ಹಾಸಂಗಿ–ಪಗಡೆ, ಮೇದಿನಿ –ಭೂಮಿ, ವಿಗಡ– ಕೆಡುಕ, ಕೇಡುಗ–ಖಳ/ದುಷ್ಟ, ವದನ–ಮುಖ, ನಿರ್ದಾಯ–ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೀಯ– ವ್ಯಯ, ತಮ–ಕತ್ತಲು, ದ್ಯುಮಣಿ–ಸೂರ್ಯ, ಬಿಸರುಹ–ಕಮಲ, ಹೊಲಬು–ದಾರಿ, ಗಾವಳಿ– ಕೂಗಾಟ, ಜನಪ–ರಾಜ, ಅನಲ–ಅಗ್ನಿ, ಕನಲು–ಕೋಪಗೊಳ್ಳು, ಅರವಿಂದಸಖ–ಸೂರ್ಯ, ಉಗ್ಗಡ–ಉಕ್ಕೇರು, ಹೊರಿಗೆ–ಹೆಚ್ಚಳ.

ಹಿನ್ನೆಲೆ : ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಕನಕದಾಸರು ಒಂಭತ್ತು ಸಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ 480 ಭಾಮಿನೀ ಷಟ್ಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ನಳಚರಿತ್ರೆಯ 4ನೇ ಮತ್ತು 5ನೇ ಸಂಧಿ :ಯಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ನಳದಮಯಂತಿಯರ ಅನಿವಾರ್ಯ ಅಗಲಿಕೆ ಇಲ್ಲಿನ ಕಥಾ ವಸ್ತು. ಪುಷ್ಕರನ ಜೊತೆ ಪಗಡೆಯಾಡಿ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಸೋತ ನಳ ಪತ್ನಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ತೆರಳುತ್ತಾನೆ. ನಳನು ರಾಜ್ಯಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದಮಯಂತಿ ಅವನನ್ನು ಸಂತೈಸಿ, ಸತ್ಯ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಬದುಕು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ವನವಾಸಕ್ಕೆ ಪತಿಯ ಜೊತೆ ಹೊರಡುತ್ತಾಳೆ. ತಂದೆ ಮನೆಗೆ

ಹೋಗೆಂದರೂ ಹೋಗದೆ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ದಮಯಂತಿ ಪಡುತ್ತಿರುವ ಕಷ್ಟಗಳಿಂದ ನೊಂದ ನಳ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವಳದಲ್ಲದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಅವಳೇಕೆ ಕಾಡು ಮೇಡು ಅಲೆಯಬೇಕೆಂದು, ತಾನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಅವಳು ತಂದೆಯ ಮನೆ ಸೇರುವಳೆಂದು ಬಗೆದು ಅವಳನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಳನ ತಳಮಳ, ಸಂಕಟ, ಕಳವಳಗಳು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿವೆ. ದಮಯಂತಿಯ ಪತಿಪ್ರೇಮ, ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ನಿಷ್ಠೆ ರಾಜ್ಯ ಭ್ರಷ್ಟನಾದರೂ ಪತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅವಳ ಅನುರಾಗ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಕನಕದಾಸರು ಇಲ್ಲಿ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ಪುಷ್ಕರನು ಸಭೆಗೆ ಬಂದಾಗ ನಳನು ಹೇಗೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದ?
2. ಪುಷ್ಕರನು ನಳನಿಗೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳಿದನು?
3. ಪಗಡೆಯಾಟದ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಯಿತು?
4. ಪುರೋಹಿತನು ದಮಯಂತಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದನು?
5. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದಮಯಂತಿಯನ್ನು ಕಂಡ ಅರಸನು ಏನೆಂಧು ಚಿಂತಿಸಿದನು?
6. ತಂದೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗೆಂದಾಗ ದಮಯಂತಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನು?
7. ದಮಯಂತಿಯು ನಳನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಾಗ ಏನೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದಳು?
8. ಜೂಜಿನಲ್ಲಿ ಸೋತ ನಳ ಮತ್ತು ದಮಯಂತಿಯರ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಸಂಭಾಷಣೆ.
9. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದಮಯಂತಿಯ ಪಾಡನ್ನು ಕಂಡು ಅರಸನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ.
10. ದಮಯಂತಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಹೊರಟ ನಳನ ತೊಳಲಾಟವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ

11. ಅರಸನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಬಳಿಕ ದಮಯಂತಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ
12. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದಮಯಂತಿ ಮತ್ತು ನಳರ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಸಂವಾದ
13. ನೆಳಲು ತನುವಿನ ಬಳಿಯೊಳಲ್ಲದೆ ಚಲಿಸುವುದೆ ಪದ್ಯದ ಆಶಯ.
14. ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಅಗಲಿದ ನಳನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

5. ಹುಳಿ ಸಿಹಿ ಬಾಲ್ಯ

ಶಾರದಾ ವಿ ಮೂರ್ತಿ

ಆಶಯ :

ಬಾಲ್ಯ ಮನುಜನ ಬಾಳಿನ ಅತ್ಯಂತ ಮಧುರ ಕಾಲ. ಬಾಲ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಗಾಢ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸುಮಧುರವಾದ ಬಾಲ್ಯದ ನೆನಪುಗಳು ಎಲ್ಲರ ಮನದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚ ಹಸಿರಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯದ ನೆನಪುಗಳು ಎಷ್ಟು ಸಿಹಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲವಾಗುವ ವಿಷಾದವೂ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಅಂದಿನ–ಇಂದಿನ ಬಾಲ್ಯಕ್ಕೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

"ರಜಾ ಬಂದ್ರೆ ಸಾಕು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಮುಂದೆಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರ್ತೀರಿ. ಕಣ್ಣು ಹಾಳಾಗೊಲ್ಲವಾ?" ಅಂತ ಪೋಷಕರು ಈಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ಸಾಕು; "ಬೋರಾಗುತ್ತೆ ಮತ್ತೇನು ಮಾಡೋದು?" ಎನ್ನುವ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಅವರ ವಯಸ್ಸಿನಷ್ಟು ಇರುವಾಗ ನಾವಂತೂ ಈ ಬೋರ್ ಅಥವಾ ಬೇಸರ ಎಂಬ ಪದ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದುದಂತೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇನ್ನು ನಾವು ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಆಟಗಳೂ ಖರ್ಚೇನನ್ನೂ ಬೇಡದವುಗಳು. ಈಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗಿರುವಂತೆ ಕೋಣೆ ತುಂಬಾ ಆಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಹಾಕುವ ಪರಿಪಾಠವೂ ಆಗ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕ ದುಸ್ಥಿತಿ ಒಂದು ಕಾರಣವಾದರೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಬಾವಿಗೆ

ಸುರಿದಂತೆ ವ್ಯರ್ಥ ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣ. ಕೊಳ್ಳುಬಾಕತನ ನವೀನಯುಗದ ಮಹಿಮೆಯಷ್ಟೇ!

ಮೊಮ್ಮಗಳು ಬೋರ್ ಎಂದಾಗ ಮನಸ್ಸು ಬಾಲ್ಯಕ್ಕೋಡಿತ್ತು. ನಡೆದೇ ಹೋಗಬಹುದಾದಷ್ಟು ಹತ್ತಿರದ ಶಾಲೆ ನಮ್ಮದಾಗಿತ್ತು. ದೂರದ ಶಾಲೆ, ಶಾಲೆಯ ಬಸ್ಸು, ವಾಹನ ದಟ್ಟಣೆ, ಮನೆಪಾಠ ಇಂತಹ ಯಾವುದೇ ಕಿರಿಕಿರಿ ನಮಗಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಟದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ನಾವು ಅಮ್ಮ ಒಂದು ಕೂಗು ಹಾಕುತ್ತಲೇ ಚೀಲ ಹೆಗಲಿಗೇರಿಸಿ ಓಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಶಾಲೆಯಿಂದ ಮನೆ ಬಂದಾಕ್ಷಣವೇ ಚೀಲವನ್ನು ಮೂಲೆಗೆಸೆದು ಅಮ್ಮ ಕೊಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಗಬಗಬನೆ ತಿಂದು ಮುಗಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ವಠಾರದ ಆರೆಂಟು ಹುಡುಗರು ಹಾಜರಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆರರ ಮೇಲಿನ ಹುಡುಗರು, ಹುಡುಗಿಯರು..... ಯಾವುದೇ ಜಾತಿಭೇದವಿಲ್ಲದ ಮಕ್ಕಳಾಟವದು.

ಆಗಂತೂ ಆಡುವ ಜಾಗಕ್ಕೇನೂ ಬರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಯ ಆಚೆ ಈಚೆ, ಹಿಂದೆ–ಮುಂದೆ ಅಥವಾ ಬೀದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಖಾಲಿ ಜಾಗ.......ಹುಲ್ಲು, ಮುಳ್ಳು, ಗಿಡ–ಗಂಟಿಗಳಿಗೇನೂ ಹೆದರದೆ ಬೇಕಾದಾಗ ನಾವೇ ಚೊಕ್ಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಉಂಟು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹಸುಗಳನ್ನು ಮೇಯಲು ಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯೂ ನಮ್ಮ ಆಟದ ಸ್ಥಳವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಆಕರ್ಷಣೆ ವಠಾರದ ಮುಂದಿರುವ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಭಾರೀ ಗಾತ್ರದ ಹುಣಸೇಮರ....ಆಯಾ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹುಣಿಸೆ ಚಿಗುರು, ಹುಣಿಸೆ ಹೂವು, ದೋರೆಗಾಯಿ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹುಣಿಸೆಹಣ್ಣು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು.

"ಹುಣಸೆ ಮರ ಅಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮ ರಾಕ್ಷಸ, ಭೂತ, ಪಿಶಾಚಿ ಎಲ್ಲಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಅಂತ ಇಲ್ಲ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಅಂತ ಇಲ್ಲ..... ಯಾವಾಗಲೂ ಆ ಮರದ ಹತ್ತಿರವೇ ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಿರ್ತೀರಲ್ಲ. ಮನೇಲಿ ನಿಮಗೆ ಊಟ ಹಾಕೋಲ್ವಾ?" ಎಂಬ ದೊಡ್ಡವರ ಮಾತಿಗೆ ದಿವ್ಯ ಮೌನ ತಳೆದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ತುಸು ದೊಡ್ಡವರಿಂದ ಧೈರ್ಯದ ಬೋಧೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. "ನಾವು ಇಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳೂ ಒಟ್ಟಿಗಿದ್ದೀವಲ್ಲ..... ಯಾವ ಭೂತವೂ ಹತ್ತಿರ ಬರೋಲ್ಲ.... ಬ್ರಹ್ಮ ರಾಕ್ಷಸ ಮಕ್ಕಳಿಗೇನೂ ಮಾಡೋಲ್ಲ.... ಏನೇ ಆಗಲಿ, ನಾವು ಮನೆಗೆ ಹೋದ ತಕ್ಷಣ ಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡ್ಬಿಡೋಣ..... ದೇವರನ್ನು ಕಂಡ್ರೆ ಭೂತಕ್ಕೂ ಹೆದರಿಕೆ ಅಲ್ಲವಾ....?

ಅಬ್ಬ, ಒಬ್ಬರ ಮಾತಿಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಮಾತು ಸೇರಿಸಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಧೈರ್ಯದ ಪ್ರದರ್ಶನವೇ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮಂತೆ ಆ ಹುಣಸೆ ಹಣ್ಣಿನ ಆಶೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಹಿಂಡೇ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ಮಾಗಿ ಹಣ್ಣಾದದ್ದು ಗಾಳಿ ಬೀಸಿದಾಗ ಕೆಳಗೆ ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಇದೂ ಸಾಕಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಲ್ಲು ಬೀಸುವವರೂ ಇದ್ದರು. ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಹಂಚಿಗೂ ಸಂಚಕಾರ ಬಂದಾಗ ಆ ಮನೆಯವರು ಹೊರಗೆ ಬರುವುದರೊಳಗೆ ಇಡೀ ಗುಂಪೇ ಮಂಗ ಮಾಯವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದಿನ ಎರಡು–ಮೂರು ದಿನಗಳು ಹುಣಿಸೇಹಣ್ಣಿಲ್ಲದೆ ಹಪಹಪಿಸುತ್ತಿದೆವು.

ಹಾಂ.... ಹಣ್ಣು ಶೇಖರಣೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸ; ಒಂದೊಂದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಚೀಪುತ್ತಾ, ಮತ್ತಷ್ಟನ್ನು ಹುಡುಗರು ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡರೆ, ಹುಡುಗಿಯರು ಲಂಗದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಇದಕ್ಕೆಂದೇ

ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕುಟ್ಟಿ ಬೀಜ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ತಯಾರಿಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಮನೆಯಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಪದಾರ್ಥ.....

ಇಷ್ಟು ಒಣಮೆಣಸು, ಬೆಲ್ಲ, ಉಪ್ಪು ಎಲ್ಲವೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹಿರಿಯರ ಅನುಮತಿಯ ಮೇರೆಗೆ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವರ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ತರಬೇಕಾದ ಕೌಶಲ...."ಯಾವಾಗಲೂ ಈ ಪಾಟಿ ಹುಳಿ, ಖಾರ ತಿಂತೀರಲ್ಲ.... ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿ ಅಂತ ಒದ್ದಾಡಿದರೆ ವದೆ ಬೀಳುತ್ತೆ..." ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲೇನೂ ಪರಿಣಾಮವನ್ನೇ ಬೀರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ಚಪ್ಪಡಿ ಕಲ್ಲನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕುಟ್ಟುಂಡೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತೊಳೆದ ಪೊರಕೆ ಕಡ್ಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಸುತ್ತಾ ಎಲ್ಲರೂ ಸುತ್ತ ನಿಂತಿರುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಬಿಡದಂತೆ ಬಳಿದು ತೆಗೆದು ದೊಡ್ಡವರಿಬ್ಬರು ಎಲ್ಲರ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಡ್ಡಿಗಳಿಗೆ ಗೋಲಿಯಾಕಾರದ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕುಟ್ಟಿದ ಕಲ್ಲು ಅದೆಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೈಜೆನಿಕ್ ಆಗಿರುತ್ತಿತ್ತೋ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕೈಗಳು ಅದೆಷ್ಟು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತೋ.... ಈಗಿನ ಅಮ್ಮಂದಿರು ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಡೆಟಾಲ್ ಹಾಕಿ ಕೈ ತೊಳೆಸಿದರೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಾಡುವ ಇನ್ಫೆಕ್ಷನ್ ನಮಗಂತೂ ಆಗ ಬಾಧಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಉಸ್ ಉಸ್ ಎಂದುಕೊಂಡೇ ಆ ಉಂಡೆಯನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತಾ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನೇ ಚೀಪುತ್ತಾ ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಎಸೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಆ ಚಿಗುರು, ಮಿಡಿಗಾಯಿ, ದೋರೆಗಾಯಿ....ಆಹಾ ಹುಳಿಯಲ್ಲೂ ಅದೇನು ಸ್ವಾದ....ಹಾಗೆಯೇ ಹುಣಸೇಬೀಜಗಳನ್ನೂ ಜೋಪಾನವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನೆಮಣೆಯ ಕಾಳುಗಳಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಒಂದಿಷ್ಟು ಖಾಲಿ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಚೊಕ್ಕ ಮಾಡಿ ಚೆನ್ನೆಮಣೆಯ ಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡರೆ ಆಯಿತು. ಕಾಸು ಖರ್ಚಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕುಂಟೋಬಿಲ್ಲೆಗೆ ಇಷ್ಟಗಲದ ಕಲ್ಲಿನ ಚೂರು, ಬಚ್ಚವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು.

ಇನ್ನು ಹುಡುಗರು ಗೋಲಿ, ಬುಗುರಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹುಡುಗಿಯರು ಕಲ್ಲಾಟ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಕೈ ಒರಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕರವೀರದ ಹೂವಿನ ಮರದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಯಿಗಳಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಲ್ಲಿನ ಬದಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಇಷ್ಟು ಹಗ್ಗ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟರೆ ಹಗ್ಗದಾಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಣ್ಣಾಮುಚ್ಚಾಲೆ, ಜೂಟಾಟ, ಕಳ್ಳ–ಪೋಲೀಸ್ ಆಟ..... ಹೀಗೆ ಮೈದಾನದ ತುಂಬಾ ಓಡಾಡಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಾಯಾಮವಾಗುವಂತಹಾ ಆಟಗಳು. ಬಿದ್ದು ಕೈಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಗಾಯ ಆಗಿ ತರಚುವುದು, ರಕ್ತ ಸೋರುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಯವರಿಗೆ ದೂರು ಹೋಗುತ್ತಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೋದರೆ ಬೈಗುಳಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಆಟಕ್ಕೆ ತಡೆಯಾಗುತ್ತದಲ್ಲ ಎಂಬ ಚಿಂತೆ.... ನೋವಾದರೂ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಇರಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡರೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸಿಕ್ಕಿಬೀಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆಗೆಲ್ಲ ಬೇಲಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕಳ್ಳಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವು ಬಹು ಬೇಗ ಬೆಳೆದು ಹಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು, ಅದರ ಹಾಲು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅಪಾಯ ಎಂದು ಅಪ್ಪ–ಅಮ್ಮ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಕಳ್ಳಿಯ ಪೊದೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಳ್ಳಿಯ ಹಾಲು ಬಿದ್ದು ಉರಿಯಿಂದ ಒದ್ದಾಡುವಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಮ್ಮ ಕಣ್ಣನ್ನು ತೊಳೆದು ಹಸುವಿನ ಹಾಲು, ಬೆಣ್ಣೆ ಉಂಡೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಇಟ್ಟು ಉಪಚರಿಸಿ...ಅಂತೂ ಉರಿ ಶಮನವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸಾಕೋ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

"ದೇವರು ಕೊಟ್ಟಿರೋ ಕಣ್ಣು, ಕೈ, ಕಾಲು ಹುಷಾರಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ ಮಕ್ಕಳೆ" ಅಂತ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಆ ಉರಿ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿರುತ್ತಿತ್ತು, ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿನ ಹಾಗೆ ಬಾಲವಿಲ್ಲದ ಮಂಗಗಳೆ ಆಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಮತ್ತೊಂದು ದಿನ ನಮ್ಮ ಗ್ಯಾಂಗ್ನ ಹಿರಿಯನೊಬ್ಬ ವಿಷಯವೊಂದನ್ನು ಬಹಳ ಅಂಜಿಕೆ ನಟಿಸುತ್ತಾ ಬಿತ್ತರಿಸಿದ್ದ. "ಇವತ್ತು ಕಲಿ ಪುರುಷ ಬರ್ತಾನಂತೆ. ಅವನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ ಅಂತೆ, ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಿಡ್ತಾನಂತೆ ಮನೆಯೊಳಗಿದ್ದರೂ ಬಿಡೋಲ್ಲವಂತೆ..."

ಹಾಗಾದರೆ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲವಾ.... ಅವರು ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಅಂತ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಅಚ್ಚರಿ! " ಇದು ನನಗೆ ಯಾರೋ ಹೇಳಿದ್ದು.... ಯಾರು ಅಂತ ಹೇಳೋ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸುಮ್ಮನೆ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯೋ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಕಲಿಯ ಕೈಗೆ ಸಿಗದ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಾದ್ರೂ ಗಿಡಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಅವಸರಿಸಿದಾಗ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಮತ್ತಷ್ಟು ಭಯ.

ಅಮ್ಮ ಬೆಳೆಸಿದ ಹೂ ಹಾಗೂ ತರಕಾರಿ ತೋಟವನ್ನು ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಯೇ ಬಿಟ್ಟ ಆ ಹುಡುಗ. ಅಮ್ಮ ಎಷ್ಟೋ ದೂರದಿಂದ ನೀರು ಹೊತ್ತು ಬೆಳೆಸಿದ ಗಿಡಗಳು. ಕಾಯಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಸೌತೆ ಬಳ್ಳಿ, ಟೊಮೆಟೊ ಗಿಡಗಳು..... ನಾವೆಲ್ಲಾ ಅಡಗಿಕೊಂಡರೆ ಬಳ್ಳಿ ಎಲ್ಲಾ ಹಾಳಾಗದಿರುತ್ತದೆಯೇ? ಬೇಗ.....ಬೇಗ....ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಲಿ ಬರ್ತಾನೋ ಹೇಳೋಕಾಗಲ್ಲ..." ಅವನು ಅವಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಭಯ ಹೆಚ್ಚಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬಳ್ಳಿಯ ಸಂದು ಗೊಂದುಗಳಲ್ಲಿ ತೂರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗಿತ್ತು.

ಹಾಗೆಯೇ ಸುಮ್ಮನೆ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಇದ್ದೇವು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಸೌತೆಗಳು.... ನಿಧಾನವಾಗಿ ಒಂದೊಂದಾಗೇ ಸ್ವಾಹಾ ಆಗೇ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಫಳಾರ ನಡೆದೇ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು! ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಪೀಚೂ ಬಿಡದಂತೆ ಎಳೆದೆಳೆದು, ಬಳ್ಳಿಯೂ ಮುರಿದು ಬಿದ್ದಿತ್ತು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲಾಗಿ ಕಲಿ ಇನ್ನು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಖಾತ್ರಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಈಚೆ ಬಂದಿದ್ದೆವು. ಹಾಗೇ ಗಿಡಗಳ ಅವಸ್ಥೆ ನೋಡಿ ನನ್ನ ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ನೀರೂ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅಣ್ಣ ಹೆದರಿಸಿದ್ದ. "ಅಪ್ಪ–ಅಮ್ಮಂಗೆ ಏನೂ ಹೇಳ್ಬೇಡ, ಆಮೇಲೆ ಕಲಿಗೆ ಕೋಪ ಬರುತ್ತೆ" ಅಂತ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ತಳಮಳ ನನಗೆ.

ಹೀಗೆ ಕಾಲು ಬಾಲವಿಲ್ಲದ ಸುದ್ದಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಏನೇನೋ ಅವಾಂತರಗಳು ಆಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಸೌತೆ ಕಾಯಿಯ ಆಸೆಗಾಗಿಯೇ ಆ ಕಿಲಾಡಿ ಹುಡುಗ ಆ ಸುದ್ದಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದ ಅನ್ನೋದು ಇವತ್ತಿಗೂ ನನಗೆ ಬಗೆಹರಿಯದ ಸಂದೇಹ!

ಮನೆ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದರೂ ಆಚೀಚೆ ಆಡಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜಾಗ, ಈ ಪಾಟಿ ವಾಹನ ದಟ್ಟಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಓಡಾಡುವ ಅವಕಾಶ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲೂ ಪೈಪೋಟಿಯ ಕಾಟವಿರದೆ ಹಾಯಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಬಾಲ್ಯ.... ಈಗಿನ ವಸ್ತು ವೈಭೋಗವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ದುಬಾರಿ ಆಟಿಕೆಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬೋರಾಗದಂತಹ ಆ ಬಾಲ್ಯ ನಮ್ಮದಾಗಿತ್ತು.

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ:

ಶಾರದಾ ವಿ ಮೂರ್ತಿ: ಶಾರದಾ ಅವರು ಮೂಲತಃ ಶಿವಮೊಗ್ಗದವರು. ತಂದೆ ಜೆ. ಎಲ್. ರಂಗಾಭಟ್ಟರು, ತಾಯಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ. ಇವರು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಲವು

ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಥೆ, ಕವನ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ, ಪ್ರಬಂಧಗಳ ರಚನೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಮನೋವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಕಾಣ್ಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೆಸೆಯಲ್ಲೇ ಬರವಣಿಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬೆಳ್ಳಿ ಚುಕ್ಕಿ, ಸ್ನೇಹಸೌರಭ, ಅನನ್ಯ, ಅರ್ಘ, ಮಿಡಿದ ಹೃದಯ, ಗೆಲುವು, ಆಂತರ್ಯ, ನಿರ್ಧಾರ, ಮತ್ತಿತರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಿಶಾ, ಮೌಲ್ಯ, ಹೊಂಬೆಳಕು, ಬಾಂಧವ್ಯ, ಶೋಧ, ಬೇರು ಹಾಗೂ ಅನುಬಂಧ ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳು. ಮಾತಾಡಿ ಗೊಂಬೆಗಳೆ, ವೈವಿಧ್ಯ, ಸಮರಸದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹಲವು ಕಥಾ, ಕವನ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ದತ್ತಿ ನಿಧಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಲೇಖಕಿಯರ ಸಂಘದ ದತ್ತಿನಿಧಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ನವೀನ ಯುಗದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಲೇಖಕಿ ಹೇಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.
2. ಲೇಖಕಿಯ ಬಾಲ್ಯದ ಆಟಗಳು ಯಾವುವು?
3. ಲೇಖಕಿ ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದೇನು?
4. ಹುಣಸೇಮರವನ್ನು ಕುರಿತ ಲೇಖಕಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
5. ಕುಟ್ಟುಂಡೆ ಮಾಡಲು ತಯಾರಿ ಹೇಗಿರುತ್ತಿತ್ತು?
6. ಲೇಖಕಿಯವರ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ 'ಕಲಿ'ಯ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
7. ಹುಣಿಸೇಹುಳಿಯ ಕುರಿತ ಲೇಖಕಿಯ ಬಾಲ್ಯದ ನೆನಪುಗಳು.
9. ಹುಣಸೇಮರದ ಭೂತದ ಬಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

6. ಸಂಬಳದ ಸಂಜೆ

ಕೆ.ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ

ಆಶಯ:

"ಸಂಬಳದ ಸಂಜೆ" ಎಂಬ ಕವಿತೆಯು ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವುದರೊಂದಿಗೆ ಬರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಹೋರಾಟಗಳು ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ, ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗವು ತಮ್ಮ ಹಣಕಾಸನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಸಮತೋಲನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕವಿತೆಯು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಜೀವನದ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡುತ್ತದೆ,

ಸೀಮಿತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ಅಸಂಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಹಾಸ್ಯಮಯವಾಗಿ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಳಸಿದ ಚಿತ್ರಣ ಮತ್ತು ರೂಪಕಗಳು ಕವಿತೆಯ ಹಾಸ್ಯ ಮತ್ತು ಕಟುತ್ವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸುವ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅದನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹಾಸ್ಯ ಮತ್ತು ಹತಾಶೆಯ ಮಿಶ್ರಣವು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಮನರಂಜನೆ ಮತ್ತು ಚಿಂತನೆಗೆ ಹಚ್ಚುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸಂಬಳದ ಸಂಜೆ ಒಳಜೇಬು ಬೆಳಕಾಗಿರಲು
ಮುಗುಳು ನಗೆ ಸೂಸಬೇಕು!
ತಂದ ಹಣ ತುಂಡಾಗಿ ತಲೆನೋವು ಬಂದಿರಲು
ಮಂದಲಗೆ ಹಾಸಬೇಕು!

ಏಳಡಿಯ ಕಿರುಮನೆಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿ
ಬಾಡಿಗೆಯ ಚಾಚಬೇಕು!
ಬೀದಿಯಂಚಿಗೆ ನಿಂತ ತಳವಿರದ ಪೀಪಾಯಿ,
ಮನೆತನಕೆ ಇಷ್ಟು ಸಾಕು.

ನೀರು ಹತ್ತುವುದಿಲ್ಲ, ದೀಪ ಹೊಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ;
ಇವು ಎಲ್ಲ ದೈವಚಿತ್ತ
ತೊಟ್ಟಿಲನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮಂಚಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ;
ಟ್ರಂಕ್, ಒನಕೆ––ನನ್ನ ಸುತ್ತ,

ಬಾಡಿಗೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಭಾಗೀರಥಿಯ ದಾಟಿದೆನು;
ಇನ್ನು ಉಸಿರಾಡಬಹುದೆ?
ಸೀರೆಯಂಗಡಿಯವನು ಕೈಮುಗಿದು ನಿಂತಿಹನು;
ಎಷ್ಟು ಸಲ 'ನಾಳೆ, ನಾಳೆ.'

ಇನ್ನು ಹಾಲಿನ ಲೆಕ್ಕ ಮೂವತ್ತು ಬೊಟ್ಟುಗಳು.
ಹತ್ತರದು ಒಂದು ನೋಟು.
ತರಕಾರಿಯವಳಂತು ನಗುನಗುತ ಬಂದಿಹಳು,
ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಗೀಟು.

ಪತ್ರಿಕೆಯ ಹುಡುಗ ಸೈಕಲ್ ಶಬ್ದ ಮಾಡುವನು:
ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ, ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಲೆ?
ಸಂಪಾದಕೀಯದಲಿ ನೂರಾರು ತಪ್ಪುಗಳು
ಹೋಗಿ ಬಾ ಎಂದು ಬಿಡಲೆ?

ಎಲ ಎಲಾ! ಸೌದೆಯವ ಕೊಡಲಿಯೊಂದಿಗೆ ಬಂದ:
ಏಳು ರೂಪಾಯಿ ತಾನೆ?
ಏಳಲ್ಲ, ಆರೆ ರೂಪಾಯಿ: (ಬಂದೆಯ ಕಂದ!)
ಸೌದೆ ಒಡೆದವನು ನಾನೆ.

ಬಳೆಗಾರ ಬಂದ–'ತಾಯೀ!' ಎಂದ–(ಅವಳಿಲ್ಲ.)
ಕೆಮ್ಮುವುದು ಪಾಪ! ಪ್ರಾಣಿ;
ಇವನದನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುವೆನು ಚರ್ಚೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ:
ನೊಂದಾಳು ನನ್ನ ರಾಣಿ.

ಅಂಗಡಿಯ ಸೆಟ್ಟಿ ಬಂದರೆ ಅವನ ಉಂಗುರದ
ಕೈಗೆ ಮೂವತ್ತು ಸುರಿದು,
ಮನುವನದ ತನಕ ಹೋಗೇಳು ಎಂದಿತು ಜೀವ
ಎದೆಯೊಳಗೆ ತಣ್ಣಗುರಿದು.

ನನಗಿಂತ ಮೊದಲೆ ಕತ್ತೆಗಳು ಹೊರಟಿವೆ ಹೊರಗೆ:
ಸಂಜೆಯಲಿ ಸಣ್ಣಸೋನೆ.
ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬೀಗವನು ಹಚ್ಚಿ ನಡೆಯುವುದುಂಟೆ?
ಕಳ್ಳತನ ನಿನ್ನೆ ತಾನೆ!

ಕವಿ : ಕೆ.ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ

ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಪ್ರೇಮ ಕವಿ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ, ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕರ್ತೃ.

ಕಾಲ: 26–01–1915 ರಿಂದ 28–12–2003. 'ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆ', ಕೆ.ಎಸ್.ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯವರ ಮೊದಲ ಕವನ ಸಂಕಲನವಾಗಿದೆ. ಇದು ಮನೆ ಮನೆಯ ಮಾತಾಗಿ, ಕಾವ್ಯವಾಗಿ, ಹಾಡಾಗಿ ಹರಿದಿದೆ. ಇದುವರೆವಿಗೂ ಇಪ್ಪತ್ತೈದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಮುದ್ರಣ ಭಾಗ್ಯ ಪಡೆದಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಕೆಲವೇ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಇಂಥ ಮರು ಮುದ್ರಣದ ಭಾಗ್ಯ– ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಹಲವು ರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಹಲವು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳುವಳಿಗಳು ಬಂದುಹೋಗಿವೆ. ಕೆಎಸ್‌ನ ಎಲ್ಲ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಸಲ್ಲುವ ಜನಪ್ರೀತಿಯ ಕಾವ್ಯ ಕೃಷಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಹೆಸರು. ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಐರಾವತ, ದೀಪದ ಮಲ್ಲಿ, ಉಂಗುರ, ಇರುವಂತಿಗೆ, ಶಿಲಾಲತೆ, ಮನೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ, ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲು, ನವ ಪಲ್ಲವ, ದುಂಡುಮಲ್ಲಿಗೆ, ನವಿಲದನಿ, ಸಂಜೆ ಹಾಡು, ಕೈಮರದ ನೆಳಲಲ್ಲಿ, ಎದೆ ತುಂಬ ನಕ್ಷತ್ರ, ಮೌನದಲಿ ಮಾತ ಹುಡುಕುತ್ತ, ದೀಪ ಸಾಲಿನ ನಡುವೆ, ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಾಲೆ, ಹಾಡು–ಹಸೆ, ಗದ್ಯ:– ಮಾರಿಯ ಕಲ್ಲು, ದಮಯಂತಿ, ಉಪವನ, ಅನುವಾದಗಳು: ಮೋಹನ'ಮಾಲೆ

(ಗಾಂಧೀಜಿ), ನನ್ನ ಕನಸಿನ 'ಭಾರತ (ಗಾಂಧೀಜಿ), ಮೀಡಿಯಾ' (ಯುರಿಪೀಡಿಸ್ ನಾಟಕ), ಪುಷ್ಕಿನ್ 'ಕವಿತೆಗಳು:– ರಾಬರ್ಟ್ ಬರ್ನ್ಸ್ 'ಪ್ರೇಮಗೀತೆಗಳು,

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1) ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರ ಆರ್ಥಿಕ ದುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು 'ಸಂಬಳದ ಸಂಜೆ' ಕವನ ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ?
2) ಮಧ್ಯಮ ಕೆಳಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿ ಈ ಕವನ ಹೇಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿ.
3) ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರ ಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು "ಸಂಬಳದ ಸಂಜೆ" ಕವನ ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸಿದೆ?
4) ಬಡತನದಲ್ಲಿಯೂ ಮೆರೆವ ಮಾನವೀಯತೆ, ಪ್ರೇಮವು 'ಸಂಬಳದ ಸಂಜೆ' ಕವನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ? ವಿವರಿಸಿ.
5) ವಯಸ್ಕ ಜೀವನದ ವಾಸ್ತವ ಆರ್ಥಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಸ್ಯ ಮತ್ತು ಹತಾಶೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ?

7. ಘಾಟಿ ಸೊಸೆ

ಜನಪದ ಕತೆ

ಆಶಯ :

ಒಂದೊಳ್ಳೆಯ ಚೂರಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಬಡಗಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ಒಬ್ಬ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಭೇಟಿಯಾದ ಬಡಗಿಯ ಚೂರಿಯನ್ನು ಕಂಡ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗೆ ಕುತೂಹಲವುಂಟಾಯಿತು. "ಇದು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಾಲದಿಂದ ಇದೆ?" ಎಂದು ಬಡಗಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ.

ನನ್ನ ತಾತ ಮುತ್ತಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಇದರ ಹಿಡಿ ಬದಲಾಗಿರಬಹುದು. ಒಂದಿಷ್ಟು ಸಲ ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಸಿರಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ" ಎಂದ ಬಡಗಿ, ಜನಪದ ಕತೆಗಳೂ ಅಷ್ಟೆ ಒಬ್ಬ ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಹೇಳಿದ. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಗದೊಬ್ಬನಿಗೆ ಹೇಳಿದ. ಹಾಗೆ ಸಾಗುತ್ತ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಅವುಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ ಬದಲಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನನ್ಯತೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಗುಣ ಮಾತ್ರ ಬದಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬಳು ಅತ್ತೆ ಸೊಸೆಗೆ ಕಷ್ಟ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸೊಸೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೊಸೆ ಮನೆಗೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೆಗಣಿ ಬಾಚಿ ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಬಾವಿಯಿಂದ ನೀರು ಸೇದಿ ತರಬೇಕು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತಾಯಿ ಮಗ ತಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ತಾವು ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಮಿಕ್ಕು ಉಳಿದುದನ್ನು. ತಂಗಳನ್ನು ಸೊಸೆಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸೊಸೆ ಏನಾದರೂ ಗೊಣಗಿದರೆ, ದುಸರಾ ಮಾತಾಡಿದರೆ ಅತ್ತೆ ಪೊರಕೆ ತಕ್ಕೊಂಡು ಅವಳ ತಲೆಗೆ ರಪ ರಪ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸೊಸೆ

ಅತ್ತರೆ 'ಶನಿ ದರಿದ್ರ ಹೆಣ್ಣೆ, ನೀನು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮನೆ ತೊಳೀಬೇಕಂತ ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ? ಮುಂಡೆ ಮಗಳೇ' ಎಂದು ಬೈಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ತಾಯಿ ಬೈಯ್ಯುವಾಗ ಮಗ ಬಾಯ್ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದ.

ಅವರ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಪಡವಲಕಾಯಿ ಬಳ್ಳಿ ಬೆಳೆದು ಉದ್ದುದ್ದವಾದ ಪಡುವಲಕಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಪಡುವಲ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರ ಬಾಯಲ್ಲೂ ನೀರೂರುತ್ತಿತ್ತು. ಪಡುವಲಬಳ್ಳಿ ಕಾಯಿ ಬಿಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅತ್ತೆ ಮಡಕೆ ತುಂಬ ಪಡವಲಕಾಯಿ 'ತಾಳ್ಳು' ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ರುಚಿರುಚಿಯಾದ ತಾಳ್ಳನ್ನು ತಾಯ ಮಗ ಇಬ್ಬರೇ ತಿಂದು ಉಳಿದುದನ್ನು ಸೊಸೆಗೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಬಾರಿ ನಡೆಯಿತು. ಒಮ್ಮೆ ಸೊಸೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಪಡುವಲಕಾಯಿ ತಾಳ್ಳು ತಿನ್ನಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದಳು.

ಆ ದಿವಸ ಸೊಸೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಸದ ಬುಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಓಡೋಡುತ್ತಾ ಬಂದು ಅತ್ತೆಯನ್ನು ಕರೆದಳು. 'ಕತ್ತೆಯ ಹಾಗೆ ಯಾಕೆ ಕಿರುಚ್ತೀಯಾ? ಏನ್ಸಮಾಚಾರ?' ಎಂದು ಅತ್ತೆ ಗದರಿದಳು.

"ನಾನು ದೊಡ್ಡತ್ತೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ದೊಡ್ಡತ್ತೆಗೆ ಹುಷಾರಿಲ್ಲವಂತೆ, ಈಗಲೋ ಆಗಲೋ ಎಂಬ ಹಾಗಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಬೇಕಂತೆ. ನಿಮಗೆ ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸು ಅಂತ ದೊಡ್ಡ ಮಾವ ಹೇಳಿದರು'.

"ಆಯ್ಯೋ, ನನ್ನ ಅಕ್ಕ ಸಾಯ್ತಾ ಇದ್ದಾಳೋ? ಅಯ್ಯೋ ಅಕ್ಕಾ, ಏನಾಯ್ತು ನಿನಗೆ?" ಎಂದು ಅತ್ತೆ ಎದೆ ಬಡಿದುಕೊಂಡು ಆಳತೊಡಗಿದಳು. ನೋಡು, ನಾನು ಬಾಂಡಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾಳ್ಳು ಹುರೀತಾ ಇದೀನಿ. ನೀನು ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೋ, ನಾನು ಹೋಗಿ ಅಕ್ಕನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟಳು.

ಸೊಸೆಗೆ ಬಹಳ ಖುಷಿಯಾಯಿತು. ಅವಳು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ತಾಳ್ಳು ಮಾಡಿದಳು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮೇಲೋಗರ ಮಾಡಿ ಗಂಡನಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಊಟ ಬಡಿಸಿದಳು. ಆಮೇಲೆ ಅವಳು ತಾಳ್ಳನ್ನೆಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಮಡಕೆಗೆ ಸುರುವಿ ಅದನ್ನು ಸೊಂಟದ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಾವಿಗೆ ನೀರು ತರಲು ಹೊರಟವಳಂತೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟಳು. ನೇರವಾಗಿ ಕಾಳಿ ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳು. ತಾಳ್ಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊಟ್ಟೆಬಿರಿಯೆ ತಿಂದಳು. ಅವಳು ತಿನ್ನುವ ವೇಗವನ್ನು, ತಿನ್ನುವ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನೋಡಿ ಕಾಳಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅವಳು ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟಳು. ಸೊಸೆ ಇದು ಯಾವುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸದೆ ತಿನ್ನವದರಲ್ಲಿಯೇ ಮುಳುಗಿಬಿಟ್ಟಳು. ಎಲ್ಲ ತಿಂದ ಮೇಲೆ ಸಂತೃಪ್ತಿಯ ತೇಗು ತೇಗಿದಳು. ಖಾಲಿ ಮಡಕೆ ತೊಳೆಯಲು ಕೆರೆಗೆ ಹೊರಟಳು.

ಅವಳು ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಮುಂಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿತ್ತು. ಅತ್ತೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಸೊಸೆ ಬಾಗಿಲು ಬಡಿದಳು. ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅತ್ತೆ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಪದ ಕಿಡಿ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೋಲು. ಸೊಸೆ ಕುಸಿದು ಬೀಳುವವರೆಗೆ ಅತ್ತೆ ಅವಳ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಎದೆಗೆ ಹೊಡೆದೇ ಹೊಡೆದಳು. ಸೊಸೆ ಗೊಳೋ ಎಂದು ಅತ್ತಳು. 'ಮುಂಡೆ ಮಗಳೇ, ನನ್ನನ್ನು ಮೋಸ ಮಾಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸದಿಂದ ಕಾಯ್ತಾ ಇದ್ದೆ? ಎಮ್ಮೆ ಹಾಗೆ ಮಡಕೇಲಿದ್ದ ತಾಳ್ಳನ್ನೆಲ್ಲ ನುಂಗಿಬಿಟ್ಟೆ, ದರಿದ್ರ ಶನಿ' ಎಂದು ಅತ್ತೆ ಬೊಬ್ಬೆ ಹೊಡೆದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಏಟು ಕೊಟ್ಟಳು. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಗಂಡ ತಾಯಿಯ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪೆಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ.

ಇತ್ತ ಕಾಳಿ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಳಿಯ ಕೈ ಬೆರಳು ಮೂಗಿನ ಮೇಲೇರಿದೆ ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹರಡಿತು. ಪರ ಊರುಗಳಿಂದ ಜನ ಬಂದು ಈ ಕೌತುಕವನ್ನು ಕಂಡು ತಮತಮಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡರು. ಇದು ಅಶುಭ ಸೂಚನೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆಗಬಾರದ ಅನಾಹುತ ನಡೆದೀತೆಂದು ಭಯದಿಂದ ನಡುಗಿದರು.

"ಯಾರೋ ದೇವರನ್ನು ಮೈಲಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಳಿದೇವಿ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನು ಊರಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೆಳೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ಹರಡಿತು. ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪೂಜೆ ಆರಾಧನೆಗಳು ನಡೆದವು. ಜನರು ಆಡುಗಳನ್ನು ಬಲಿಕೊಟ್ಟರು. ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ಕಾಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾಳಿ ತನ್ನ ಮೂಗಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟ ಕೈ ಬೆರಳು ತೆಗೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಕೊಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಡಂಗುರ ಸಾರಲಾಯಿತು. ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಮುಂದೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಸೊಸೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಅತ್ತೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು 'ಅತ್ತೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಊರ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಹೇಳಿ. ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ' ಎಂದಳು.

ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಅತ್ತೆ ಉರಿದು ಬಿದ್ದಳು. "ಈ ಮೂರ್ಖ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ನೋಡಿ ಹಳ್ಳಿಯವರ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಮರ್ಯಾದೆ ತೆಗೀಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ತಾನು ಮಹಾಗರತಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಯಾರಿಗೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗದ್ದನ್ನು ಇವಳು ಮಾಡ್ತಾಳಂತೆ" ಎಂದು ಕಿರುಚಿದಳು. ಆದರೆ ಸೊಸೆ ಹಿಡಿದ ಪಟ್ಟು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೂ ಅತ್ತೆ ಒಪ್ಪಿದಳು.

ನಿಶ್ಚಿತ ದಿನದಂದು, ಸೊಸೆ ಕಸದ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಸ ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಹುಣಸೆ ಬರಲು ಹಿಡಿದು ಕಾಳಿ ಗುಡಿಗೆ ಹೋದಳು. ಅವಳು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಹೊರಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗುಡಿಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡಳು. ಕಾಳಿಯ ಎದುರು ಬುಟ್ಟಿ ಇಟ್ಟು ತನ್ನ ಬರಲನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಬೀಸುತ್ತಾ ಕಾಳಿಗೆ ಸವಾಲೆಸೆದಳು, ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಿನ ಮಾರಿ! ನಾನು ತಾಳ್ಳನ್ನು ತಿಂದರೆ ನಿನಗೇನು ನಷ್ಟ? ನಿನಗೆ ಯಾಕೆ ಕಣ್ಣುರಿ? ನೀನು ಕೇಳಿದ್ದರೆ ನಾನು ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆ? ನಿನ್ನ ಮುಖ ಸುಟ್ಟುಹೋಗ! ನಿನ್ನ ಕೆನ್ನೆ ಊದಿ ಒಡೆದು ಹೋಗ !ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ಇಂಗಿಹೋಗ! ನೀನು ನಿನ್ನ ಮೂಗಿನ ಮೇಲಿಂದ ಕೈ ಬೆರಳು ತೆಗಿತೀಯಾ? ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಹುಣಸೆ ಬರಲಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡ್ಲಾ?'

ಕಾಳಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಸೊಸೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿತು. ಈಗ ಅವಳೇ ಕಾಳಿಯ ಅವತಾರ ತಾಳಿ ಹುಣಸೆ ಬರಲಿನಿಂದ ಕಾಳಿಯ ಮುಖಕ್ಕೆ ಬಾರಿಸಿದಳು. ಕಾಳಿ ನೋವಿನಿಂದ 'ಅಯ್ಯೋ' ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡು ಮೂಗಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟ ಬೆರಳು ತೆಗೆದಳು. ವಿಗ್ರಹ ಈಗ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಆಯಿತು. "ಆಂ ಹಾಗೆ!" ಎಂದು ಸೊಸೆ ಹೇಳಿ ಬರಲು ಹಿಡಿದು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಕಾಳಿ ಮೂಗಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟ ಕೈಬೆರಳು ತೆಗೆಸಿದ್ದೇನೆ ಎಂದಳು.

ಊರವರಿಗೆಲ್ಲ ಈ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅವರೆಲ್ಲ ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಂಬಲಾಗದಂಥ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಂಡರು. ಸೊಸೆಯನ್ನು ಪತಿವ್ರತೆ ಎಂದು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿದರು. ಅವಳಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡಿ ಸತ್ಕರಿಸಿದರು.

ಈ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ಅತ್ತೆಗೆ ಗಾಬರಿಯಾಯಿತು. ತನ್ನ ಸೊಸೆ ಅಸಾಧಾರಣ ಶಕ್ತಿ ಉಳ್ಳವಳು ತಾನು ಇದುವರೆಗೆ ಅವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕಷ್ಟಗಳಿಗಾಗಿ ಅವಳು ಸೇಡು ತೀರಿಸದೆ ಬಿಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದಳು.

ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ರಾತ್ರಿ ತಾಯಿ ಮಗ ಪಿಸುದನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡರು. 'ಮಗೂ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಕಾಳಿಯನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟ ಕೈ ಬೆರಳು ತೆಗೆಸಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳು ನಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡದೆ ಬಿಡುವವಳಲ್ಲ, ನಾವು ಅವಳಿಗೆ ಪೆಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಉಪವಾಸ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಕಷ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವಳು ಸೇಡು ತೀರಿಸದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮನ್ನು ಕೊಂದು ಬಿಡಬಹುದು. ಏನು ಮಾಡೋಣ? ಎಂದು ತಾಯಿ ಮಗನನ್ನು ಕೇಳಿದಳು. 'ನನಗೇನೂ ಹೊಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನೀನೆ ಹೇಳಮ್ಮಾ" ಎಂದ ಪುಕ್ಕಲು, 'ಈಗ ಅವಳು ಮಲಗಿದ್ದಾಳೆ ನಾವು ಅವಳನ್ನು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಸುಟ್ಟುಬಿಡೋಣ. ಆಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಚಂದದ ಹೆಣ್ಣು ತರುತ್ತೇನೆ.' 'ಆಗಲಿ, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಈಗಲೇ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸೋಣ' ಎಂದ. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಅವಳ ಬಾಯಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಬಿಗಿದು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿದರು. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ತನಗೆ ಕೇಡು ಬಗೆಯುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಧೈರ್ಯ ತಂದುಕೊಂಡು ಮಿಸುಕಾಡದೆ ಇದ್ದಳು. ಅವರು ಅವಳನ್ನು ಊರ ಹೊರಗಿನ ಹೊಲದಲ್ಲಿರುವ ಗುಂಡಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಒಂದು ಪೊದೆಯ ಹಿಂದೆ ಆಡಗಿಸಿಟ್ಟು ಸುಡಲು ಬೇಕಾದ ಪುರುಳೆ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ತುಂಡು ತರಲು ಹೋದರು. ಅವರು ಅತ್ತ ಹೋದೊಡನೆ ಸೊಸೆ ಉರುಳಾಡಿ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಕೈಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಗಂಟು ಬಿಚ್ಚಿ ಬಾಯಿಗೆ ತುರುಕಿದ ಬಟ್ಟೆ ತೆಗೆದಳು. ಬಳಿಕ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಮರದ ತುಂಡನ್ನು ಹೆಕ್ಕಿ ತಂದು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಳು. ಆ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಒಂದು ಆಲದ ಮರವೇರಿ ಕುಳಿತಳು.

ತಾಯಿ ಮಗ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದರು. ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮರದ ಗೆಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹರಡಿ ಒಣಹುಲ್ಲು ಹಾಕಿ ಬೆಂಕಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆಗಳು ಗಗನಕ್ಕೇರಿದವು.

ಗೆಲ್ಲುಗಳ ಗಂಟು ಸಿಡಿದು ಸದ್ದು ಮಾಡಿದಾಗ ಅವಳ ಮೂಳೆಗಳು ಸಿಡಿಯುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಹಾಸಿಗೆಯೊಳಗಿನ ಮರದ ತುಂಡಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಿಡಿದು, ದೊಡ್ಡ ಗಂಟು ಸಿಡಿದು ಬೆಂಕಿಯ ನಾಲಗೆಗಳು ಮೇಲೇರಿದಾಗ ಅವಳ ತಲೆ ಬುರುಡೆ ಸಿಡಿಯಿತೆಂದು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು, ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು.

ಸೊಸೆ ಮರದ ಮೇಲೆ ಎಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಹುದುಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅದೇ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ನಾಲ್ವರು ಕಳ್ಳರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತು ತಾವು ಕದ್ದು ತಂದುದನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧರಾದರು. ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚೆಯಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ಶ್ರೀಮಂತನ ಮನೆಗೆ ಕನ್ನ ಹಾಕಿ ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣ, ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳನ್ನು ಕದ್ದು ತಂದಿದ್ದರು. ಅವರು ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಪಾಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿರುವಾಗ ಉರಿಯುವ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮರವನ್ನು ಏರಿ ಬೆಂಕಿಯ ಬಳಿ ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೋ ಎಂದು ನೋಡ ಬಯಸಿದ. ಅವನು ಸೊಸೆ ಕುಳಿತ ಗೆಲ್ಲಿನವರೆಗೂ ಬಂದ ಯಾರೋ ಕುಳಿತುದನ್ನು ಕಂಡು "ಯಾರದು?" ಎಂದು ಮೆಲುದನಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ. ಅವಳು ಧೈರ್ಯವಹಿಸಿ ತನ್ನ ಕೈಚಾಚಿ ಅವನ ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿ "ಶ್'ಶ್! ಗಟ್ಟಿ ಮಾತಾಡಬೇಡ, ನಾನೋರ್ವ ದೇವತೆ. ನಾನು ಒಬ್ಬ ಸುಂದರ ತರುಣನನ್ನು ಅರಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆದಾಯಿತು. ನಿನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಕನಸಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಊಹಿಸಿರಲಾರದಷ್ಟು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನಿನಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಸುಮ್ಮನಿರು" ಎಂದಳು. ತನಗೆ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಅರಿವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ತಾನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆಕಾಶದಿಂದ ಧರೆಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವ ಐರಾವತವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಅವನು ಅವಳ ಕೈ ಹಿಡಿದು ನೀನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೇವತೆ ತಾನೆ?' ಎಂದು

ಕೇಳಿದ. "ಹೂಂ" ಎಂದು ಎಲೆ ಅಡಕೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ತಾನೂ ಎಲೆ ಅಡಕೆ ಜಗಿಯಲು ಶುರುಮಾಡಿದಳು. ಅವನು ಮುತ್ತು ಕೊಡಲೆಂದು ಅವಳ ಬಳಿಗೆ ಸರಿದ. ಅವಳು ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿ ಹೇಳಿದಳು. "ನೋಡು, ನಮಗಿನ್ನೂ ಮದುವೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀನು ನಿನ್ನ ಬಾಯಲ್ಲಿರುವ ವೀಳ್ಯವನ್ನು ನನ್ನ ಬಾಯಲ್ಲಿಡು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ನಿನ್ನ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಬಾಯಲ್ಲಿಡು. ನಾನು ನಿನ್ನ ಎಂಜಲು ತಿಂದಾಗ ನಿನ್ನ ಕೈಹಿಡಿದ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಸಮಾನಳಾಗುತ್ತೇನೆ" "ಆಗಬಹುದಾ?"

ಕಳ್ಳನ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಪಾರವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ತನ್ನ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಅವಳ ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟನು. ಅವಳು ಕೂಡಲೇ ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿ ಅವನ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಕಚ್ಚಿದಳು. ಅವನು ಅಸಹನೀಯ ನೋವಿನಿಂದ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಚೀರುತ್ತಾ ದೊಪ್ಪನೆ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದನು.

ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಉಳಿದ ಕಳ್ಳರು ಹೆದರಿ ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಚೆಲ್ಲಾ ಪಿಲ್ಲಿಯಾದರು. ನಾಲಗೆ ಕಳಕೊಂಡ ಕಳ್ಳ ರಕ್ತ ಕಾರುತ್ತಾ "ಬ್ಲಾಬ್ಲಾ ಬ್ಲಾಬ್ಲಾ" ಎಂದು ತೊದಲುತ್ತಾ ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಓಡಿಹೋದ. ಅವನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿಚಿತ್ರ ಸದ್ದು ಕೇಳಿ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ಓಡಿದರು. ಅವನು ಏದುಬ್ಬಸ ಬಿಡುತ್ತಾ ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದ.

ಬೆಳಗಾದೊಡನೆ, ಸೊಸೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಮರದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದಳು. ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಮುತ್ತು ರತ್ನದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಚಕಿತಳಾದಳು. ಕೂಡಲೇ ಅದೆನ್ನೆಲ್ಲ ಗಂಟುಮೂಟೆ ಕಟ್ಟಿ ಮನೆಗೆ ನಡೆದಳು. 'ಅತ್ತೆ, ಅತ್ತೆ, ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಿರಿ' ಎಂದು ಬಾಗಿಲು ಬಡಿದಳು. ಮುದುಕಿ ಅಂಜುತ್ತಾ ಅಳುಕುತ್ತಾ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಳು.ಅವಳ ಮುಖ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಬಿಳಿಚಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ತನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಸೊಸೆ

ಬಂದು ನಿಂತದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳು ಮೂರ್ಛೆ ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದಳು. ಸೊಸೆ ಅತ್ತೆಯನ್ನು ಪಡಸಾಲೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಅವಳ ಮುಖಕ್ಕೆ ತಣ್ಣೀರು ಚಿಮುಕಿಸಿದಳು. ಏನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಗಂಡ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಬದಂತೆ ನಿಂತಿದ್ದ. ಎಚ್ಚರಾದ ಬಳಿಕ ನೀನು ಹೇಗೆ? ನೀನು ಎಲ್ಲಿಂದ..?' ಎಂದು ಅತ್ತೆ ಸೊಸೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಳು. ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಸುಟ್ಟ ಮೇಲೆ, ಯಮದೂತರು ನನ್ನನ್ನು ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಯಮನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಾಳಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳಂತೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಕಾರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಇವಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ಇವಳ ಅತ್ತೆ ಕಡು ಪಾಪಿ, ಅವಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತನ್ನಿ. ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಾಗೆ ಅವಳನ್ನು ಕುಕ್ಕಿ ಕುಕ್ಕಿ ಚಿಂದಿ ಚಿಂದಿ ಮಾಡಲಿ. ಅವಳನ್ನು ಕೊತಕೊತನೆ ಕುದಿವ ಎಣ್ಣೆ ಕಡಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ" ಎಂದು ಗುಡುಗಿದ. ನಾನು ಅವನ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು 'ನನ್ನ ಅತ್ತೆಗೆ ಹೀಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಬೇಡ. ನನಗೆ ನೀನು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡು. ಅತ್ತೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯವಳು. ಅವಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು" ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡೆ. ಯಮನಿಗೆ ಖುಷಿಯಾಯಿತು. ಅವನು ಮುಗುಳ್ನಕ್ಕು 'ನೀನೀಗ ಹೋಗಬಹುದು. ನಾನು ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಅತ್ತೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿನಗೇನಾದರೂ ಕಷ್ಟ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಎಳೆದು ತಂದು ಶಿಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ಅತ್ತೆ ಮಾಡುವುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನನ್ನ ದೂತರು ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಆಮೇಲೆ ಅವನು ಚಿನ್ನ, ರತ್ನ, ಮುತ್ತು, ಹವಳ, ಹಣ, ಎಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲು ಹೇಳಿದ. ಜನ ಸುಮ್ಮನೆ ಯಮನನ್ನು ಬೈಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡ!" ಎಂದು ಸೊಸೆ ಬಡಬಡನೆ ಹೇಳಿದಳು.

ಅತ್ತೆ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಾ ಸೊಸೆಯನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡಳು. "ಅಯ್ಯೋ, ನೀನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಭಾಗ್ಯ ದೇವತೆ. ನೀನು ಸಾವಿನ

ದವಡೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಪಾರು ಮಾಡಿದೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನೆಲ್ಲ ಮನ್ನಿಸು. ಓ ನನ್ನ ಮುದ್ದಿನ ಸೊಸೆ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುತ್ತೀ ತಾನೇ? ಕ್ಷಮಿಸು ತಾಯಿ. ಕ್ಷಮಿಸು." ಹೀಗೆ ಅವಳು ಸೊಸೆಯ ಕೆನ್ನೆ ಸವರಿ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿದಳು. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಸೊಸೆ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನತಿಯಾದಳು. ಅವಳ ಅತ್ತೆ ಮತ್ತು ಗಂಡ ಅವಳ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರು. ಅವರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆದರು.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

1. ಅತ್ತೆಯು ಸೊಸೆಗೆ ಹೇಗೆ ಕಾಟ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು?
2. ಕಾಳಿ ದೇವತೆಯು ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಡಲು ಕಾರಣವೇನು? ಆದರ ಪರಿಣಾಮವೇನು?
3. ಅತ್ತೆ ಮತ್ತು ಗಂಡ ತನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಸೊಸೆ ಅದರಿಂದ ಹೇಗೆ ಪಾರಾದಳು?
4. ಕಳ್ಳರನ್ನು ಸೊಸೆ ಹೇಗೆ ವಂಚಿಸಿದಳು? ಅದರಿಂದ ಆದ ಲಾಭವೇನು?
5. ಸೊಸೆ ತನ್ನ ಅತ್ತೆ ಮತ್ತು ಗಂಡನನ್ನು ಹೇಗೆ ಸರಿದಾರಿಗೆ ತಂದಳು?
6. ಪಡುವಲ ಕಾಯಿಯ ತಾಳ್ಳು ತಿನ್ನಲು ಸೊಸೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಾಯವೇನು?

8. ಯುಗಾದಿ

ವಸುಧೇಂದ್ರ

ಆಶಯ :

ಸ್ಥಳೀಯತೆಗೆ ಮಹತ್ವ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ವಿದೇಶಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಆಚರಣೆ, ಅನುಕರಣೆಗಳು ಅತಿಯಾಗಿ ಅಳವಡಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಆತ್ಮತೃಪ್ತಿ ಎಂಬುದು ಗೌಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದು. ಸಂಪಾದನೆ ತನ್ನ ಅಟ್ಟಹಾಸವನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಹಣದ ಅಟ್ಟಹಾಸಕ್ಕೆ ಮರುಳಾದ ಯುವ ಜನಾಂಗ ವಿದೇಶಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೋಜು–ಮಸ್ತಿಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಹತ್ವ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆ ಮಾನಸಿಕ ತುಮುಲಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಇಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಶಿಕ್ಷಕ ವೃತ್ತಿಯ ಗೌರವ–ಆದರ, ಸಾಫ್ಟ್ ವೇರ್ ವೃತ್ತಿಯ ಗಳಿಕೆಯ ಮದವನ್ನು ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ದಿನಗಳೆದಂತೆ ಕರಗಿ ಹೋಗುವ ಕರ್ಪೂರದಂತೆ ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರ ದರ್ಪ, ಗತ್ತು, ಸಿಟ್ಟು ಕುಗ್ಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದವರ ಮಾತಂತಿರಲಿ. ಸ್ವತಃ ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರಿಗೂ ಮನದಟ್ಟಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಊರಿನಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಕೈಕೆಳಗೆ ಓದಿದ ಹುಡುಗರೋ, ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳೋ ಯಾರದೋ ಒಬ್ಬರ "ನಮಸ್ಕಾರ ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ" ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇ ಅದೂ ಕಾಣೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಹೆಂಡತಿಯಾದರೂ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವಳ ಮೇಲಾದರೂ ಆಗೊಮ್ಮೆ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸಬಹುದಿತ್ತೇನೋ! ಆದರೆ ರುಕ್ಮಿಣಮ್ಮ ಈಗ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷದ ಕೆಳಗೇ ಇಹ ಲೋಕದ ಕೋಟಾ ಮುಗಿಸಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆಗ ಹತ್ತಿರದವರು "ಇನ್ನೂ ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸು ಗೋಪಣ್ಣ ಮತ್ತೊಂದು ಮದುವಿ ಮಾಡಿಕೋ..." ಅಂತ ಗಿಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳದೆ. "ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಲ್ಲ..." ಅಂತ ಒಂದೇ ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆದಿದ್ದರು. ಯಾರಾದರೂ ಗೋಪಣ್ಣನ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ, "ಗಟ್ಟಿ ಮನಸ್ಸು ಅಂದರೆ ಅದು. ಗೋಪಣ್ಣ ಎಲ್ಲರ ಹಂಗಲ್ಲ.." ಅಂತಂದಾಗ ಒಳಗೊಳಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಬೀಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗೀಗ ಮದುವಿ ಆಗಿದ್ರೆ ಛಲೋ ಇತ್ತೇನೋ ಅಂತನ್ನಿಸಲು ಶುರುವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮನೆ ಯಾವುದೋ ಹುಂಬ ಆದರ್ಶಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿಬಿಟ್ಟೆ. ಜೊತೆಗಾದರೂ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ರುಕ್ಮಿಣಮ್ಮ ಸಾಯುವ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಮಗ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಪಿ.ಯು.ಸಿ ಸೇರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಮುಗಿಸಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಟ್ಟೆ ಹತ್ತಿದ ಮೇಲೆ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರ ಸಂಪರ್ಕ ಎಷ್ಟು ಮಹಾ ಬೇಕಾದೀತು? ಹಾಗಾಗಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಯಾರಾದರೂ "ಗೋಪಣ್ಣಂದು ಗಟ್ಟಿ ಮನಸ್ಸು..." ಅಂತಂದರೆ ಅಣಕಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೇನೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಾಗಂತ ಮಗನಿಂದ ದೂರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ರಿಟೈರ್ಡ್ ಆದ ತಕ್ಷಣ "ನಂಗಿಲ್ಲೇನು ಕೆಲಸ..." ಅಂತ ಎಲ್ಲರ ಮುಂದೆ ರಾಜಾರೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬೆವರು ಸುರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿದ ಸ್ವಂತ ಮನೆಯನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಮಗನೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ಕೋಣೆಯ ಮಗನ ಮನೆ ಒಳ್ಳೆ

ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದಂತಿದೆ. ಯಾವುದಕ್ಕೇ ಆಗಲಿ, ಎಷ್ಟೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಮಗರಾಯ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಕಾರವೆತ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪರಕೀಯ ಭಾವನೆ ಗಪ್‌ಚುಪ್ ಆಗಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಮಗನೊಡನೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವುದು ಕಡಿಮೆ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಊರಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಗನನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಅವನೊಡನೆ ಎಂಥಹದೋ ಹುಸಿ ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲದವರಂತೆ ಇದ್ದು ಬಿಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಹೈರಾಣಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಓದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೇ ತಾನು ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೇನೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನವಾಗಿ, ಬೇರೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಬಳಿ ಮನೆ ಪಾಠಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಗನೂ ಅಷ್ಟೇ, "ಖಡಕ್ ಮಾಸ್ತರ್" ಎಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದ್ದ ಅಪ್ಪನೊಡನೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದಲೇ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಅಪ್ಪನೊಡನೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಾಗ ತನ್ನ ಗೆಳೆಯರು ಎದುರಾದರೆ ತನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ "ಏನೋ ಪಲ್ಲಿ..." ಅಂತ ಮಾತನಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು "ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಸ್ತರ್" ಎಂದು ಸಲಾಂ ಹೊಡೆದು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಲು ಕೀಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅಪ್ಪನಿಂದ ಆದಷ್ಟು ದೂರವಿದ್ದು ಬಿಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಈಗಲೂ ಅಪ್ಪ–ಮಗನ ನಡುವೆ ಅಂತಹ ಮಾತುಕತೆಯಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಮಗ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಹೆದರಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರೇ ಮಗನ ಇರುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಜುಗರಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮಗ ಬಂದ ಅಂತ ಹೊರಗೆ ಕಾರಿನ ಸದ್ದು ಕೇಳಿದ ತಕ್ಷಣ ತಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಚಾನಲನ್ನು ಯಾವುದೋ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಚಾನಲ್‌ಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ, ಧ್ವನಿಯನ್ನಿಳಿಸಿ, ಸಪ್ಪಳವಾಗದಂತೆ ತಮ್ಮ ಕೋಣೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲಿನಂತೆ ಓಣಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಧೀರ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತವನ್ನು ಈಗ ಮೆತ್ತಗೆ ಏನೋ ಗೊಣಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ತಮ್ಮ ರೂಮಿನ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮಗನ ಗೆಳೆಯರು ಯಾರಾದರೂ ಮನೆಗೆ ಬಂದರಂತೂ ಸರಿಯೋ ಸರಿ. ತಮ್ಮ ಕೋಣೆ ಬಿಟ್ಟು ಕದಲುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂತ್ರಕ್ಕೆ ಅವಸರವಾದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಮಗನ ನಡುವೆ ಈ ರೀತಿಯ ಹೊಸ ಪರಕೀಯ ಭಾವನೆ ಮೂಡಲು ಶುರುವಾಗಿದ್ದು ಯಾವಾಗಿನಿಂದ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಇಂತಹದೇ ಘಟನೆಯೆಂದು ನೆನಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಒಂದೆರಡು ನೆನಪುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅವನು ಮೂರನೇ ವರ್ಷ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮುಗಿಸಿ ರಜೆಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ದಿನವಿರಬೇಕು. ಒಳಗೊಳಗೇ ಮಗ ಬಂದ ಅಂತ ಖುಷಿಯಾದರೂ ಅದನ್ನು ಹೊರ ಹಾಕದೆ, "ಹೆಂಗೆ ಮಾಡಿದಿ ಪರೀಕ್ಷೆ?" ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದರು. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಬರೀ ಗೋಣಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಸುಮ್ಮನಾಗಿದ್ದ. ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಮೀಸಿ ಛಲೋ ಕಾಣೋ ಹಂಗೆ ಬಂದವೆ ಅಂತ ಒಳಗೊಳಗೇ ಖುಷಿಯಾಗುತ್ತ ರಾಯರ ಮಠಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಮನೆಗೆ ವಾಪಾಸಾದಾಗ ಮಗರಾಯ ದೋಸೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು

ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಯಾಕೋ ಅನುಮಾನವಾಯ್ತು. "ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡಿದಿಯೇನೋ?" ಅಂತ ಧ್ವನಿಯೆತ್ತರಿಸಿ ಕೇಳಿದ್ದರು. ದೋಸೆ ತಿನ್ನುವದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಸುಮ್ಮನೆ ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಕೂತ. ಸಿಟ್ಟು ನೆತ್ತಿಗೇರಿದರೂ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು. ಕೈಕಾಲು ತೊಳಕೊಂಡು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮುಗಿಸಿ ತಿನ್ನಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡು ಎಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದರು. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ತಗ್ಗಿಸಿದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿಯೇ "ನಂಗೆ ಅವೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲಪ್ಪ" ಅಂತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದ. ಇನ್ನು ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ. "ಭಲೋ ಗುಣ ಕಲಿತೆ ಬಿಡಪ್ಪ, ಇದೇ ಏನು ನಿಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನಾಗೆ ಕಲಿಸಿ ಕೊಡೋದು..." ಅಂತ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಒದರಾಡಿ, ಕಡೆಗೆ "ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡಿದರೇನೆ ಈ ಮನ್ಯಾಗೆ ಸ್ಥಳ..." ಅಂತ ನಿಷ್ಠೂರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಸಾಯಂಕಾಲ ಮಗರಾಯ ವಾಪಾಸು ಹೋಗಿದ್ದ. ಹಿತ್ತಲಿನ ಕಣಗಲಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಜನಿವಾರ ನೇತಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಆ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ದೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಳಾಡಿದ್ದರು. ಫೋಟೋದಲ್ಲಿನ ಹೆಂಡತಿ ರುಕ್ಮಿಣಿ ಉರಿಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿದ್ದಳು. ಸತ್ತಾಗ ಹಂಪಿಯ ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಯ ದಡದ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿದ ಕರ್ಮ ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ ಆಗದಿದ್ದ ಕಾಗಿ ಪಿಂಡ, ಕಡೆಗೆ ತಾವು ಹೋಗಿ "ನಿನ್ನ ಮಗ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ರೂ ಹೊಟ್ಯಾಗೆ ಹಾಕ್ಕೋಳ್ತೀನೆ ಮಾರಾಯ್ತಿ" ಅಂತ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳೋ ಹಂಗೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಕಾಕ ರಾಯ ಪಿಂಡ ಮುಟ್ಟಿದ್ದು ನೆನಪಾಗಿ ಸಣ್ಣಗೆ ನಡುಗಿದರು. ಚಿಕ್ಕವನಿದ್ದಾಗ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಏನೋ ತುಂಟತನ ಮಾಡಿದ್ದು ಅವರ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿ, ಬೀಸಿ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಹೊಡದಿದ್ದೇ ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದು, ಅನಂತರ ರುಕ್ಮಿಣಮ್ಮ "ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಕೈ ಮಾಡಿದ್ರೆ ನನ್ನ ಆಣೆ ಅದೆ" ಅಂತ ರಣಚಂಡಿಯಂತೆ ಕೂಗಾಡಿ ಮಾತು

ತೊಗೊಂಡಿದ್ದು ನೆನಪಾಗಿ ಕಳವಳ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಮರುದಿನ ಎದ್ದವರೇ, ಅವೆಲ್ಲಾ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಗೋ ಬೇಡ. ಈ ಸಲದ ರಜಕ್ಕೆ ಬಾ ಅಂತ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಟಪಾಲಿಗೆ ಹಾಕುವ ಮುಂಚೆ ಟೀಪಾಯಿಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಹೆಂಡತಿಯ ಫೋಟೋದ ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದು, "ಸಮಾಧಾನ ಆಯ್ತೆನೆ?" ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದರು. ರುಕ್ಮಿಣಮ್ಮ ಸಣ್ಣಗೆ ನಕ್ಕಿದ್ದರು. ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಮಗನ ಮುಂದೆ ನಾನೂ ಹುಚ್ಚುಚ್ಚಾರ ಆಡಬಾರದು ಅಂತ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಮಗನಿಂದ ಮತ್ತೆ ಮರು ಟಪಾಲು ಬರುವವರೆಗೆ ವಿಚಿತ್ರ ಅಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಒದ್ದಾಡಿದ್ದರು.

ಮಗನ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಡೆಯ ವರ್ಷ ಮುಗಿಯಲು ಬಂದಾಗಲಂತೂ ಅವನ ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯದ ಗತಿಯೇನು ಎಂಬ ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಆತಂಕದಿಂದ ಓಡಾಡಿದರು. ಎಲ್ಲಾ ನ್ಯೂಸ್ ಪೇಪರ್ ನೋಡ್ತಾ ಇರು. ಎಂಪ್ಲಾಯಿಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್ ಚೇಂಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಬರಸು. ಜನರಲ್ ನಾಲೇಜ್ ಕಡೀಗೂ ಗಮನ ಇರಲಿ ಅಂತ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಬರೆದರು. ಮಗನಂತೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಮುಂಡೆಗಂಡ. ಅವನಿಗೇನು ಗೊತ್ತಾಗ್ತದೆ. ನಾನೇ ಒಳ್ಳೆ ಕೆಲಸ ಹುಡುಕಬೇಕು ಅಂತ ಅಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿದರು. ಅವರಿವರನ್ನು ಕಂಡು ಮಗನ ಜಾಣತನವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿ, "ನಾನು ಬರೀ ಒಬ್ಬ ಮಗನ ಅಪ್ಪನಾಗಿ ಹೊಗಳ್ತಾ ಇದೀನಿ ಅನ್ಕೋಬೇಡ್ರಿ, ಒಬ್ಬ ಸಾಲಿ ಮಾಸ್ತರರಾಗಿ ಹೇಳ್ತೀನಿ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಭಾಳ ಶ್ಯಾಣ್ಯ...." ಅಂತೆಲ್ಲಾ ಗಿಲೀಟಿನ ಮಾತನಾಡಿ ಸರಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಖಾಯಂ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹೆಂಡತಿಯ ಫೋಟೋದ ಮುಂದೆ. "ನೋಡಿದೇನೆ ರುಕ್ಕು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮ ಅಲ್ಲದೆ

ಯಾರು ಮಾಡ್ತಾರೆ ಹೇಳು?" ಅಂತ ಈಜಿ ಛೇರಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಾ ಗತ್ತಿನ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರು.

ಮಗ ಮನೆಗೆ ಬಂದವನೆ ತನಗೆ ಮಲ್ಟಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಂಪನಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದೆಯೆಂದೂ, ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಸೇರುವುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಿದ. ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಮಗನಿಗೆ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟಿದೆಯೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನವಾಯ್ತು. "ರಿಟೈರ್ಡ್ ಆದ ಮೇಲೂ ಪಿಂಚಣಿ ಬರೋ ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸನ್ನ ಬ್ಯಾಡ ಅಂತೀಯಲ್ಲೋ. ಬುದ್ಧಿ ಎಲ್ಲಿಟ್ಟಿ?" ಅಂತ ದಬಾಯಿಸಿದರು. ಮಗ ಅಲ್ಲಾಡಲಿಲ್ಲ. "ನಂಗೆ ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲಪ್ಪ. ಅಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಕಾಲೇಜಿನಾಗೆ ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ರೆ ಕೀಳಾಗಿ ನೋಡ್ತಾರೆ" ಅಂತ ಹೇಳಿದ. ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರು ಮೈ ಮೈ ಪರಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು. "ಹುಡುಗು ಮುಂಡೆಗಂಡ ನಿಂಗೇನು ಗೊತ್ತಾಗ್ತದೋ" ಅಂತ ಹರಿಹಾಯ್ದರು. ಅವರಿವರ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿಸಿ ನೋಡಿದರು. ರಾಯರ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು "ಮಗನಿಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಬುದ್ದಿ ಕೊಡಪ್ಪ" ಅಂತ ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ಉಪಯೋಗವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಸೋತು ವಿನಾಶ ಕಾಲೇ ವಿಪರೀತ ಬುದ್ದಿ. ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾಡು..." ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ಮಗನ ಬದುಕು ಹಾಳಾಯಿತೆಂದು ಅವರೆಣಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಆದರೆ ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರ ನಂಬಿಕೆಯ ಬೇರುಗಳು ಅಲ್ಲಾಡುವಂತೆ ಮಗರಾಯ ಬೆಳೆದ. ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ಪಗಾರ. ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಟ. ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಉಗುಳು ನುಂಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಮಗನೇನಾದರೂ ಕಳ್ಳ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರನಾಗಿದ್ದಾನೆಯಾ ಎಂಬ ಅನುಮಾನವೂ ಆಗಿತ್ತು.

ಮತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಕೊಡಲು ಆ ಕಂಪನಿಗೆ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟಿದೆಯೆ? ಅವರಿವರ ಬಳಿ ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಅಮೇರಿಕಾದ ಕಂಪನಿ, ಅಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚು ಅಂತ ಅವರಂದ ಮೇಲೆ, ತಮ್ಮ ರಿಟೈರ್ಮೆಂಟ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಡೆದಿದ್ದ "ಅಬ್ಬಬ್ಬ ಹತ್ತು ಸಾವಿರವೂ ದೃಷ್ಟಿ ಬೊಟ್ಟಿನಂತೆ ಕಾಣಲಾರಂಭಿಸಿ ಸಣ್ಣಗೆ ಅಳುಕಿದ್ದರು. ವರ್ಷ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಲೇ ಹೋದ ಮಗನ ಸಂಬಳವನ್ನು "ಈಗೆಷ್ಟು?" ಎಂದು ಕೇಳುವ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಎಂದೋ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಸಂಬಳದ ಮಾತಂತಿರಲಿ, ಅವನು ಕಟ್ಟುವ ತೆರಿಗೆ ಹಣದ ಮೊತ್ತವೇ ನಿದ್ದೆ ಕೆಡಿಸುತ್ತದೆ. ಮಗ ಮನೆಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಬಂದಾಗ ಮಾತಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪನ ಮಾತು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನಾನು ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ದೇವರೇ ಗತಿ.." ಅಂತಂದು ಜೋರಾಗಿ ನಕ್ಕುಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಒಂದು ಪೆದ್ದು ನಗೆಯನ್ನು ಹೊರಚೆಲ್ಲುತ್ತಾರೆ.

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮಗನ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನು ಕಂಡು ಅಸೂಯೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೆ ಎಂಬ ಅನುಮಾನವಾಗಿ "ಛೇ! ಛೇ! ನಾನೆಂತಹ ಅಪ್ಪ" ಅಂತನ್ನಿಸಿ. ಆ ಎಲ್ಲಾ ಎಡವಟ್ಟು ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಳ್ಳಿ ಹಾಕಿ, ಮಗನನ್ನು ತುಂಬಾ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ನೋಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆರಡಿ ಎತ್ತರದ ಮಗ, ಸೂಟು ಬೂಟು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಅಂಗೈ ಅಗಲದ ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಆಮೇರಿಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೊತೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಅರಳು ಹುರಿದಂತೆ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಒಳಗೊಳಗೆ ಜಂಭದಿಂದ ಉಬ್ಬಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷ ತುಂಬಿದ್ದರೂ ಮಾತು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಗ ಮೂಕನಾದನೇನೋ ಅಂತ ಮಾಸ್ತರರಿಗೂ ಅನುಮಾನ ಶುರುವಾಗಿತ್ತು. 'ಇದೇನ್ರಿ ಗ್ರಹಚಾರ' ಅಂತ ರುಕ್ಮಿಣಮ್ಮನೂ ಒಳಗೊಳಗೇ ಮೂಕ ವೇದನೆ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಳು. ಎಲ್ಲೇ ನಿಂತು ಚಪ್ಪಾಳೆ ಹೊಡೆದರೂ ಅತ್ತ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದೊಂದೇ ಸಮಾಧಾನದ ಸಂಗತಿ. ಡಾಕ್ಟರರು, ದೇವರು, ದಿಂಡರು ಎಲ್ಲಾ ಆಗಿತ್ತು.

ಆಗ ಗೆಳೆಯ ಕಾಸಿಂಸಾಬರಿಗೆ ದೇವರು ಅದ್ಯಾವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನೋ ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ. "ಗೋಪಣ್ಣ. ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದಿ. ನಮ್ಮ ದರ್ಗಾಕ್ಕೂ ಕರಕೊಂಡು ಹೊಗಿ ಬರೋದಕ್ಕೂ ಹೂಂ ಅನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲಾ ಪವಾಡ ನಡೀತವೆ. ದೇವರ ಮನಸ್ಸಿನಾಗೆ ಇದ್ದರೆ ಮಾತು ಬಂದರೂ ಬರಬಹುದು" ಅಂತ ಹೇಳಿ, ಅವನನ್ನು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವನು ಮರುದಿನವೇ "ಅ...ಮ್ಮಾ..." ಎಂದಿದ್ದ. ರುಕ್ಮಿಣಮ್ಮನಂತೂ ಭಾವಾವೇಷದಿಂದ ಮಗನನ್ನು ಅಪ್ಪಿ ಮುದ್ದಾಡಿ "ದೇವರು ನನ್ನ ಕೂಸಿಗೆ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟನಲ್ಲೇ..." ಅಂತ ಆನಂದಭಾಷ್ಪ ಸುರಿಸಿದ್ದರು. ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು "ಅಪ್ಪ ಅನ್ನೊ, ಅಪ್ಪ ಅನ್ನೋ..." ಎಂದು ಇನ್ನಿಲ್ಲದಂತೆ ಅವನನ್ನು ಗೋಳಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ತಪ್ಪದೆ ಮೊಹರಂ ದಿನ ದರ್ಗಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬೆಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಸಿ, ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಪೀರ್ಲು ದೇವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಗೋಪಣ್ಣ ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಹೇಗಿದ್ದಾರೋ ಕಾಸಿಂಸಾಬರು? ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತು ನೆನಯುವಂತಹ ಮನುಷ್ಯ.

ಫಳಫಳನೆ ಹೊಳೆಯುವ ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ಕಾರಿನ ಸ್ಟೇರಿಂಗನ್ನು ಒಂದೇ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾ, ಜನದಟ್ಟಣೆಯ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಾಗ ಅಪಾರ್ಟ್ಮೆಂಟ್‌ನೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದೇ ತಡ, ಎದ್ದುನಿಂತು ಗೂರ್ಖಾ "ಸಲಾಂ ಸಾಬ್" ಅಂದಾಗ, ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೊಂದರ ತನಕ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಊಟ ಮಾಡಿ ಕೈ ತೊಳೆದಿದ್ದೇ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಪಟ ಪಟನೆ ಕೀಲಿಮಣೆಯನ್ನು ಒತ್ತುವುದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಅಭಿಮಾನ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯಷ್ಟೇ ಎಂಟನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಪ್ಯಾಂಟ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ, ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪ್ಯಾಂಟಿಗೆ ಹಣವಿಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಹಳೆಯದನ್ನೇ ಆಲ್ಟರ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಾಗ "ಗೆಳೆಯರು ನಗ್ತಾರಪ್ಪ" ಅಂತ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಲು ಹಠ ಮಾಡಿದವ ಇವನೇನಾ? ಮೊದಲ ವರ್ಷ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗೆ ಸೇರುವಾಗ ರ್‍ಯಾಗಿಂಗ್ ಭಯದಿಂದ ಹೆದರಿ ಕಂಗಾಲಾದವನು. ಮರು ವರ್ಷವೇ ಜೂನಿಯರ್ ಹುಡುಗರನ್ನು ಗೋಳಾಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ತನ್ನ ಊರಿನ ಗೆಳೆಯರ ಮುಂದೆ ಜಂಭದಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಾವು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬೈದಿದ್ದು ಇವನಿಗೇನಾ?

ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಹೆಮ್ಮೆಯ, ಅಭಿಮಾನದ, ಭಾವೋದ್ವೇಗದ ಭಾವನೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ನಿಲ್ಲದಂತೆ ಮತ್ತೆಂತಹದ್ದೋ ಸನ್ನಿವೇಶ ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರನ್ನು ಗಲಿಬಿಲಿಗೆ ನೂಕಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅದೊಂದು ದಿನ ಮಗ ಮನೆಗೆ ಬಂದವನೆ ಊಟ ಮಾಡಿ, ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಪತ್ರಿಕೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದವನು, ಏನೋ ನೆನಪಾದವನಂತೆ, "ಅಪ್ಪ, ಈವತ್ತು ಒಂದು ಮನೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡೆ. ಇಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷ ಆಯ್ತು. ಆ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆ" ಅಂತ ಕೂಲಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದ. ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಪಿಳಿ ಪಿಳಿ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. "ಹಾಗೇನೂ ಯೋಚನಿ ಯಾವಗನಿಂದ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದಿ..."

ಅಂತ ಕೇಳಿದರು. "ಹಾಗೇನೂ ಯೋಚನಿ ಮಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈವತ್ತು ಕೊಲೀಗ್ ಒಬ್ಬರ ಜೊತೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅವರು ಕೊಂಡುಕೊಂಡರು. ನಂಗೂ ಭಲೋ ರೇಟ್ ಅನ್ನಿಸ್ತು. ಕಂಪನಿ ನನ್ನ ಗ್ರೇಡಿಗೆ ಲೋನ್ ಕೊಡ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೇ ತೊಗೊಂಡೆ. ಈ ವೀಕೆಂಡ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತಿನಿ" ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ.

ಗೋಪಣ್ಣ ಮತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಿಚಾರಿಸಲು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ಸಾಲ ಸೋಲ ಮಾಡಿ. ಸ್ವತಃ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣು ಹೊತ್ತು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಊರಿನ ಮನೆ ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತು ಸಂಕಟವಾಯಿತು. ಅದೂ ಇನ್ನೇನು ರಿಟೈರ್ ಆಗಲು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವಾಗ, ಒಂದು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜೋಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಆಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಗರಾಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಐದೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಕಷ್ಟಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ತರಕಾರಿ ತರುವಂತೆ ಮನೆ ಕೊಂಡು ತಂದನಲ್ಲ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಿ ವಿಚಿತ್ರ ವೇದನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಾಷಿಂಗ್ ಮಷಿನ್, ಟಿ.ವಿ. ಫ್ರಿಜ್‌ಗಳಂತೆ ಮನೆಯೂ ಒಂದು ವಸ್ತುವಾಯಿತೆ? ಹೊಸ ಮನೆಯನ್ನು ನೋಡುವ ಆಸಕ್ತಿಯೂ ಅವರಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. "ನಮ್ಮ ತರಹದ್ದು ಪಾಯಿಖಾನೆ ಇರೋ ಹಂಗೆ ನೋಡ್ಕೊಳಪ್ಪ. ಇಲ್ಲಾಂದ್ರೆ ನಂಗೆ ಕಷ್ಟ ಆಯ್ತದೆ..." ಅಂತ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟೇ!

ಮಗ ಊರ ಹೊರಗೆ ಮನೆ ಕೊಂಡಿದ್ದ. ಆದಷ್ಟು ಊರ ಹೊರಗಿದ್ದರೇ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಜನರ ಗಲಾಟೆ, ಪೊಲ್ಯೂಷನ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರೋದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ. ಬರೀ ಅವನಂತಹವರೇ ವಾಸಿಸುವಂತಹ ಥಳುಕು ಬಳುಕಿನ ಅಪಾರ್ಟ್ಮೆಂಟದು. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಸಿಟಿ ಬಸ್‌ಗಳೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲರ ಬಳಿಯೂ ಕಾರು, ಸ್ಕೂಟರ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಅಪಾರ್ಟ್ಮೆಂಟಿನ ಬಳಿಯೇ ಹೊಸ ರಸ್ತೆಯೊಂದು ಆಗುವ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆಯಂತೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷದ ಮನೆ ನಲವತ್ತು ಲಕ್ಷವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ ಅಂತ ಮಗ ಹೇಳಿದ. ನಾವೇ ಇರುವುದೆಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮನೆಯ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೇನು? ಕಡಿಮೆಯಾದರೇನು? ಎಂಬ ಯೋಚನೆ ಬಂದು ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರವೆನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು ಎಂದು ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕೊಂಡವರು, ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಾರಲೂ ಸಿದ್ದರಾಗುತ್ತಾರೇನೋ?

ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೇ ಇರಲು ಬೇಸರವೆನ್ನಿಸಿ ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಮತ್ತೆ ಮಾಸ್ತರಿಕಿ ಉದ್ಯೋಗವೇನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆ ಎನ್ನಿಸಿ, ತಮ್ಮ ನಲವತ್ತು ವರ್ಷ ಸರ್ವಿಸಿನ ಪತ್ರ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಂದ ಪಡೆದ 'ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅಡ್ಡಾಡಿದರು. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಶಾಲೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಬರೀ ಕಾನ್ವೆಂಟ್‌ಗಳಾಗಿದ್ದವು. ನಿಮ್ಮ ಎಕ್ಸ್ ಪೀರಿಯನ್ಸ್ ನಮಗೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರೋದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಬರೀ ನಾವು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಸೋದು ಅಂತ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಹೊರ ದಬ್ಬಿದರು, ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳೆಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಮಾಸ್ತರರು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ. ನೀವು ಯಾವುದಾದರೂ ಸ್ಲಂ ಏರಿಯಾ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ 'ಪಾಶ್ ಲೋಕಾಲಿಟಿ'ಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲು ಯಾವ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಇಚ್ಛೆ ಪಡುವುದಿಲ್ಲವಾದದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬರೀ ಕಾನ್ವೆಂಟ್‌ಗಳೇ ಇರೋದು ಅಂತಂದರು.

ದೂರದ ಸ್ಲಂಗಳಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪಾಠ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಗೋಪಣ್ಣನವರಿಗಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಸದ ಆಲೋಚನೆಯಿಂದ ಹೊರ ಬಂದರು.

ಕೆಲಸದ ಮನೆ ಹಾಳಾಯ್ತು. ತಾನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಏನು? ಮಗನ ಸಂಪಾದನೆಯೇ ಹಬ್ಬದೂಟದಷ್ಟಿದೆ. ಮೇಲೆ ತುಪ್ಪ ಬಡಿಸಿದಂತೆ ತಮ್ಮ ಪಿಂಚಣಿ ಹಣ. ತಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯುವುದು. ಆದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲವೆ? ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ. ಅಪಾರ್ಟ್ಮೆಂಟಿನ ಚಿಕ್ಕ–ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಯಂಕಾಲದ ಹೊತ್ತು ಕಲೆ ಹಾಕಿ ಚೈತ್ರ–ವೈಶಾಖ, ಪ್ರಭವ–ವಿಭವ, ಬಣ್ಣದ ತಗಡಿನ ತುತ್ತೂರಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೊಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ರಸವತ್ತಾಗಿ ರಾಮಾಯಣ–ಮಹಾಭಾರತದ ಕತೆ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮಕ್ಕಳೂ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಿದರು.

ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳ ತಂದೆ–ತಾಯಿಗಳು ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ಮುಂದೆ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಮಾಡಿದರು. "ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿತು ಸುಸ್ತಾಗಿರ್ತವೆ. ಹೆವಿ ಸಿಲಬಸ್ ಬೇರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಯಾವುದೋ ಔಟ್ ಡೇಟೆಡ್ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜನವರಿ–ಫೆಬ್ರವರಿ ಗೊತ್ತಿದ್ರೆ ಸಾಕು, ಈ ಚೈತ್ರ–ವೈಶಾಖ ಎಲ್ಲಾ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಬರ್ತದೆ ಹೇಳಿ? ಸಾಯಂಕಾಲದ ಆ ಪ್ರೀಶಿಯಸ್ ಹೊತ್ತನ್ನ ಬೇರೆ ಏನಾದ್ರೂ ಪರ್ಸನಾಲಿಟಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತಹದಕ್ಕೆ ವ್ಯಯ ಮಾಡಿದ್ರೆ ಒಳ್ಳೇದಲ್ವಾ?" ಅಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರಹ್ಲಾದ, "ಯಾಕಪ್ಪ ನಿಂಗೆ ಇಲ್ಲದ ಉಸಾಬರಿ. ನಲವತ್ತು ವರ್ಷ ದುಡಿದದ್ದು ಸಾಲದೇನು? ಥಣ್ಣಗೆ ಮನ್ಯಾಗೆ

ಕೂಡು" ಅಂತಂದ. "ನಿನಗೆ ಮೊದಲು ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೂ ಇದೇ ಓದು ಅಲ್ಲೇನೋ?" ಎಂದು ಮಾಸ್ತರರು ಅಮಾಯಕ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರು. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಆ ದಿನಚರಿಯನ್ನೂ ಕೈ ಬಿಟ್ಟರು. ಅಪಾರ್ಟ್ಮೆಂಟಿನ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಅಂದಿನಿಂದ ಅವರನ್ನು "ಓಲ್ಡ್ ಮ್ಯಾನ್" ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮಾತುಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಹೋಗಲಿ. ಈ ಭೌತಿಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಸಹವಾಸವೇ ಬೇಡ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ರಾಯರ ಮಠವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. "ರಾಯರ ಮಠಕ್ಕೆ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಪ್ಪ?" ಅಂತ ಹೇಳಿ ಆಟೋ ಹತ್ತಿದರೆ, "ಯಜಮಾನರೆ, ಈ ಊರಾಗೆ ಐವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರಾಯರ ಮಠ ಅವೆ. ನಿಮಗೆ ಯಾವ ರಾಯರ ಮಠ ಬೇಕು ಹೇಳಿ?" ಅಂತ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಹತ್ತಿರ ಇರೋ ಮಠ ಆದರೆ ಸಾಕು" ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ರಾಯರ ಮಠ ಭರ್ಜರಿಯಾಗಿತ್ತು. ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು, ಹುಂಡಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವಂತೆ ದಕ್ಷಿಣೆ. ಆಗಾಗ ಬರುವ ಸಿನಿಮಾ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಪಂಚದ ಜನ. ಎರಡು ರಸ್ತೆಗಳ ಆಚೆ ಇರುವ ಮಠದ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಠಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಆಕರ್ಷಿಸುವುದು ಹೇಗೆಂದು ನಡೆಸುವ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಶೈಲಿಯ ಸಭೆಗಳು. ಮುಖ್ಯ ಅರ್ಚಕರು ತಮ್ಮ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಬಳಸುವ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್–ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ತಲ್ಲಣವನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಿದ್ದವು. ತಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿದ ಶರ್ಟಿಗೆ ತೇಪೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಬರೀ ಗಂಧ ಅಕ್ಷತೆ ತುಳಸಿಗಳಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತರಾಗಿರುವ ಬಡ ರಾಯರಿಗೂ, ದಿನಕ್ಕೊಂದೊಂದು ಬಗೆಯ ದುಬಾರಿ ಶರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊದೆದು, ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರದ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಝುಗಝುಗನೆ

ಮಿರುಗುವ ಈ ರಾಯರಿಗೂ ಯಾವುದೇ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಕಾಣದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ದಿನಚರಿಯನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರು.

ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ದಿನಚರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು ಯಾವುದಾದರೂ ಖಾಲಿ ಸಿಟಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ಒಂದು ತುದಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ತುದಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಾಪಾಸ್ಸಾಗುವುದು. ಬಿಲ್ಲೆ ಹಾಕಿದರೆ ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡುವ ಮಷಿನ್ ಅನ್ನು ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಲ್ಲುವುದು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಒಂದು ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅಪಾರ್ಟ್ಮೆಂಟ್ ಕಾಯುವ ಜವಾನನ ಹತ್ತಿರ ಅವನ ಕುಟುಂಬದ ಕಷ್ಟ ಸುಖದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಲೆಯ ಬಳಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಜೆ ನಿಂತು ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವ ಮತ್ತು ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡುವುದು. ಅವರು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಿಂತಲ್ಲೇ ಅವರೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಣಗುಟ್ಟುವುದು. ಮಗನೇನಾದರೂ ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಬಿಲ್ ಕಟ್ಟಿ ಬಾ ಎಂದರೆ ಖುಷಿಯಿಂದ ಹೋಗಿ ಬರುವುದು. ಇವೊಂದೂ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ರುಕ್ಮಿಣಮ್ಮನ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುವುದು!

ಮದುವೆಗೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ಮಗನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ತಾನಾಗಿಯೇ ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಹುಡುಕಿ ಕೊಡುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿ ಸೋತಿದ್ದ ನೆನಪು ಹಸಿ ಹಸಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅಂತಹ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡುವ ಧೈರ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಗ ಮನೆಯನ್ನು ಡಿಢೀರ್ ಎಂದು ಕೊಂಡಂತೆಯೇ ಒಂದು ದಿನ ಮದುವೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡ.

ಯಾರೋ ಆಫೀಸಿನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಯಂತೆ, ತಂದೆ–ತಾಯಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ತಬ್ಬಲಿ. ಉಗುಳು ನುಂಗುತ್ತಲೇ "ನಮ್ಮ ಜನಾನಾ?" ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದರು. ಮಗ ಸಣ್ಣಗೆ ನಕ್ಕು "ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇಳೋ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ..." ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದ. "ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ನಂಗೆ ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲಪ್ಪ..." ಅಂತ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಅಲ್ಲಿರಲೇ ಇಲ್ಲ, ನೇರ ನುಡಿ, ಹಸಿ ಗೋಡೆಗೆ ಹರಳು ಒಗೆದಂತೆ ಮಾತು.

"ವಿಶ್ವವೇ ನನ್ನ ಮನೆ, ಮಾನವ ಜನಾಂಗವೇ ನನ್ನ ಬಂಧುಗಳು", "ಜಾತಿ ವಿಜಾತಿ ಎನಬೇಡ, ದೇವನೊಲಿದವನೇ ಜಾತಿ" ಎಂದೆಲ್ಲಾ ನಲವತ್ತು ವರ್ಷ ಪಾಠ ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಗೋಪಣ್ಣ ಕಾಸಿಂಸಾಬರ ಜೊತೆಗೆ, ಊರಿನ ಇತರ ಜಾತಿಯವರ ಜೊತಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೇ ಬದುಕಿದ್ದರಾದರೂ, ಕಾಸಿಂಸಾಬರ ಮಗಳು ಚಾಂದಿನಿಯನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಆಲೋಚನೆ ಎಂದೂ ಮಾಡಿದವರಲ್ಲ.

ಸರಳವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಆಡಂಬರವಿಲ್ಲದಂತೆ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮದುವೆ ನಡೆಯಿತು. ತಮಗೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಬಂಧು ಬಳಗವಿಲ್ಲ. ಹುಡುಗಿಯ ಕಡೆಗಂತೂ ಸರಿಯೋ ಸರಿ. ಎಲ್ಲಾ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ಸ್ಟಾರ್ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಗೋಪಣ್ಣನವರೂ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಹಾಡಿ ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಕೇಕೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಮುಗಿದು ಹೋದ ಆ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಇದು ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹ ವಿಶೇಷವೇ ಇರಲ್ಲವೇನೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನವಾಯ್ತು. ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದು ಊಟದಲ್ಲಿಯೇ! "ಇದು ವೆಜಿಟೇರಿಯನ್ನಾ? ಇದು ವೆಜಿಟೇರಿಯಾನ್ನಾ?" ಅಂತ

ಕೇಳಿ, ಕೇಳಿ, ಕಡೆಗೆ ಮೊಸರನ್ನವನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಊಟ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು, ಒಬ್ಬ ಅನಾಥ ಹುಡುಗಿಗೆ ಬದುಕು ಕೊಟ್ಟನಲ್ಲ ಅಂತ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿತ್ತು. ಮೂವತ್ತು ತುಂಬುವುದರೊಳಗೇ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಯೂ ನೋಡಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಗನಿಗೆ "ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ನೋಡು. ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ನೋಡು" ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವೇ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇನೋ ಎಂದು ನಗು ಬಂದಿತ್ತು.

ಮನೆಗೆ ಬಂದ ರೇಖಾ ಒಳ್ಳೆಯವಳೆ, "ಮಾವ" ಅಂತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕರೆಯಲಾರಂಬಿಸಿದಳು. ಮಗನಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಕೆಲಸವಂತೆ. ಅಂದರೆ ಅಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ಪಗಾರವೂ ಬರುತ್ತಿರಬೇಕು. ಗಾಣದೆತ್ತಿನಂತೆ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಗನಂತೂ ಸರೇ ಸರಿ ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡಾದರೂ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಗೋಪಣ್ಣನಿಗೆ ದುಡಿದು ಸುಸ್ತಾಗಿ ಬರುವ ಮಗ–ಸೊಸೆಯರನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅಯ್ಯೋ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ರಾತ್ರಿ ಬಂದವರೆ ಊಟ ಕೂಡ ಮಾಡದೆ ಹಾಗೇ ಉಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶನಿವಾರ, ಆದಿತ್ಯವಾರ ರಜೆಯೆಂಬುದು ಬರೀ ನಾಮಕಾವಸ್ಥೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲೂ ಏನೋ ನೆಪ ಹೂಡಿಕೊಂಡು ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾವು ತಮ್ಮ ಮಾಸ್ತರಿಕೆಯ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದಾದರೂ ಈ ತರಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಿದೆಯೆ? ಎಂದು ಗೋಪಣ್ಣನವರು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸೋಲುತ್ತಿದ್ದರು. ರುಕ್ಮಿಣಮ್ಮನ ಮುಂದೆ "ನೋಡಿದೇನೆ ಸೊಸೀನ? ಹೆಂಗಸರು ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಸಂಪಾದಿಸೋದು ಕಂಡಿದ್ಯಾ?" ಅಂತ ವರದಿಯೊಪ್ಪಿಸಿದ್ದರು.

ಉಳಿದದ್ದೇನೇ ಇರಲಿ, ಸೊಸೆ ಯಾವ ಜಾತಿ ಎಂಬ ಯೋಚನೆ ಗೋಪಣ್ಣನವರಿಗೆ ಒಳಗೊಳಗೇ ಕೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳ ಮಾತಿನ ನಯಗಾರಿಕೆ, ಸ್ನಾನ ಮಾಡದೆ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನದ ಸ್ವಭಾವ, ಅಡುಗೆ ಮನೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ನಮ್ಮವರೇ ಇರಬೇಕು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಒಂದೆರಡು ವಾರದ ನಂತರ ರೇಖಾ ಗೋಪಣ್ಣನವರ ಬಳಿ ಬಂದು, "ನಾನು ಚಿಕನ್ ಬಿರಿಯಾನಿ ಮಾಡಿದ್ರೆ ನಿಮಗೆ ಬೇಜಾರಾಗಲ್ಲ ಅಲ್ವಾ? ಯಾಕೋ ತಿನ್ನಬೇಕು ಅಂತ ತುಂಬಾ ಆಸೆ ಆಗ್ತಿದೆ" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮಗಳೆಲ್ಲಾ ಮುಖಕ್ಕೆ ರಪ್ಪೆಂದು ಅಪ್ಪಳಿಸಿದಂತಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಗೋಪಣ್ಣನವರು ಈಗ ಎಂತಹ ಅನುಸಂಧಾನಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧವಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. "ಪಾತ್ರೆ ಬೇರೆ ಉಪಯೋಗಿಸಮ್ಮ" ಅಂತ ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನಾದರು. ಮರುದಿನ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕೃಷ್ಣನ ವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಕೈಮುಗಿದು, "ಮೂಲತಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯನಾದ ನಿನಗೆ ದಿನಾ ಅನ್ನ–ಹುಳಿ ತಿನ್ನಿಸಿ ನಾಲಿಗೆಯ ರುಚಿ ಕೆಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೇನೋ? ಅಂತೂ ನಿನ್ನ ನಾಲಿಗೆ ಚಪಲ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಏನೆಲ್ಲಾ ನಾಟಕವಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೋ ನಮ್ಮಪ್ಪ" ಅಂತ ಭಕ್ತಿ ಪರವಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರು.

ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಮಗ ಹೊರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹಾರಾಡುವುದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಯ್ತು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಆಫೀಸಿಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಹೋದರೆ, ಸಂಜೆ ರೇಖಾ ಒಬ್ಬಳೇ ಕಾರು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಕೆಲಸ ಬಂತು ಮಾವ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೆರಡು ದಿನಕ್ಕೆ ವಾಪಾಸ್ ಬರ್ತಾರೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ತಾವು ಬಳ್ಳಾರಿಗೂ ಹಾಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೋಪಣ್ಣನಿಗನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮದುವೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಇವನು

ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೊರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದನ್ನಿಸಿ. ಅದರ ಹಿಂದೆಯೇ ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ತಾನವನ ವಿದೇಶೀ ಪ್ರಯಾಣಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದ್ದೆನೆ? ಎಂಬ ಅನುಮಾನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆದರೆ ತನಗೆ ಎಳ್ಳು ನೀರು ಬಿಟ್ಟು ಸೀದಾ ಅಮೇರಿಕಾದ ವಿಮಾನವನ್ನು ಇವರು ಹತ್ತಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆನೋ? ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಇರ್ತೀವಿ ಅಂತ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವ ತನಕ ತಾನು ಕಾಗಿಯಾಗಿ ಬಂದು ಪಿಂಡ ಮುಟ್ಟಬಾರದು ಅಂತ ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಜನಿವಾರವನ್ನೇ ಬಿಸುಟು ಹಾಕಿದ ಇವನಿಂದ ಕಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಪಿಂಡವೂ ಇಲ್ಲ, ಮರಣ ಪತ್ರವನ್ನ ಮಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಮಾಡಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ತಾನೆ. ಆದರಾಗೆ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಂಡರು.

ಹೀಗೆ ದಿನಗಳು ಕಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೆ ಒಮ್ಮೆ ಅಚಾನಕ್ಕಾಗಿ ಊರಿನಿಂದ ಕಾಸಿಂಸಾಬರು ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ತಮ್ಮ ಊರೇ ಮನೆಗೆ ಬಂದಷ್ಟು ಗೋಪಣ್ಣನವರಿಗೆ ಖುಷಿಯಾಯ್ತು. ಕಾಸಿಂಸಾಬರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲೂ ಬಿಡದಂತೆ ಊರಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವರ ವಿವರವಾಗಿ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮ ಬದಲಿಗೆ ಸೇರಿದ ಯುವ ಮಾಸ್ತರು ಹೇಗೆ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಹಳ್ಳದಾಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನೀರು ಇರ್ತದಾ, ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ಜಾತ್ರಿ ವರ್ಷಾ ವರ್ಷಾ ನಡೀತದಾ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಸೊಸೆಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ದಿನ ತುಂಬಿವೆಯಾದ್ದರಿಂದ ರೇಖಾ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದಳು. "ಹೆರಿಗೆ ದಿನ ಹತ್ತಿರ ಅದಾವೇನಮ್ಮ?" ಅಂತ ಕಾಸಿಂಸಾಬರು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ರೇಖಾಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿದರು. ಸೊಸೆ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಗೋಪಣ್ಣ ಸಂಕೋಚದಿಂದಲೇ, "ಕಾಸಿಮ್ಮಾ, ಚಿಕನ್ ಬಿರಿಯಾನಿ ಬೇಕಂದ್ರೆ ಹೇಳೋ... ಸೊಸಿ

ಭಾಳ ಛಲೋ ಮಾಡ್ತಾಳೆ..." ಅಂತ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ವೇದನೆಯನ್ನು ಹೊರಹಾಕುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು. ಕಾಸಿಂಸಾಬರಿಗೆ ಗಲಿಬಿಲಿಯಾದರೂ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು, "ನಿನ್ನ ಮನೆಯಾಗೆ ಅವೆಲ್ಲಾ ಹೆಂಗೆ...ಹೆ..ಹೆ..ಹೆ... ಬೇಡ..ಬೇಡ.." ಅಂತಂದು ಶಾಖಾಹಾರಿ ಆಹಾರವನ್ನೇ ತಿಂದರು.

ಊಟ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕಾಸಿಂಸಾಬರು ಮೆತ್ತನೆಯ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಬಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಗೋಪಣ್ಣನವರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. "ಮಗ, ಸೊಸೆ ಇಬ್ಬರೂ ಬಾಳ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾರೆ ಅಂತ ಕೇಳೀನಿ, ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಅಡಿಗಿ ಮನಿ ಪಡಸಾಲಿ ಥರಾ ಫಾರಿನ್‌ಗೆ ಹೋಗ್ತಾನೆ ಅಂತ ಊರಾಗೆ ಮಾತಾಡಿದ್ದು ಕೇಳಿ ಭಾಳ ಸಂತೋಷ ಆಯ್ತು ಬಿಡು. ನೀನು ಇಂಥಾ ಮಗನ್ನ ಪಡೆಯೋಕ್ಕೆ ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಿ" ಎಂದರು. "ಹೌದಪ್ಪ ಹೌದು. ಭಾಳ ಪುಣ್ಯ ಮಾಡೀನಿ ಅಂತ ಗೋಪಣ್ಣ ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಟ್ಟರು.

"ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ ಈ ವರ್ಷ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡ್ತಾನೆ. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ನಾಗೇ ಓದಿಕೊಂಡಾನೆ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಹುಡುಗರಂಗೆ ಹುಷಾರಿಲ್ಲ ಬಿಡು. ಕಡಿಮೆ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಬಂದಾವಂತೆ. ಈಗ ಕೆಲಸ ಸಿಗುವಲ್ಲದು. ಓದಿಗಿಂತ ಮಾಡಿದ ಸಾಲ ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟಾಗಿ ಕುಂತದೆ. ತೀರಿಸೋದು ಹೆಂಗಪ್ಪಾ ಅಂತ ನೆನಸಿಕೊಂಡರೆ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ದಿ ಸುತ ಬರಂಗಿಲ್ಲ. ವರ್ಕ್ ಶಾಪೂ ಸರೀಗೆ ನಡಿವಲ್ಲದು. ದಿನ ದೂಡೋದೇ ಕಷ್ಟ ಆಗ್ಯಾದೆ. ಗೋಪಣ್ಣ, ನೀನೇ ಹೆಂಗಾನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೋ... ನಿನ್ನ ಮಗ–ಸೊಸಿ ಮನಸು ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲ ಆಗ್ತದೆ" ಅಂತ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ಗೋಪಣ್ಣನಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಕರಗಿ ಹೋಯ್ತು.

"ನೀನೇನೂ ಚಿಂತಿ ಮಾಡಬೇಡ. ನಾನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳ್ತಿನಿ" ಅಂತ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಕಾಸಿಂಸಾಬರು ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ರೇಖಾಗೆ ಮಗನ ಬಯೋಡೇಟಾ ಕೊಟ್ಟರು. "ಹೆಂಗೆ ಬರದಾನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಮ್ಮ. ನೀವು ಇನ್ನೂ ಚೆಂದಾಗಿ ಬರೀಬೇಕು ಅಂತಂದ್ರೆ, ಹಂಗೇ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳ್ತಿನಿ" ಅಂತಂದರು. ರೇಖಾ ಅದೆಲ್ಲಾ ಬೇಡವೆಂದಳು. ಮನೆಯವರು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದಳು.

ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದವರೆಗೆ ಕಾಸಿಂಸಾಬರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡಲು ಹೋದರು. ಕಾಸಿಂಸಾಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟು, "ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗಿಂದ ದರ್ಗಾಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಸೋದೇ ಇಲ್ಲದಂಗೆ ಆಗ್ಯದೆ ನೋಡು. ನೀನೇ ನನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸೇವಾ ಮಾಡಿಸು ಕಾಸಿಮ್ಮ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬಸ್ಸು ಹತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕಾಸಿಂಸಾಬರು ಗೋಪಣ್ಣನ ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, "ಕೈ ಬಿಡಬೇಡ ಗೋಪಣ್ಣ. ಭಾಳ ಕಷ್ಟ ಆಗ್ಯದೆ..." ಅಂತ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿ ಹೇಳಿದರು. ಗೋಪಣ್ಣನಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಲೂ ಆಗದಂತೆ ಧ್ವನಿ ಗದ್ಗದಿತವಾಯಿತು. ತಮ್ಮ ಎಡಗೈಯಿಂದ ಅವರ ಬಲಗೈಯನ್ನು ಸಣ್ಣಗೆ ತಟ್ಟಿದರು.

ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಬಲಗೈಯಿಂದ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಶೂನ ಲೇಸನ್ನು ಬಿಚ್ಚುತ್ತಾ, ಎಡಗೈಯಿಂದ ಬಯೋಡೇಟಾವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣಾಡಿಸಿ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವಂತೆ ತಲೆಯಲ್ಲಾಡಿಸಿಬಿಟ್ಟ "ಆಗಲಪ್ಪ, ನಮ್ಮ ಕಂಪನಿನಾಗೆ ಕನಿಷ್ಟ ಡಿಸ್ಟಿಂಕ್ಷನ್ ಆದರೂ ಇರಬೇಕು. ತುಂಬಾ ಹೋಪ್‌ಲೆಸ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಅವೆ. ಅವನು ಓದಿರೋ ಕಾಲೇಜೂ ಅಂತಾ ಹೆಸರುವಾಸಿಯೇನೂ ಅಲ್ಲ" ಅಂತಂದ.

ಗೋಪಣ್ಣನಿಗೆ ಸುಮ್ಮನಿರಲಾಗಲಿಲ್ಲ. "ಹಂಗಂದ್ರೆ ಹೆಂಗೆ ಪ್ರಹ್ಲಾದ, ಕಾಸಿಂಸಾಬರು ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಬೇಕಾದವರು. ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದವರು. ನೀನು ಈವತ್ತು ಪಠಪಠ ಅಂತ ಮಾತಾಡ್ತಿರೋದಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಕಾರಣ. ಈಗ ಹೀಗಂದ್ರೆ ಹೆಂಗೆ ಹೇಳು..." ಅಂತ ಗೋಗರೆದರು. ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ಇದು ಕಿರಿಕಿರಿಯೆನ್ನಿಸಿತು.

"ಅಪ್ಪ, ಬಿ ಲಾಜಿಕಲ್, ಯಾವಾಗೋ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸಹಾಯಕ್ಕೂ. ಈಗ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸೋದಕ್ಕೂ ಎಲ್ಲಿಂದೆಲ್ಲಿಯ ಸಂಬಂಧ. ಕಂಪನಿ ನನ್ನ ಸ್ವಂತದ್ದಲ್ಲಪ್ಪ, ಯಾರೋ ಅಮೇರಿಕಾದವರದು. ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದ್ದವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೊಗಳ್ತಾರೆ. ಅವನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಇದ್ದಿದ್ರೆ ನಾನೇ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸ್ತಿದ್ದೆ."

"ಕಂಪನಿ ಅಮೇರಿಕಾದ್ದು ಆದರೆ ಏನಾಯ್ತು? ನಮ್ಮ ದೇಶದಾಗೆ ಅದಿಲ್ಲೇನು. ನೀವೇ ಎಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡೋದು. ನೀನು ಕಾಸಿಂಸಾಬರ ಕಷ್ಟ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳು. ಒಪ್ಪಿಗೊಳ್ತಾರೆ. ನಿನ್ನಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಕೊಡಿಸದಿದ್ದರೂ ನಡಿತದೆ. ಬರೀ ಬುದ್ಧಿವಂತರಿಗೇ ಕೆಲಸ ಅಂತಂದರೆ, ದಡ್ಡರು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಹೇಳು? ಅವರೂ ಬದುಕು ಮಾಡಬೇಕೋ ಬೇಡೋ? ಯೋಗ್ಯತೇನ ಬರೀ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ನಿಂದ ಅಳೀಲಿಕ್ಕೆ ಆಗ್ತಿದೇನು?"

ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು."ಅಪ್ಪ, ನಿಂಗೆ ಹೆಂಗೆ ಹೇಳಿದ್ರೂ ಅರ್ಥ ಆಗವಲ್ತಲ್ಲ. ಮಲ್ಟಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಂಪನಿನಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡೋದು ಅಂದರೆ ಏನಂತ ಅಂದುಕೊಂಡಿ ನೀನು? ಕನ್ನಡ ಸಾಲಿ ಮಾಸ್ತರ ಕೆಲಸ ಅಂತ ಮಾಡೀ ಏನು?..."

ಮುತ್ತು ಒಡೆದು ಹೋಗಿಯಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ಆಡಿದ ಮಾತಿನ ಕ್ರೂರತೆ ಅರಿವಾಯ್ತು. "ಐ ಆಂ ಸಾರಿ ಅಪ್ಪ..." ಗೋಪಣ್ಣನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಮಾತನಾಡುವ ಯಾವ ಧೈರ್ಯವೂ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಸೀದಾ ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಹಾಸಿಗೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಟೇಬಲಿನ ಮೇಲೆ ನಗುನಗುತ್ತಿರುವ ಹೆಂಡತಿಯ ಚಿತ್ರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. "ನನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬಿಡೆ. ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿರಲಾರೆ. ನಲವತ್ತು ವರ್ಷ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದಂಗೆ ಮಾಡಿದ ಸೇವಾ ನಿನ್ನ ಮಗನ ಕಣ್ಣಾಗೆ ಕಾಲ ಕಸ ಆಯ್ತಲ್ಲ..." ಅಂತ ದುಃಖದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಕಣ್ಣಿಂದ ಎರಡು ಹನಿ ಜಾರಿದವು.

ಮಗ ಒಳಗೆ ಬಂದು, ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಕೂತ. ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರ ತಲೆ ಸವರಿ, "ಅಪ್ಪ, ಆವೇಶದಾಗೆ ಏನೋ ಮಾತಾಡಿಬಿಟ್ಟೆ. ತಪ್ಪಾಯ್ತು. ನಿಜ ಹೇಳ್ತಿನಿ. ಬರೀ ಕೈ ತುಂಬ ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತೆ ಅನ್ನೋದು ಬಿಟ್ರೆ ನನಗೆ ಇರೋ ಅಧಿಕಾರ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಯಾರೋ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮಾಡಿದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾಗ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಕಾರ ಎತ್ತೋ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾಸಿಂಸಾಬರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅರ್ಥ ಆಗಂಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಏನೇ ಹೇಳಿದ್ರೂ ಅವರ ಮಗಂಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಂಗಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದ್ರೆ ನಾನು ಕಾಸಿಂಸಾಬರಿಗೆ ಹಣದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ" ಅಂತಂದ. ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ಮಾತಿಗೆ ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದ

ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು "ಬೇಡಪ್ಪ ಕಾಸಿಂಸಾಬರು ಸಹಾಯ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೇ ಹೊರತು. ಸಾಲವನ್ನಲ್ಲ ಅಂತಂದರು.

ಆ ಘಟನೆಯ ನಂತರ ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಕಾದ ಗಾಜಿನಂತಾದರು. ಕೆಲವೇ ಹನಿ ತಣ್ಣೀರು ಬಿದ್ದರೂ ಪುಡಿ ಪುಡಿಯಾಗುವಂತಿದ್ದರು. ಅವರ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಿದ್ದು ಮರುದಿನ ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೊಂದೂವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ರೇಖಾಳಿಗೆ ಹೆರಿಗೆಯ ನೋವು ಶುರುವಾದಾಗ! ಮಗನಿನ್ನೂ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. "ಮಾವ, ಅವರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿರಿ" ಅಂತಂದಳು. ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಮಗನ ಫೋನ್ ನಂಬರ್ ನೆನಪಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆ ನೋವಿನಲ್ಲಿಯೇ ರೇಖಾ "9.8.4.4" ಅಂತ ಹೇಳಿದಳು. ಮಾಸ್ತರರು ನಡುಗುವ ಕೈಯಿಂದ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದರು. ಮಗ ತಕ್ಷಣ ಹೊರಟು ಬರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ. ಆದರೆ ಅವನು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಏನಿಲ್ಲವೆಂದರೂ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧಗಂಟೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆ ಊರಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ. ಮಗ ಮನೆಗೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಗೋಪಣ್ಣನವರಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೋಚಲಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದವರ ಸಹಾಯವನ್ನಾದರೂ ಕೇಳೋಣವೆಂದುಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಹಿಂದೆಯೇ, ಈ ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತು ಎಬ್ಬಿಸಿದರೆ ಸಿಟ್ಟಾಗುತ್ತಾರೇನೋ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಾದರು. ಸೊಸೆಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು. "ಈಗ ನೋವು ಹೆಂಗದಮ್ಮಾ? ಪರವಾಗಿಲ್ಲನಾ?" ಎಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡರು. ದೇವರ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ "ಸುಸೂತ್ರ ಹಡವಣಿಗಿ ಆಗೋ ಹಂಗೆ ನೋಡ್ಕೋಳಪ್ಪ" ಅಂತ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು.

ಮಗ ಬೇಗನೆಯೇ ಬಂದ. ರಾತ್ರಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಹೆಚ್ಚಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ರೇಖಾ ಮಾಮೂಲಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಮುಂದೆ ಕಾರು ಬಂದು ನಿಂತಿತು.

ಆದರೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವೊಂದು ಕಾದು ಕುಳಿತಿತ್ತು. ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಬಂದ್! ಗೇಟಿನ ಮುಂದೆ ತೂಕಡಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಪೇದೆಯೊಬ್ಬ. "ದೊಡ್ಡ ಸ್ಕ್ಯಾಂಡಲ್ ಆಗೈತೆ ಸಾರ್... ಎಲ್ಲಾ ಬಂದ್... ಡಾಕ್ಟರಮ್ಮನ್ನ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಾರೆ" ಅಂತ ಹೇಳಿದ. ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ಏನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ತೋಚಲಿಲ್ಲ. "ಹೌ ಕ್ಯಾನ್ ದೆಡು ದಟ್..." ಅಂತ ಜೋರಾಗಿ ಅಂದ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮುಂದೆ ಕೂಗಾಡುವುದು? ಡಾಕ್ಟರರ ಮನೆಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದ. ಎಂಗೇಜ್ ಟೋನ್ ಬಂತು. "ಫೋನ್ ತೆಗೆದು ಇಟ್ಟಾರೆ ಸಾರ್ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಾಡಬೇಡಿ..." ಅಂತ ಪೇದೆ ಹೇಳಿದ.

ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿದೆ ಎಂಬುದೂ ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಹೊಸ ಕೇಸನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೆ? "ಸುಮ್ನೆ ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸಾರ್... ಅದೇ ಬೇಸು..." ಅಂತ ಪೇದೆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ "ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆನಾ...ನೊ...ನೊ..." ಅಂತ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದ. ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರೇ ತಲೆ ಹಾಕಿ, "ಈಗ ಅದೇ ವಾಸಿ ಅನ್ನಿಸ್ತದೆ ಪ್ರಹ್ಲಾದ. ಹಡವಣಿಗಿ ಆದ ಮೇಲೆ ಬೇಕೆಂದ್ರೆ ಒಳ್ಳೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಶಿಫ್ಟ್ ಮಾಡೋಣ" ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ. ಆಗ ಬೇರೆ ದಾರಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪೇದೆಯಿಂದಲೇ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಅದು ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ.

ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳುವವರೇ ಗತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ರಿಸೆಪ್ಷನ್ ಬಿಕೋ ಎನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿ ಅವರಿವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿದ. ಯಾರೂ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ದಾದಿಯನ್ನು

ಕಂಡಿದ್ದೇ ಓಡಿ ಹೋದ. "ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಚಾ ಕುಡಿಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ಯಾರೆ. ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕಾಯಿರಿ" ಅಂತಂದಳು. "ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಆಗಲೇ ನೋವು ಶುರುವಾಗದ್ರೀ..." ಅಂತ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಸ್ವಲ್ಪ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತರಿಸಿದ. "ರೀ ಮಿಸ್ಟರ್, ಎಲ್ಲಾರ ಹೆಂಗಸರೂ ನೋವು ಶುರುವಾದ ಮೇಲೇ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಬರೋದು... ನಿಮ್ಮದೇನೋ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಕೇಸ್ ಅನ್ನೋ ತರಹ ಆಡ್ತೀರಲ್ಲ...ಸ್ವಲ್ಪ ತಡಕೊಳ್ಳಿ..." ಅಂತಂದಳು. ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ಮೈ ಪರಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು. ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ತೆರಿಗೆ ಕಟ್ಟುವ ತನ್ನಂಥವರು ಸರಕಾರದಿಂದ ಈ ತರಹದ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು?

ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮುರಿದ ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಸೊಸೆಯನ್ನು ಮಲಗಿಸಿ, ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಆತಂಕದಲ್ಲಿ ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಒಳಗೆ ಹೋದ ಮಗ ಇನ್ನೂ ಹೊರ ಬಂದಿರರಿಲಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಕುಳ್ಳನೆಯ ದಾದಿಯೊಬ್ಬಳು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಿಂತಳು. "ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರಲ್ಲೇನ್ರಿ?" ಅಂತಂದಳು. ಮಾಸ್ತರರು ಹೌದೆಂದು ತಲೆಯಲ್ಲಾಡಿಸಿದರು. ದಾದಿಯ ಮುಖ ಇಷ್ಟಗಲ ಅರಳಿತು. "ನಾನ್ರಿ ಮಾಸ್ತರ...ರಾಧ...ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಗಂಗಣ್ಣನ ಮಗಳು...ಗುರ್ತು ಸಿಗಲಿಲ್ಲೇನ್ರಿ? ನೀವು ನಂಗೆ 'ಗಿಡ್ಡ ಪುಟಾಣಿ, ಮಕ್ಕಳ ರಾಣಿ' ಅಂತ ಕರೀತಾ ಇದ್ರಿ ನೋಡಿ..." ಅಂತಂದಳು. ಮಾಸ್ತರರು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಹಾಗೆ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಷ್ಟೇ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಈ 'ಗಿಡ್ಡ ಪುಟಾಣಿ" ನೆನಪಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ "ಹೌದೇನಮ್ಮ...ಭೇಷಿದ್ದೀಯೇನಮ್ಮ..." ಅಂತ ಮಾತನಾಡಿಸಿದರು.

ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲಾ ಸರಾಗವಾಗಿ ಆಗಿ ಹೋಯಿತು. ರಾಧ ಅದೆಲ್ಲೆಂದಿಲೋ ಸ್ಟ್ರೆಚರ್ ತಂದಳು. ಒಂದಿಬ್ಬರು ಆಯಾಗಳನ್ನು ಜವಾನರನ್ನು ಕರೆತಂದಳು. "ಏನೂ ಹೆದರಬೇಡ್ರಿ ಮಾಸ್ತರ... ಹೆರಿಗಿ ಸುಸೂತ್ರ ಆಗ್ತದೆ..." ಅಂತ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದಳು. ಒಂದು ಹವಾ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಹ್ಲಾದನನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದಳು. "ಆಯಾಸ ಆಗಿದ್ರೆ ಹಂಗೇ ಅಡ್ಡ ಆಗ್ರಿ ಮಾಸ್ತರ್... ಹಡವಣಿಗಿ ಆದ ಮೇಲೆ ನಾನೇ ಎಬ್ಬಿಸ್ತೀನಿ..." ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಪ್ರಹ್ಲಾದ "ಯಾವ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹ್ಯಾಂಡಲ್ ಮಾಡ್ತಾರೆ? ಎಂ.ಡಿ.ನಾ ಇಲ್ಲಾ ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್. ನಾ?" ಅಂತ ಕೇಳಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಿದ ರಾಧ, "ಮಗ ದೊಡ್ಡ ಸಂಬಳದ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತಾನಂತ ಕಾಣಿಸ್ತದಲ್ಲರೀ ಮಾಸ್ತರ..." ಅಂತ ಗೋಪಣ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು. "ಮತ್ತೆ ಸಿಜರಿನ್ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗ್ತದೇನಮ್ಮ?" ಎಂದು ಗೋಪಣ್ಣ ವಿಚಾರಿಸಿದರು. "ಅಯ್, ಗೊತ್ತಿರೋ ಕೇಸಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರರು ಕತ್ತರಿ ಹಾಕಂಗಿಲ್ಲ ಬಿಡರಿ..." ಎಂದು ನಕ್ಕು ಉತ್ತರಿಸಿದಳು.

ಮತ್ತೆರಡು ತಾಸಿನಲ್ಲಿ ಹೆರಿಗೆಯೂ ಆಯ್ತು. "ಮೊಮ್ಮಗ ಹುಟ್ಯಾನ್... ನೋಡ ಬರಿ ಮಾಸ್ತರರ... ಬಳ್ಳಾರಿ ಬೆರಕಿ ಮುಖಧಾಗೆ ಎದ್ದು ಹೊಡಿತದೆ..." ಅಂತ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೋರಿಸಿದಳು. ಬಿಳಿಯ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಕಾಲು ಮುದುರಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಬೆಣ್ಣೆಯ ಮುದ್ದೆಯಂತಹ ಕೂಸು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಕಂಡಂತೆ ಸಣ್ಣಗೆ ನಕ್ಕಿತು. ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರ ಹೃದಯ ಹಿಗ್ಗಿತು. ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ರುಕ್ಮಿಣಮ್ಮನ ಮುಖ! ಮಗರಾಯ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಸೆ ಪಟ್ಟ. "ಹುಷಾರು, ಹೀಗೆ ಕುತ್ತಿಗಿ ಹತ್ತಿರ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಎತ್ತಿಗೋಬೇಕು..." ಅಂತ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಮಗನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡ ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ದೇಹದೊಳಗೆ ಸಂತೋಷದ ಸೆಲೆಯೊಂದು ಹರಡಿ ಮೈ

ಜುಂ ಅಂತು ಹೆಂಡತಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತು ಅವಳ ಹಣೆಯನ್ನು ಸವರಿದ. ರೇಖಾ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಮುಗುಳು ನಕ್ಕಳು.

ಹತ್ತು ದಿನ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಿತು. "ಮಾಸ್ತರರೆ... ಮಾಸ್ತರರೆ..." ಎನ್ನುತ್ತಾ ರಾಧ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. "ನೀವು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ತಣ್ಣಗೆ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಿ ಮಾಸ್ತರರೆ, ರಾತ್ರಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡ್ಕೊಳ್ತಿವಿ..." ಎಂದು ಕಳುಹಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. 'ಮೊಮ್ಮಗಗೆ ಒಂದು ಛಲೋ ಹೆಸರು ಹುಡುಕಿದ್ರಿ..." ಅಂತ ಹೇಳಿದಳು. ಬೇಡ ಬೇಡವೆಂದರೂ ಕೇಳದೆ ಅದೆಂತಹದೋ ಡಿಸ್ಕೌಂಟ್ ಕೊಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಳು. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಬೆರಗಾಗುವಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಬಿಲ್ ಆಗಿತ್ತು.

ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ದಿನ ಮಾಸ್ತರರು ರಾಧಳಿಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಣ್ಣು–ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅವುಗಳ ಮೇಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ನೋಟುಗಳನ್ನು ನಯವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸಿದ ರಾಧ, "ಏನ್ರಿ ಮಾಸ್ತರರ...ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಹಣ ಹೆಂಗೆ ತೊಗಳ್ಳಿಕಾಗ್ತದೆ ರೀ..." ಅಂತಂದಳು. "ಹಂಗಲ್ಲಮ್ಮ. ಇಷ್ಟು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ್ದಿ... ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನಾವು ಏನಾರ ಕೊಡಬೇಕೋ ಬ್ಯಾಡೋ..." ಅಂತಂದರು. "ಮಾಸ್ತರರ, ಬದುಕು ಮಾಡೋದು ಹೆಂಗೆ ಅಂತ ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದು ಬೇರೆ ಏನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗ್ತೈತ ಬಿಡ್ರಿ" ಅಂತಂದು ಖಡಾಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿಬಿಟ್ಟಳು. ಕಾರಿನ ತನಕ ಬಂದು, ಮಗುವಿನ ಮೂಗನ್ನು "ಅ...ಲ...ಲಾ..." ಎಂದು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಬಿಳ್ಕೊಟ್ಟಳು.

ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ವಾಪಾಸು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಮಾತನಾಡಿದ. "ಅಪ್ಪ, ರಾಧಳಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತ ಸಿಗಂಗಿಲ್ಲ ಅನಿಸ್ತದೆ. ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಖಬರಿಲ್ಲದಂಗೆ ದುಡಿದು ಯಾರೋ ಅಮೇರಿಕಾದವರು ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತಹ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಬರಿತೀವಿ. ಅವರಿಗೆ ನಾವ್ಯಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಅವರ್‍ಯಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರೋದು ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ನಿಗದಿಯಾಗಿರೋ ಬಜೆಟ್ ಮಾತ್ರ..." ಅಂತಂದ. ರೇಖಾಳ ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸುಕುಮಾರನಿಗೆ ಅದೇನರ್ಥವಾಯಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಸಣ್ಣಗೆ ನಕ್ಕ!

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ:

ವಸುಧೇಂದ್ರ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಗತ್ತಿನ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕತೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತೆರೆದಿಡುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕತೆಗಾರರು. ಇದುವರೆಗೆ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಇವರ ಕೃತಿಗಳು: ಯುಗಾದಿ, ಮನೀಷೆ, ಚೇಳು, ಹಂಪಿ ಎಕ್ಸ್ ಪ್ರೆಸ್. ಮಿಥುನ (ತೆಲುಗು ಕತೆಗಳ ಅನುವಾದ) ಇವು ಕಥೆಗಳು, ಕೋತಿಗಳು, ನಮ್ಮಮ್ಮ ಅಂದ್ರೆ ನಂಗಿಷ್ಟ, ರಕ್ಷಕ ಅನಾಥ ಪ್ರಬಂಧಗಳು, 1969ರಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಂಡೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಇವರು ಸುರತ್ಕಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನೀಯರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ ಎಂ.ಇ ಪದವಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜೆನಿಸಿಸ್ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈವರೆಗೆ ಇವರಿಗೆ ಸಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳೆಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಮಾಸ್ತಿ ಕಥಾ ಪುರಸ್ಕಾರ, ಬೇಂದ್ರೆ ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ, ಯು.ಆರ್ ಅನಂತಮೂರ್ತಿ, ಬೆಸಗರಹಳ್ಳಿ ರಾಮಣ್ಣ, 'ಅಮ್ಮ' ವಸುದೇವ ಭೂಪಾಲಂ, ವರ್ಧಮಾನ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಕಥಾರಂಗಂ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಇವರು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

1. ಗೋಪಣ್ಣ ಮಾಸ್ತರರು ಮರುಮದುವೆಯಾಗದೆ ಉಳಿಯಲು ಕಾರಣವೇನು?
2. ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಪರಕೀಯ ಭಾವನೆ ಮಗನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಲು ಕಾರಣವೇನು?
3. ಮಾಸ್ತರು ಮಗನಿಗೆ ಪತ್ರ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುವ ಮುನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಫೋಟೋ ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದು "ಸಮಾಧಾನ ಆಯ್ತೇನೆ ಎನ್ನಲು ಕಾರಣವಾದ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
4. ಮಗನ ಅಭ್ಯುದಯ ಕಂಡು ಮಾಸ್ತರರು ಬೆರಗಾಗಿದ್ದೇಕೆ?
5. ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಂದ ಪಡೆದ "ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕ" ಪ್ರಶಸ್ತಿ 40 ವರ್ಷದ ಅನುಭವ ನಗರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬಾರದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು?
6. ಮಾಸ್ತರರ ಮಗನ ಮದುವೆ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ.
7. ಕಾಸಿಂಸಾಬರು ಮತ್ತು ಗೋಪಣ್ಣನ ಸಂಬಂಧ ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
8. ಲಕ್ಷ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಮಗನ ಮನೋನೆಮ್ಮದಿ ಕುರಿತು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ.
9. ಆಧುನಿಕತೆಗೆ ಗೋಪಣ್ಣ ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ.
10. ಬದುಕಿನ ಬಾಂಧವ್ಯ ಹೊತ್ತ ಸ್ಥಳೀಯತೆ, ಹಣದ ಬಾಂಧವ್ಯ ಹೊತ್ತ ಪರಕೀಯತೆಗಳ ಸಂಘರ್ಷ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮೂಡಿದೆ?

ಭಾಗ–2 : ಕೌಶಲ್ಯ

ಕೌಶಲ್ಯ

ನಿರಂತರವಾದ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದನ್ನು ಕೌಶಲ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಂದಲೇ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೌಶಲ್ಯವೆಂದರೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ, ಪರಿಣತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಪ್ರವೀಣತೆ, ಪ್ರತಿಭೆ ಎಂದೆಲ್ಲ ಅರ್ಥವಿದೆ.

ಭಾಗ 2 : ಕೌಶಲ್ಯ

1. ಕಲಾಸಾಧಕರ ಪರಿಚಯ

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು

ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿ (ಗುಬ್ಬಿ ವೀರಣ್ಣ)

ಕಲಾವಿದ ವೆಂಕಟಪ್ಪ : ಸಂಗ್ರಹ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಮುಲ್ಲರ್ (ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ)

2. ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನ

ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನದ ಸ್ವರೂಪ

ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನದ ವಿಧಾನ

3. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು

ಸ್ಥಳೀಯ ಕಲಾವಿದರೊಬ್ಬರ ಜೊತೆ ಸಂದರ್ಶನ

ಕನ್ನಡದ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಭಿತ್ತಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ.

ಭಾಗ 2 ಕೌಶಲ್ಯ

ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಸೂಚನೆ

1. ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಲು ಹೇಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅಭ್ಯಾಸ– ಈ ಭಾಗ ಆಗಿದೆ.
2. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾತು, ಬರಹ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆ– ಎಂಬ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಿವೆ.
3. ಭಾಗ–1 ಕೌಶಲ್ಯ ಭಾಗವು 30 ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
4. ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಭಿನ್ನ. ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಂದು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತಿ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಇನ್ನೊಂದು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ ಪಡೆದಿರಬಹುದು. ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಗುಣವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಕೌಶಲ್ಯದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು.
5. ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಅರಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ,

ಬರಹದಲ್ಲಿ, ಇನ್ನಿತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತರಗತಿಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿಯೇ ಬಳಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

6. ಪ್ರತಿ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯು ಕೌಶಲ್ಯವಾಗುವಲ್ಲಿ ಅದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲು ಯಾವ ಯಾವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಾಪಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಳಸುವಂತೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಬೇಕು.

7. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುವಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ, ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ತಮ್ಮ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

8. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು 5 ಅಥವಾ 8 ಅಥವಾ 10 ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಒಡೆದು (ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತ), ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರು ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ವಿಷಯವನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ದೊರಕುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

9. ಯಾವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂಬ ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ವಿಷಯದ ಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡುವಂತೆ

ಇರಬೇಕು. ಉದಾ: ಸಿ.ಎನ್.ಆರ್ ರಾವ್ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಶೇಷ ಅಂಶಗಳೇನು? ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲು ನೀವು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸಿದ್ಧತೆಗಳೇನು? ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ.

10. ಮುಂದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದ ಸಂವಹನದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಲು, ವಿಷಯವನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಬಳಕೆಯ ಭಾಷೆ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲದು. ಅದರೊಡನೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗಿಂತ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿ ಭಾಷೆ ಬಳಸುವಂತಾಗಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಾವು ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಉಂಟಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಕೌಶಲ್ಯದ ಭಾಗವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಭಾಗ 2 ಕೌಶಲ್ಯಗಳು

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರತಿಭೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಅದನ್ನು ನಿರಂತರವಾದ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅದಲ್ಲಿ ಪರಿಪಕ್ವತೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರ, ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಹೊಸದನ್ನು ಕಲಿಯುವದೇ ಕೌಶಲ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯ:

ಮಾತು ಮಾಣಿಕ್ಯ, ನುಡಿದರೆ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರದಂತಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಆಡುವ ಮಾತು ಕೇಳುಗರಿಗೆ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿಯೂ, ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆಯೂ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವಂತಿರಬೇಕು. 'ಮಾತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ, ಊಟ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಗಾದೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮಾತಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾತು ಬಂಡವಾಳದ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆದಿದೆ. ಮಾತು ಕೇವಲ ಒಂದು ಕಲೆ ಅಥವಾ ಶಬ್ದಗಳ ಜೊಡಣೆಯಲ್ಲ. ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಚಿಂತನೆ, ಭಾವನೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರತೀಕ, ಸಂಬಂಧಗಳ ಸೇತುವೆಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಂದಿನ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಕಾರಿಯಾಗಲಿದೆ.

ಇವತ್ತಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸವಾಲಿನ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಬಳಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರೊಡನೆ ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸದೆ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪದವಿ ಪಠ್ಯದ ಭಾಗ–2ರಲ್ಲಿ ಮಾತಿನ, ಬರಹದ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲ್ಯದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದ್ದು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಪ್ರತಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಲು ವಿಷಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕಾಗಿ 4 ಗಂಟೆಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳು ಪ್ರತಿ ವಿಭಾಗಕ್ಕೂ ಇವೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ 5–6 ನಿಮಿಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಉಂಟಾದ ಗೊಂದಲ, ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಾಗ ಎದುರಿಸಿದ ಸವಾಲು, ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಉಂಟಾದ ಅವರ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು.

ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಾಗುವುದು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ:

- ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನೀವು ಹೇಗೆ ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ?

- ➢ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಹೆದರಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಿ?
- ➢ ಈ ಮಾದರಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಪರೀಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಬಗ್ಗೆ, ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯದ ಹಿಂದೆ ಇರುವ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಮಾತಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ:

ಇಂದಿನ ವೃತ್ತಿಪರ ಜಗತ್ತು ವೇಗವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕತೆಯ ನಡುವೆಯೂ ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳ ಮಹತ್ವ ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಪರ ಯಶಸ್ಸಿನ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿವೆ.

ಬಿಎ ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಿನ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಜೀವನದ ಪ್ರಸಂಗಗಳು, ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಸಂಘರ್ಷಗಳು, ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ– ಇಂತಹವುಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹೇಳಬೇಕು, ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯ ಕೇವಲ ಮಾಹಿತಿ ವಿನಿಮಯ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದು ನಾಯಕತ್ವ, ಒಕ್ಕೂಟ, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.

ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು:

- ⍟ ಮಾತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಸರಳವಾದ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು.
- ⍟ ತಮ್ಮ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.
- ⍟ ಆಂಗಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳುಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಬೇಕು.
- ⍟ ಧ್ವನಿ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
- ⍟ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದಾಗ ಗುಂಪನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವಂತಿರಬೇಕು.

ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯ ಕೇವಲ ಪಠ್ಯದ ಭಾಗವಾಗದೆ ಅದು ಭವಿಷ್ಯದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ 'ಮಾತು' ಎಂಬುದು ಶಕ್ತಿಯ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿದೆ. ಉತ್ತಮವಾದ ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಲ್ಲವು. ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ವೈಚಾರಿಕ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ತೋರಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ 5ರಿಂದ 6 ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಈ ಮೇಲೆ ಸೂಚಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಮಾತನಾಡಿ. ಕೆಳಗಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಕಂಡ ಮೂವರು ಮಹಾನ್ ಕಲಾಸಾಧಕರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಂಡಿಸಿ.

ಕಲಾಸಾಧಕರ ಪರಿಚಯ:

ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿ (ಗುಬ್ಬಿ ವೀರಣ್ಣ)

ರಂಗಭೂಮಿ ಪ್ರಗತಿಶೀಲತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು ಈಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಉಳಿದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಂತೆ ರಂಗ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದರು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಭಾರತೀಯ ರಂಗಭೂಮಿ ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಹೊಂದಲು ನೆರವಾದವು. ನಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರಂಗಭೂಮಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ಆಧುನಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಸುಳ್ಳೇನಲ್ಲ.

ಆಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಬ್ರಿಟಿಷರು ತಮ್ಮ ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡರು. ರಂಗಮಂದಿರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದರು. ಇದು ಸಹಜವಾಗಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಭಾರತೀಯರ ಮೇಲೆ ಅಪಾರ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು. ಅದರ ಅನುಕರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕನಸನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಮೂಲಸ್ಫೂರ್ತಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಟಕಗಳೇ ಆದರೂ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ನಾಟಕಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದವು. ದೇಶಾದ್ಯಂತ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಪ್ರಭಾವ, ಪ್ರಚಾರ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಬಂಗಾಳ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಬಿರುಸಿನಿಂದ ನಡೆದವು. ಉಳಿದ ಪ್ರಾಂತ್ಯದವರೂ ಹಿಂದೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿಯು ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿ ನಾಟಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು.

19ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿರಂಗದ ಜನನವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಮಾನ ಹಾಗೂ ಉಳಿದ ಭಾಷಾ ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ಸ್ಫರ್ಧೆ ನೀಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಹಂಬಲ.

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿದ್ದುದು ಮರಾಠಿ ನಾಟಕಗಳು. ಅದ್ಭುತ ಚಮತ್ಕಾರ ಕಣ್ಣು ಕೋರೈಸುವ ಬೆಳಕು. ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ವಸ್ತ್ರವಿನ್ಯಾಸ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಜನ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮೋಹಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ಅಂಶಗಳೆಲ್ಲ ಪಾರ್ಸಿ ನಾಟಕಗಳಿಂದ ಎರವಲು ಬಂದವು. ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳು ಈ ರೀತಿ ಇರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಮರಾಠಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನೇ ಪ್ರೀತಿಸುವಂತಾಗಿತ್ತು. ಹಲವಾರು ಕನ್ನಡ ಪ್ರೇಮಿ ನಾಟಕಾಸಕ್ತರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿದರು. ಸಕ್ಕರಿ ಬಾಳಾಚಾರ್ಯರು ಮುಂದಾಳಾಗಿ ನಿಂತರು. ಹೊಸ ಹೊಸ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳ ಪ್ರಯೋಗಗಳಾದವು. ಮರಾಠಿ ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ಇವು ಸವಾಲೆಸೆದವು. ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ನಿಧಾನವಾಗಿಯಾದರೂ ಜನರ ಗಮನ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳತ್ತ ಹರಿಯಿತು. ಕ್ರಮೇಣ ಮರಾಠಿ ನಾಟಕಗಳು ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುತ್ತಾ ಹೋದವು.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ವೃತ್ತಿರಂಗಭೂಮಿ ಪ್ರಬಲವಾಯಿತು. ಒಂದು ರೀತಿಯ ಚಳವಳಿಯೇ ಆಯಿತೆನ್ನಬಹುದು. ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ, ವೃತ್ತಿನಾಟಕಗಳಿಗೆ ರಾಜಾಶ್ರಯ ದೊರೆಯಿತು. ನಾಡಿನ ಅರಸರು ನಾಟಕ ಕಲೆಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಂತರು. ಅನೇಕ ಮಹಾನುಭಾವರು. ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಂಗಭೂಮಿ ಪರಿಣತರು ಕಂಪನಿಕಟ್ಟಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನಾಡಿಸಿದರು. ವೃತ್ತಿ ನಾಟಕಗಳ ಮಹಾಪೂರವೇ ಹರಿಯಿತು. ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನೆಲ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ

ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿತ್ತು. ನಾಟಕದ ಬೆಳೆಗೆ ಹದವಾಗಿತ್ತು, ಅಂತಹ ಸೂಕ್ತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮತಾಳಿತು 'ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿ', ನಾಡು ನುಡಿಗಳ ಆಶೋತ್ತರವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವಂತೆ ಮೂಡಿ ಬಂದು, ಮುಂದೆ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನೂ, ಮೈಲಿಗಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಾ 'ನ ಭೂತೋ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ' ಎಂಬಂತೆ ಎಲ್ಲರ ಮನೆಮಾತಾಯಿತು.

ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿ 1884 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತು. ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಗಳಿದ್ದವು. ಜನ ನಾಟಕದತ್ತ ವಾಲಿದ್ದರು. ಅರಮನೆ, ಗುರುಮನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಾಡಿನ ಸಾವಿರಾರು ಗ್ರಾಮೀಣರು ನಾಟಕವನ್ನು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಿಸಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಯಾವುದೋ ಅತೃಪ್ತಿ, ಇನ್ನೂ ಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಕಂಡುಬರುವಂತಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನೀಗಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಕಂಪನಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದದ್ದು ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿಯೆ. ಈ ಕಂಪನಿಯ ಆರಂಭವೇ ಅತಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ.

ಗುಬ್ಬಿ ಚಂದಣ್ಣ, ಅಬ್ದುಲ್ ಅಜೀಜ್ ಹಾಗೂ ಸಾಹುಕಾರ ನೀಲಕಂಠಪ್ಪ ಇವರು 'ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿ'ಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅಭಿನೇತ್ರಿ ಬಿ. ಜಯಮ್ಮನವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಪ್ಪ ಎಂಬುವರೂ ಈ ಕಂಪನಿಯ ಸ್ಥಾಪಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು. ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿಯ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು 'ಗುಬ್ಬಿ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ ಕೃಪಾಪೋಷಿತ ನಾಟಕ ಸಂಘ.' ಆದಾಗ್ಯೂ ಇಂದಿಗೂ ಇದು 'ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನಾಂಗಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಚಂದಣ್ಣನವರು ಜೈನರು, ಅಬ್ದುಲ್ ಅಜೀಜ್ ಮುಸ್ಲಿಮರು, ನೀಲಕಂಠಪ್ಪನವರು

ವೀರಶೈವರು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಕಂಪನಿ ಊರಿನ ಎಲ್ಲರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಂತಾಯಿತು. ಎಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾಯಿತು.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದವರು ಚಂದಣ್ಣನವರು. ಅವರು ಅಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲ. ಆದರೆ ಉತ್ಸಾಹಿಯೂ, ವ್ಯವಹಾರ ಕುಶಲರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಉತ್ತಮ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರೂ, ಸಂಘಟನಾ ಚತುರರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ತಾವೇ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸದಿದ್ದರೂ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಸೇರಿಸುವಲ್ಲಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಏರ್ಪಾಡಿನಲ್ಲಿ ಚತುರರಾಗಿದ್ದರು. ಚಂದಣ್ಣನವರು ಅದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಗುಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿ ಪಾಲಿಟಿಯ ಲಾಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ, ದೀಪ ಹಚ್ಚಲು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ತಿಂಗಳಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅದರಿಂದ 15 ರೂ.ಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ದೈವಯೋಗ ಎಂಬಂತೆ ಅವರು ಈ ಕಂಪನಿಗೆ ಬಂದರು. ಇವರು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹೆದರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಸಾಹಸವಂತರಾಗಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ದೊರೆತದ್ದು ಸಹಜವೇ ಆಗಿತ್ತು.

ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಥೆಯೇನೋ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ನಾಟಕಗಳು ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾಟಕಗಳ ಶೋಧನೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೂ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಹೊಂದಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಟಕಗಳೆಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರುಗಳಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಉಳಿದ ಕಡೆ ಅಪರೂಪ. ಈ ಕಂಪನಿಯವರು ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಸಾಹಸವನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಊರಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರತಿಭೆಗಳ ಅನ್ವೇಷಣೆ ನಡೆಯಿತು. ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡಲು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಗಾಯಕರನ್ನೂ ವಾದ್ಯಗಾರರನ್ನೂ ಕರೆಸಲಾಯಿತು. ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ಕೊಡಲು ಪ್ರಕಾಂಡ

ಪಂಡಿತರಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಮಗೆ ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೇ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡರು.' ಕುಮಾರರಾಮನ ಕಥೆ'ಪಂಡಿತ–ಪಾಮರರಿಗೆ ಹಿಡಿಸುವಂತಹದಾಗಿತ್ತು. ಯಕ್ಷಗಾನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಇದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಈ ಕಂಪನಿ 1884ರ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುದ್ಧ ದಶಮಿಯಂದು ಗುಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿತು. ಯೋಗಾಯೋಗವೆಂಬಂತೆ ಗುಬ್ಬಿಯನ್ನು ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಮನ್ಮಹಾರಾಜ ಜಯಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರು 'ಕುಮಾರರಾಮನ ಕಥೆ'ಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚಿ.ಆನಂದಿಸಿದರು: ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದರು. ಆ ಘಟನೆ ಸಮಸ್ತ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಅಪಾರ ಹರ್ಷವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಮಹಾರಾಜರ ಆಶೀರ್ವಾದ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ 'ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿ'ಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹುರುಪು ಬಂತು. ಮೊದಲ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಯಶಸ್ಸು ಇನ್ನಷ್ಟು ಧೈರ್ಯ ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿತು. ಮುಂದೆ ಇವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದೇ ನಾಟಕವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಕಂಪನಿಯ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ನಾಟಕದ ವಸ್ತು, ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿದರು. ಗುಬ್ಬಿಯ ನಿವಾಸಿ ಶಿವಕಥಾ ವಿದ್ವಾನ್ ವೀರಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಕಂಪನಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ನಾಟಕಗಳ ರಚನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿತು. ವೀರಪ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಇವರಿಗಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ಮೊದಲ ನಾಟಕ 'ಸೋಮ ಶೇಖರ–ಚಿತ್ರಶೇಖರ ಚರಿತ್ರೆ' ಅಥವಾ 'ಚೋರಕಥೆ'.

ಕಂಪನಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ ಬಾಲಕ ವೀರಣ್ಣನಿಗೆ 6 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು. ಕಂಪನಿಗೆ 12 ವರ್ಷಗಳು, ವೀರಣ್ಣ ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿ ಸೇರಿದ್ದು ದೊಡ್ಡ ನಟನಾಗಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾಗುವ ಹಂಬಲದಿಂದಲ್ಲ, ಕೇವಲ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ, ಮಗನನ್ನು ಸಾಕಲು ಕಷ್ಟವಿದ್ದ ತಾಯಿ ಬಾಲಕ ವೀರಣ್ಣನನ್ನು ಕಂಪನಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದಳು. ಆದರೆ

ವಿಧಿ ಲೀಲೆ ಬಲ್ಲವರಾರು ? ಮುಂದಿನ ಇತಿಹಾಸವೇ ಬೇರೆಯಾಯಿತು. ಬಾಲಕ ವೀರಣ್ಣ 'ಗುಬ್ಬಿ ವೀರಣ್ಣ' ನೆಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಧೃವತಾರೆಯಾಗಿ ಬೆಳಗಿದನು. ಕನ್ನಡ ಕಂಪನಿ ನಾಟಕಗಳ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಬರೆದಿಡಬೇಕಾದ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದನು. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ವಿ.ಕೃ.ಗೋಕಾಕ್ ಅವರು ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳು ಇವು"....ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಬ್ಬಿ ವೀರಣ್ಣನವರು ನಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಇಂದಿನ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅವರ ಜೀವನವೇ ಸಂಕೇತಿಸಿದೆ." ಈ ಮಾತುಗಳು ವೀರಣ್ಣನವರ ಸಾಧನೆಗೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿ. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಗೋಕಾಕ್ ರವರು" ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿಯ ಕಥೆಯೇ ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಕಥೆ, ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವಾಗಿದೆ. ಕಂಪನಿ ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಆಧುನಿಕ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಕಥೆ ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿಯ ಹಾಗೂ ವೀರಣ್ಣನವರ ಕಥೆಯೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತು ತುಂಬಾ ಸಮಂಜಸ ಹಾಗೂ ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

ಕಂಪನಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹೊಸತರಲ್ಲಿ ಬಾಲಕ ವೀರಣ್ಣನಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಪಾತ್ರಗಳು ದೊರೆತವು. ಹುಡುಗ ತುಂಬಾ ಚೂಟಿ. ತನ್ನ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಶ್ರದ್ದೆಯಿಂದ ಅಭಿನಯಿಸಿ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸ ಗಳಿಸಿದ. ಅಲ್ಲೇ ಅವನಿಗೆ ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸವಾಯ್ತು. ಮುಂದೆ ಆತ ಕಲಿತದ್ದೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲೇ. ಅಭಿನಯದೊಂದಿಗೆ ಸಂಗೀತಾಭ್ಯಾಸವೂ ಆಯ್ತು. ವಾದ್ಯ ನುಡಿಸುವುದನ್ನೂ ಕಲಿತದ್ದಾಯ್ತು. ಚೂಟಿ ಹುಡುಗ ಹಲವು ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಳಗಿದನು. ಯೌವನ ಮೂಡುವ ವೇಳೆಗೆ ವೀರಣ್ಣ ಯಜಮಾನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗೆದ್ದನು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಸದಾರಮೆಯ ಆದಿಮೂರ್ತಿ, ಕಳ್ಳ ಮುಂತಾದ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿಯಾಗಿತ್ತು. 'ಸದಾರಮೆ' ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿಯ ಜನಪ್ರಿಯ ನಾಟಕ, ವೀರಣ್ಣ

ಜನಪ್ರಿಯ ನಟ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅರಮನೆಗೂ ಇವರ ಅಭಿನಯ ಕೀರ್ತಿ ಹಬ್ಬಿತು, ಇವರ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಮಾಲೀಕರು ಇವರನ್ನು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರು, ಅವರ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಮೋಸವಾಗದಂತೆ ಶ್ರದ್ಧೆ, ನಿರ್ವಂಚನೆಗಳಿಂದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರು ವೀರಣ್ಣ. ಅವರ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಬಹಳ ಹಿಡಿಸಿತು. ಇದು ವೀರಣ್ಣನವರ ಜೀವನದ ಪ್ರಮುಖ ಘಟ್ಟ. ಅನೇಕ ಸಂರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಗ್ಗಂಟಿನಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಜಾಣತನದಿಂದ ಬಗೆಹರಿಸಿ ತಾವೊಬ್ಬ ಪ್ರತಿಭಾವಂತನೆಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತುಗೊಳಿಸಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಮಾಲೀಕರ ಪೂರ್ಣ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು.

ವೀರಣ್ಣ ಕಂಪನಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ದುಡಿದರು. 1917 ರಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕ ಚಂದಣ್ಣ ತೀರಿಕೊಂಡರು. ನಂತರ ಅವರ ಅಣ್ಣನ ಮಗ ನಾಗರಾಜಯ್ಯನವರು ಹಾಗೂ ವೀರಣ್ಣನವರೂ ಕಂಪನಿಯ ಪಾಲುದಾರರಾದರು.

ಮುಂದೆ ವೀರಣ್ಣನವರು ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಇವರು ಆಡಳಿತದ ಜವಾಬುದಾರಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಕಂಪನಿಗೆ ಹೊಸ ತಿರುವು ಬಂತು.

ವೀರಣ್ಣ ಒಬ್ಬ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತಗಾರರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಸಿದರು. ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕನೊಬ್ಬನ ಅಗತ್ಯ ಕಂಡು ಬಂದು ಎಸ್. ನಾಗೇಶ ರಾಯರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರು. ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಏರ್ಪಾಡಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಎಂ. ಸಿ. ಮಹದೇವಸ್ವಾಮಿಯವರು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಾದರು. ಕಂಪನಿ ಅವರ ದಕ್ಷ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿತು. ಇವರು ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನ ವಹಿಸಿದರು.

ಕಂಪನಿ ಇವರು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ 'ವಜ್ರಮಹೋತ್ಸವ'ವನ್ನು ವೈಭವದಿಂದ ಆಚರಿಸಿತು.

ನಟರು ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಜೀವಾಳಗಳೆಂಬುದನ್ನು ವೀರಣ್ಣ ಅರಿತಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಟರ ತಂಡವೇ ಇದ್ದಿತು. ನಾಗೇಶ ರಾವ್, ಗಂಗಾಧರ ರಾವ್, ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ನಾಯಿಡು, ಗುರುಮೂರ್ತಪ್ಪ, ಕಾಲಾಪಿಲ್ಲಿ, ವ್ಯಾಸ ರಾವ್, ಮುರಾರಾಚಾರ್, ಜಿ.ವಿ.ಅಯ್ಯರ್, ಬಾಲಕೃಷ್ಣ, ನರಸಿಂಹರಾಜು ರಾಜಕುಮಾರ್ (ಮುತ್ತು ರಾಜ್), ನಾಗೇಂದ್ರ ರಾವ್, ಹಿರಿಯಣ್ಣಯ್ಯ, ಗಿರಿಮಾಜಿ ವಾಸುದೇವ ರಾವ್, ಇವರೊಂದಿಗೆ ಜಿ. ಸುಂದರಮ್ಮ, ಸ್ವರ್ಣಮ್ಮ, ಮಾಲತಮ್ಮ ಬಿ.ಜಯಮ್ಮ, ಮಳವಳ್ಳಿ ಸುಂದರಮ್ಮ, ಅಶ್ವತ್ಥಮ್ಮ ಮೊದಲಾದ ನೂರಾರು ಹೆಸರಾಂತ ಕಲಾವಿದರು ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿ ಬೆಳಗಿದರು.

ಅನೇಕರು ವೀರಣ್ಣನವರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೂ ಉಂಟು. ಆದರೆ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ನಾಟಕವೇ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ನಂಬಿದ್ದ ವೀರಣ್ಣನವರು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನಿಭಾಯಿಸಿದರು. ಕಂಪನಿಯ ಘನತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದರು.

ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನ ನಾಟಕ ರಚಿಸಲು ನಿಯಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ಬೆಳ್ಳಾವೆ ನರಹರಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯನವರು ಮೊದಲಾದವರಿಂದ ಉತ್ತಮ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿದರು. ಸಂದರ್ಭ ಬಿದ್ದರೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾಟಕಕಾರರನ್ನು ತುಂಬುಗೌರವದಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡರು.

ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವೀರಣ್ಣನವರು ತುಂಬಾ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿದರು. ಕಾಸು ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರೇಕ್ಷಕನಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಬಾರದೆಂಬ ಅವರ ಮಾತು ಎಂದಿಗೂ ಸತ್ಯ. ಹೀಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿ ಕಂಡು ಕೇಳರಿಯದ ಅದ್ಭುತಗಳನ್ನ ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರು. ಸಹಸ್ರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀರಿನಂತೆ ಚೆಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಆನಂದ ನೀಡಿದರು. ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆನೆ, ಕುದುರೆಗಳೇ ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಬಂದವು. ವೈಭವದ ದೃಶ್ಯಗಳು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನ ದಂಗು ಬಡಿಸಿದವು. ಹೀಗೆ ರಂಗಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ವೀರಣ್ಣನವರು ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದರು.

ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿಯ ನಾಟಕಗಳು ಶ್ರೀಮಂತ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದವು. ಉತ್ತಮ ಕಥೆ, ರಂಗವೈಭವ, ನಟನೆ, ಮಧುರ ಸಂಗೀತ ಅವುಗಳ ಯಶಸ್ಸಿನ ಗುಟ್ಟಾಗಿತ್ತು.

ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನೇ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿತು. "ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಲ್ಲದ ರಂಗಭೂಮಿಯಿಲ್ಲ" ಎಂಬುದನ್ನು ವೀರಣ್ಣನವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಒಲವು, ಅಭಿರುಚಿಗಳನ್ನು ಅರಿತು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ತಂದರು.

ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿ ಹಲವಾರು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ತನ್ನದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಮುದ್ರೆ ಒತ್ತಿದ 10–12 ನಾಟಕಗಳು ತುಂಬ ಮುಖ್ಯವಾದುವು. ಈ ನಾಟಕಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಂಪನಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೂ ಇದೆ. ಈ ಹಿಂದಿನ ನಾಟಕಗಳ ರೀತಿ ನೀತಿ ವೀರಣ್ಣನವರಿಗೆ ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಹೊಸ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರನ್ನ ಕೋರಿ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆಸಿ ಆಡಿಸಿದರು. ತ.ರಾ.ಸು., ಎಂ.ಎಸ್. ಅನಂತರಾವ್, ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ, ಹುಣಸೂರು ಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿ, ಮಹಂತೇಶ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಮೊದಲಾದವರು ಕಂಪನಿಗಾಗಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನು

ಬರೆದರು. ಪೌರಾಣಿಕ, ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಜಾನಪದ ಪ್ರಕಾರದ ನಾಟಕಗಳೆಲ್ಲಾ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ.

ವೀರಣ್ಣನವರಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ತೃಪ್ತಿ ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಕಂಪನಿಯೊಂದಿಗೆ ಹಲವು ಶಾಖೆಗಳೂ ಹುಟ್ಟಿದವು. 'ಬಾಲಕಲಾ ವರ್ಧಿನಿ' ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಆರಂಭವಾದ ಸಂಸ್ಥೆ, 'ಬ್ರಾಂಚ್ ಕಂಪನಿ' ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಖೆ ಇವೆರಡೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ದುಡಿದವು.

ಬಾಲಕಲಾ ವರ್ಧಿನಿಯಲ್ಲಿ 15 ರ ಒಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳೇ ಕಲಾವಿದರು. ಇವರ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಯಿತು, 'ಭಾಮಾ ಪರಿಣಯ', 'ಕೃಷ್ಣ ಲೀಲಾ', 'ಕೃಷ್ಣ ಗಾರುಡಿ' ಮುಂತಾದುವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾದವು. ಇದು ಮುಂದೆ ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆ, ಮದರಾಸು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹ ಯಶಸ್ವಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಿತು.

ಬ್ರಾಂಚ್ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಹಿರಿಯರೂ ಇದ್ದರು. ಮುಖ್ಯ ಕಂಪನಿಯ ಕೆಲ ನಾಟಕಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾದವು.

ಅನಿವಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದೊದಗಿದ ಕಂಪನಿಯೊಂದನ್ನ 'ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸವೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿ' ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ ಹಲವಾರು ನಾಟಕಗಳನ್ನಾಡಿದರು. ಕನ್ನಡ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ತಮಿಳುನಾಡು, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲೂ ಸಹ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳ ಕಂಪನ್ನು ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿ ಹರಡಿತು. ಸದಾರಮೆ. ಕಬೀರ್ ದಾಸ್, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಅಲ್ಲಿ

ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತಗೊಂಡವು.ವೀರಣ್ಣನವರು ಸಾಹಸಿಗಳು, ಪ್ರಯೋಗ ಪ್ರಿಯರು. ಹೀಗಾಗಿ ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ ಕಾಲಿಟ್ಟರು.

ವೀರಣ್ಣನವರ ಈ ಸಾಧನೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಅವರ ಶಿಸ್ತು, ಶ್ರದ್ದೆ, ಆದರ್ಶ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರ ಜ್ಞಾನಗಳು. ಯಾವಾಗಲೂ ಹಿರಿದಾದುದನ್ನೇ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅವರ ಹಂಬಲ ಕಂಪನಿಯ ವೈಭವಕ್ಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಾರಣ. ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು ; ದುರ್ನಡತೆಯನ್ನೆಂದೂ ಸಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹೊಸತನ್ನ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿಯ ವೈಭವಪೂರ್ಣ ಬದುಕಿಗೆ ವೀರಣ್ಣನವರ ಬದುಕಿನ ಹಿರಿಮೆಯೇ ಕಾರಣ. ಇಂತಹ ಮಹನೀಯರನ್ನ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅರಮನೆ–ಗುರುಮನೆಗಳೂ, ಸರ್ಕಾರ–ಜನತೆಯೂ ತುಂಬು ಹೃದಯದಿಂದ ಗೌರವಿಸಿ ಸತ್ಕರಿಸಿತು.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿಯ ಇತಿಹಾಸ ಕನ್ನಡ ವೃತ್ತಿರಂಗದ ಇತಿಹಾಸ, ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಂಪನಿ ನಾಟಕಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಕಾಲ ಸುವರ್ಣಕಾಲ ಅದರ ವೈಭವದ ಕಾಲ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳ ಸುವರ್ಣಯುಗ.

ಕಲಾವಿದ ವೆಂಕಟಪ್ಪ

ಕೆ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಮಹಾನ್ ಕಲಾವಿದರು. ಅವರದು ಕಲಾವಿದರ ವಂಶ. ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಈ ವಂಶದ್ದಾಗಿತ್ತು. ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ಪುತ್ಥಳಿಗಳನ್ನು ಕಡೆಯುವುದು, ನವುರಾಗಿ ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು, ಗೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೂ, ಮಂಡಲಗಳನ್ನೂ ಬಿಡಿಸುವುದು ಇವೆಲ್ಲ ಈ ಕುಟುಂಬದ ಹಿಂದಿನವರು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದು. ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ತಾತ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲೆಗಳ ಮಹಾನ್ ಪೋಷಕರಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಅವರಿಗೆ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಾಗಿ, ಅವರ ಹತ್ತಿರವೇ ಓಡಿಯಾಡಿ, ಅವರ ಒತ್ತಾಸೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದರು. ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ತಂದೆಯವರು ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ ಕಾಲದಿಂದ ಅರಮನೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಲೆಗಾರರು. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು 1886ರ ಜೂನ್ 23ರಂದು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ತಂದೆ ವೆಂಕಟಪ್ಪ. ತಾಯಿ ರಂಗಮ್ಮ.

ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮೊದಲಾಗುವ ವೇಳೆಗೆ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಇನ್ನೂ ಎಳೆಯ ಹುಡುಗ. ತಂದೆ ಬದುಕಿದ್ದಾಗ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಅರಮನೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಓಡಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಚುರುಕು ಬುದ್ಧಿಯ ಹುಡುಗ. ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಕಲೆಗಾರನಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಸೂಚನೆಗಳೂ ಈ ಹುಡುಗನಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದನ್ನು ಮಹಾರಾಜರೂ ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ತಂದೆಯಿಲ್ಲದ ಈ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹೊಣೆಯೆಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡರು. ಅವನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಅವನಿಂದ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ

ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡರು. ಆಧುನಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಈತ ಕಲಿತರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಮದರಾಸಿನ ಕಲಾಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲು ಎಲ್ಲ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು. ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿತು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದಾಗ ಅವರ ವಯಸ್ಸು ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು. ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಕಲಿಯುವ ಇಂಗಿತವಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಂತಸ ಪಟ್ಟ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರು ಕಲ್ಕತ್ತ ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಲಾ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ಸೇರಿದ ಕಲ್ಕತ್ತ ಕಲಾ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದವರು ಮಹಾನ್ ಕಲಾವಿದ ಪರ್ಸಿ ಬ್ರೌನ್. ಆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದ ಮಹಾನ್ ಕಲಾತಪಸ್ವಿ ಅವನೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರು ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾದರು. ಅವನೀಂದ್ರನಾಥರು ಲೋಕ ಪ್ರಖ್ಯಾತರು. ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದ ನಂದಲಾಲ ಬೋಸ್, ಅಸಿತ ಕುಮಾರ ಹಾಲದಾರ, ಸುರೇಂದ್ರನಾಥ ಗಂಗೂಲಿ, ಶೈಲೇಂದ್ರ ದೇವ, ಕ್ಷಿತೀಂದ್ರ ಮಜೂಮದಾರ ಮೊದಲಾದವರೆಲ್ಲ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಲಾವಿದರಾದರು.

ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಓದಿಗೆಂದು ಕಲ್ಕತ್ತ ಕಲಾ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸೇರಿದ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು, ಅಲ್ಲಿ ಏಳೂವರೆ ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದರು. ಚಿತ್ರಕಲಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆಂದು ಹೋದ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಕಲೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಕಾರಗಳಾದ ರೇಖಾಚಿತ್ರ, ವರ್ಣಚಿತ್ರ, ಶಿಲ್ಪವಿನ್ಯಾಸ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಪರಿಣತಿ ಸಾಧಿಸಿದರು. ಕಲ್ಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಇದ್ದದ್ದು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಹೋಟೆಲ್ ಒಂದರಲ್ಲಿ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಊಟ, ತಿಂಡಿಗಳ ಮೇಲೂ ಗಮನ

ಹರಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗುರುಗಳಾದ ಅವನೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರು ಅವರನ್ನು ತುಂಬಾ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರು

ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ, 1909ರಿಂದ 1913ರವರೆಗೆ ಹೆರಿಂಗ್ ಹ್ಯಾಮ್ ಎಂಬಾಕೆ ಅಜಂತಾ ಗುಹೆಗಳ ಒಳಗಿರುವ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ ಭಿತ್ತಿಚಿತ್ರಗಳ ಪ್ರತಿಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು, ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಠಾಕೂರರನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಅವನೀಂದ್ರ ನಾಥರು ಒಡನೆಯೇ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ತಯಾರಿಸಿದ ಪ್ರತಿಕೃತಿಗಳು ಮೂಲದ ವಿವರವನ್ನೂ ವರ್ಣವಿನ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿನ ರಸವನ್ನೂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವಂತಿದ್ದುವು. ಲೇಡಿ ಹೆರಿಂಗ್ ಹ್ಯಾಂ ಈ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಒಯ್ದು ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಸನ್ನಾಹದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಇರಿಸಿದ್ದ ಕಟ್ಟಡವು ಬೆಂಕಿಯ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಈ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾದವಂತೆ!

ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ಕಲ್ಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮುಗಿಸಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದಾಗ ಕಲಾಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದ ಪರ್ಸಿ ಬ್ರೌನ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾಗದವೊಂದನ್ನು ಬರೆದು ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಲಂಡನ್ನಿನ ರಾಯಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಆಫ್ ಫೈನ್ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರು ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ಸಾಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಪಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಲಂಡನ್ನಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿದರು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಮೊದಲಾಗಿ, ದೇಶ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ

ನೆಲೆಸಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ವ್ರತವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿದರು. ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರಿಗೆ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಯಿತು. ಶೇಷಣ್ಣನವರ ವೀಣೆಯ ಧ್ವನಿ ಕೇಳುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರಿಗೆ ವೀಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಆಸಕ್ತಿ ಬೇರೂರಿ, ಶೇಷಣ್ಣನವರಲ್ಲಿ ವೀಣೆ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದರು.

ಆ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೀಣೆಯೂ ಇದ್ದಿತು. ಕಲ್ಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಕೊಂಚ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವೀಣೆ ನುಡಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿತೂ ಇದ್ದರು. ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಂತರ ವೀಣೆಯ ಹುಚ್ಚು ಬಲವಾಗಿ ಚಿತ್ರಕಲೆಯೇ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಿತು. ಹಗಲೂ ಇರುಳೂ ವೀಣೆಯ ಅಭ್ಯಾಸವೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಶೇಷಣ್ಣನವರೂ ವೆಂಕಟಪ್ಪನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ, ಸಾಧನೆಯ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನೂ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡರು. ಇವರಿಗಿದ್ದ ಅಪಾರ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ವೀಣಾವಾದನದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ವೀಣೆಯ ಸೊಬಗಿಗೆ ಮಾರು ಹೋಗಿ ಚಿತ್ರಕಲೆಯನ್ನು ಪೂರಾ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು; ತಿಂಗಳುಗಳು, ವರ್ಷಗಳು ಕುಂಚವನ್ನೇ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸದಾ ವೀಣೆಯ ಅಭ್ಯಾಸವೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಈ ಸುದ್ದಿ ಗುರುಗಳಾದ ಅವನೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರಿಗೆ ಹೇಗೋ ಮುಟ್ಟಿತು.

ಅವನೀಂದ್ರನಾಥರು ಕಲ್ಕತ್ತೆಯಿಂದ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರಿಗೆ ಕಾಗದವೊಂದನ್ನು ಬರೆದು, "ಏನು ವೆಂಕಟಪ್ಪ, ನೀನು ಚಿತ್ರಕಲೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀಯಂತೆ, ದಿಟವೇ? ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಇಷ್ಟು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಕಲಿತದ್ದನ್ನು ಬಿಡಬೇಡ. ಚಿತ್ರಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಭವಿಷ್ಯವಿದೆ" ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ವರ್ಣಚಿತ್ರವೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ಈ ಚಿತ್ರದ ಹೆಸರು 'ವೀಣೆಯ ಹುಚ್ಚು' ವೀಣೆಯ ಆವೇಶದಿಂದ

ಪರವಶರಾಗಿ ಅವನೀಂದ್ರನಾಥರಿಂದ ಕಲಿತ ಕಲೆಯನ್ನು ಮೂಲೆಗಿರಿಸಿದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಈ ಚಿತ್ರ ಸೊಗಸಾಗಿ ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಚಿತ್ರಕಲೆಯ ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತೆ ಮೊದಲುಗೊಂಡಿತು.

ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಚಿತ್ರಕಲೆ ಮತ್ತಿತರ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ವೀಣಾವಾದನ ಆತ್ಮಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ಬದುಕು ಸಾಗಿತು. ಮಹಾರಾಜರು ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರಿಗೆ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶವನ್ನೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ನಿಷ್ಠುರ ಗುಣ ಅರಮನೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಅವರ ಕುರಿತು ಅಪಾರ ಅಭಿಮಾನ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ ಕಲಾಕೃತಿಗಳು ಲೋಕ ವಿಖ್ಯಾತವಾದವು. ತಮ್ಮ ಧಣಿಯಾದ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ ಭಾವಚಿತ್ರವೊಂದನ್ನು ದಂತಫಲಕದ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿಸಿದರು; ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಅವನೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು ದಂತ ಫಲಕದ ಮೇಲೆ ಬಿಡಿಸಿದರು. ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಪ್ಲಾಸ್ಟರ್ ಶಿಲ್ಪಕೃತಿ ಇನ್ನೊಂದು ಅದ್ಭುತ ಕೃತಿ. ಇಂಥದೇ ಇನ್ನೊಂದು ಶಿಲ್ಪ ಮಾಣಿ ನರಸಿಂಹನದು. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಶಿಲ್ಪ ಕವಿ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರದ್ದು. ಇವಲ್ಲದೆ ಹಲವಾರು ಪ್ಲಾಸ್ಟರ್ ಶಿಲ್ಪಫಲಕಗಳನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು. ಬರೋಡ ಮಹಾರಾಜರ ದಂತ ಚಿತ್ರವೊಂದನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಅರಮನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವು ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಉಬ್ಬುಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಿದರು.

ಈ ಸುಮಾರಿಗೆ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರಿಗೆ ತಾವು ಓದಿದ ಕಲಾ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಅದರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಲು ಆಹ್ವಾನ ಬಂತು. ಪರ್ಸಿ ಬ್ರೌನ್ ನಿವೃತ್ತರಾಗುವ ಮೊದಲು, ತನ್ನ ಜಾಗವನ್ನು ತುಂಬಲು ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರೇ ತಕ್ಕವರೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸಿದರು.

ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಷ್ಠುರ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡಲು ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆಯ ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದರು. ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಗೌರವವಿದ್ದರೂ, ಅದು ಯಾವ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದನೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವಂಥ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಯ ಅವಕಾಶವಾದ್ದರಿಂದ ಮಹಾರಾಜರೂ ಅಡ್ಡಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದಿನ ಯುಗದಲ್ಲಿಯೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸಾವಿರದ ಎಂಟುನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ! ಆದರೆ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಬಂಗಾಳ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬರೆದು ಈ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಅವರ ಉತ್ತರದ ಒಕ್ಕಣೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿದೆ "ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಕಲಾವಿದನೆಂದು ಕರೆದು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನಾನೇನು ಕಲಾವಿದನಲ್ಲ, ಕಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಅಷ್ಟೇ. ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ನಾನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೇ! ಕಲೆಯ ಆಳ ಅಗಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಕುತೂಹಲ ನನಗುಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಕಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿಯೇ ಬಾಳನ್ನು ಕಳೆಯ ಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಕಲೆಯ ಸಾರವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಹಿರಿದಾದ ಗುರಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ನನಗೆ ನೀಡಲಿರುವ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಗಿರಿಯ ಉದ್ಯೋಗ ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ನೆರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಡಳಿತ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ಇವೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರಬೇಕೆನ್ನುವವನು. ಯಾರ ಕಟ್ಟುಪಾಡಿಗೂ ಸಿಗುವವನಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ!" ಹೀಗೆ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿರಾಕರಿಸಿ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡರು.

ಮುಂದೆ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದರು. ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಅವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೇಳಿದ್ದು ಅದರ ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯವನ್ನೂ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಕೃತಿಗಳು ಮುಗಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ

ಮಹಾರಾಜರು ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಮುಂದೆ ಬಂದ ಅರಸರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು; ಅವರು ಪಟ್ಟ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ, ಮೊದಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಹಣದಲ್ಲಿ ತೀರ ಕೊಂಚ ಭಾಗವನ್ನು ಕೊಡುವೆವೆಂದರು. ಹಿಂದಿನ ಮಹಾರಾಜರ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ತಾವು ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದುದಾಗಿಯೂ, ಆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಈಗ ಪಾಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವರ ನೆನಪಿಗೆ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿದಂತೆ ಎಂದೂ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ವಾದಿಸಿದರು. ಅರಮನೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಪ್ಪದಿದ್ದಾಗ, ಅರಮನೆಯ ಮೇಲೆ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹೂಡಿದರು.

ಆದರೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಅರಮನೆಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ರಾಜ್ಯದ್ದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ, ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ಮನಸ್ಸು ಕಹಿಯಾಯಿತು; ಇನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರಬಾರದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಮಲ್ಲೇಶ್ವರದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರು. ಅರಮನೆ ತನಗೆ ಕೊಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದ ಹಣವನ್ನೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಮತ್ತೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ; ಅರಮನೆಯ ನಂಟನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಲಿಲ್ಲ!

ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದದ್ದು 1946ರ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಅರವತ್ತು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು. ಒಂದು ಸುಸಜ್ಜಿತವಾದ ಕಲಾಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರು ಮಲ್ಲೇಶ್ವರದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ, ಪ್ರಶಾಂತವಾದ ಒಂದೆಡೆ, ವಿಶಾಲವಾದ ಜಾಗವನ್ನು ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಕಲಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮನೆಯೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮ ವಾಸಕ್ಕೆಂದೇ ಮನೆಯಾದರೂ, ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನೂ

ಬಯಸಿ ಬಂದವರು ನೋಡುವ ಸಲುವಾಗಿ 'ಪ್ರದರ್ಶನ ಶಾಲೆ'ಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದರು. ಮೇಲೆ ಎರಡು ಅಂತಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯಶಾಲೆ, ಕಲಾ ಶಿಕ್ಷಣಶಾಲೆಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಯೋಚನೆಯಿಂದ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು. ಈ ಯೋಜನೆ ಬರಿಯ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯಿತು!

ಪ್ರೊ. ಎಸ್. ಕೆ. ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್ ಅವರು ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ಬಳಿ ಕಲಿಯಲು ಆಸಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಾಗ ಪೂರ್ಣ ಅದಕ್ಕೇ ಬದ್ಧರಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಶಿಷ್ಯತ್ವ ನೀಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಬಹುಮಖಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ಹಾಗೆ ಶಿಷ್ಯತ್ವ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ತನ್ಮಯತೆಯಿಂದ ಆಗಾಗ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ.

ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡತೊಡಗಿದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಸ ಕೃತಿ ಮಾಡುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಜನರಲ್ಲಿದ್ದ ಅನಾದರ, ಸರ್ಕಾರದ ಆಲಸ್ಯ, ಕಲಾವಿದರೆನಿಸಿಕೊಂಡವರ ಮಾತ್ಸರ್ಯ ಇವುಗಳಿಂದ ಬೇಸರಗೊಂಡರಂತೆ. ಮೊದಲೇ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದ್ದ ಅವರ ಮನೋವೃತ್ತಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ನಿಷ್ಠುರವಾಯಿತೆಂದು ಹಲವರ ಅನಿಸಿಕೆ. ಒಂಟಿಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದ ಅವರು ಈಗ ಇತರರ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ದೂರವಿರಿಸಿದರು.

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ವಿಖ್ಯಾತರಾದ, ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿಯಾದ ಕಲಾವಿದನೊಬ್ಬನಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಬಹಳ ಮಂದಿಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅವರು ವಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಕಡೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾರೋಗ್ಯ ಕಾಡಿತು. ಸರ್ಕಾರ ಅವರನ್ನು ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿತು. ಕೇಂದ್ರದ ಲಲಿತಕಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅವರನ್ನು ಮಹಾಪುರುಷರೆಂದು

ಸನ್ಮಾನಿಸಿತು. ಅವರ ನಿಧನಾನಂತರ ಇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಕಲಾ ಸಂಗ್ರಹ ಶಾಲೆ (ಆರ್ಟ್ ಗ್ಯಾಲರಿ)ಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿತು.

ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರನ್ನು ತಿಳಿದವರು 'ಕಲಾತಪಸ್ವಿ' ಎಂದು ಕರೆದರು. ಅವರು 1965ರ ಮೇ 25ರಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮುಲ್ಲರ್

ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಣ್ಣ

"ಈಶಾವಾಸ್ಯಮಿದಂ ಶರೀರಂ" ಎಂಬ ಉಪನಿಷತ್ ಶ್ಲೋಕವುಳ್ಳ ಹಾಳೆಯ ತುಣುಕು ದೇವೇಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರ ಕೈಗೆ ಬಿದ್ದ ದಿನವು ಅದೆಂಥ ಸುದಿನವೋ! ಶುಭ ನಿಮಿಷವೋ!! ಅದರ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಅವರು ಮಹರ್ಷಿ ದೇವೇಂದ್ರನಾಥರಾದರು. ಸುಮಾರು ಅರವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಗುಬ್ಬಿ ಮಲುಹಣನ ಒಂದು ಕೃತಿಯು, ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ್ದ ತರುಣ ವಕೀಲರಾದ ಹಳಕಟ್ಟಿ ಫಕೀರಪ್ಪ ಅವರ ಕೈಗೆ ಬಿದ್ದ ಕ್ಷಣವು ಅದೆಂಥ ದೇವ ಮುಹೂರ್ತವೋ! ಅಮೃತಗಳಿಗೆಯೋ!! ಅದರ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಅವರು ಅರವತ್ತನಾಲ್ಕನೇ ಪುರಾತನರೆನಿಸಿದರು: ವಚನಶಾಸ್ತ್ರ ಪಿತಾಮಹರೆನಿಸಿದರು. ಉತ್ತರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ 'ಡಾಕ್ಟರೇಟ್'' ಪದವಿಯೂ ಅವರನ್ನು ಅರಸುತ್ತ ಬಂದಿತು– "ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಪದವಿಯ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಕೊರಳಿಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಪದವಿಯ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ತಲೆಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಿ. ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ತೊತ್ತು ಸೇವೆಯೇ ಸಾಕು" ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಲೌಕಿಕವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಆ ಮಾತು ಬೇರೆ.

ಬಿ.ಎ., ಎಲ್ಎಲ್.ಬಿ. ಪದವೀಧರರಾಗಿ ವಕೀಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಹೊರಟಂತೆ ಶ್ರೀ ಹಳಕಟ್ಟಿ ಅವರು ವಚನ ವಾಙ್ಮಯದ ಅಪಾರ ನಿಧಿಗೆ ಸ್ವೈರವರಗಾಗಿ, ಅದರ ನೆಲೆಯಾದ ವಿಜಾಪುರದತ್ತ ಧಾವಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವಕೀಲಿಗಿಂತ ವಚನ ವಾಙ್ಮಯ ಸಂಶೋಧನ

ಕಾರ್ಯವು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿತ್ತು. ಅವರ "ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ"ದ ಮೊದಲ ಭಾಗವು ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕಣ್ಮನಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ತಣಿಸಿತ್ತು. ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೋ ಆ ಉದ್ದೇಶವು ಫಲಿಸಿ ಬರುವಂತೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದರು: ತಲ್ಲೀನರಾದರು: ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಬೆರೆತು ಹೋದರು. ಅಂದು ಕಣ್ಣಿಗಿಟ್ಟ ಕನ್ನಡಕವಾಗಲಿ, ತಲೆಗಿಟ್ಟ ರುಮಾಲವಾಗಲಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕದಲಲಿಲ್ಲ. ಮಾತು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಮೌನದತ್ತ ಸಾಗಿದವು. ಏಕೆಂದರೆ, ಮಾತು ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾದರೆ, ಮೌನವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲವೇ ?

ಜರ್ಮನಿ ದೇಶ–ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಬಂಧವೆಂದರೆ ಬೆಟ್ಟದ ನೆಲ್ಲಿ, ಸಮುದ್ರದ ಉಪ್ಪುಗಳ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ಅದಾವುದೋ ಕರುಳುಬಳ್ಳಿಯ ಸೇರುವೆಯಿರಬಹುದು. ಜರ್ಮನಿಯ ಮ್ಯಾಕ್ಸಮುಲ್ಲರ್ ಎಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಕಲಿತು, ವೇದಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ. ಅವುಗಳನ್ನು ಜರ್ಮನ್ ಭಾಷೆಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ, ಮುದ್ರಿಸಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅಣಿಗೊಳಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅರವತ್ತು ವರುಷ ಗತಿಸಿದ್ದವು. ಅಖಂಡ ಅರವತ್ತು ವರುಷ ವೇದ, ವೇದಾರ್ಥಗಳ ಮನನ ಧ್ಯಾನವೇ, ಏನವರ ತಾಳ್ಮೆ! ಅದೆಂಥ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಅವರದು!! ಅದಾವ ಲೋಕದ ದೃಢತೆಯೋ! ಅಂಥ ತಾಳ್ಮೆಯಾಗಲಿ ಏಕಾಗ್ರತೆಯಾಗಲಿ ದೃಢತೆಯಾಗಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ನಮ್ಮೆಣಿಕೆ. ನಮ್ಮವರಿಗೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೀತು ಆ ಅಚಲ ನಿಷ್ಠೆ?

ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಬನ್ನಿ, ಶ್ರೀ ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ತಮ್ಮ ಆಯುಷ್ಯದ ಅರವತ್ತು ವರುಷಗಳನ್ನು ವಚನ ವಾಙ್ಮಯ ಸಂಶೋಧನವೊಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆದಿಲ್ಲವೇ? ಅರವತ್ತು ವರುಷ ಅದೇ ಮನನ, ಅದೇ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಜರ್ಮನಿಯವರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯು ಉಕ್ಕಿನ ಕಡಲೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ

ಹಾಗೆ, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೂ ವಚನ ವಾಙ್ಮಯವು ಉಕ್ಕಿನ ಕಡಲೆಯಾಗಿಯೇ ಪರಿಣಮಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಹುಳು ತಿಂದ ಹಾಳೆಗಳನ್ನೋ, ಗೆದ್ದಲು ಹಿಡಿದ ಓಲೆಗಳನ್ನೋ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಬರಿಗಣ್ಣಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ: ಕನ್ನಡಕ ಹಾಕಿದ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. "ಕರೆದರೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ: ಕೈಹಿಡಿದರೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ" (ತಂಬಿಗೆ) ಎಂಬ ಒಡಪಿನ ರೀತಿಯಂತೆ ವಚನ ವಾಙ್ಮಯವನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಲುಮೆಗಣ್ಣು ಮೊದಲು ಬೇಕು. ದರ್ಶನದಿಂದ ಬಹಳವಾದರೆ ಪರಿಚಯವಾಗಬಲ್ಲದು. ಆದರೆ ಪರಿಚಯದಿಂದ ಸಂಭಾಷಣವೂ, ಭಾಷಣದಿಂದ ಸಹವಾಸ–ಸಖ್ಯ ಉಂಟಾದ ಮೇಲಲ್ಲವೇ ಒಕ್ಕಟ್ಟು ? ಅಕ್ಷರ ತಿಳಿದು, ಅರ್ಥ ಹೊಳೆದು, ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪು ತೂಗಿ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಹಾಳೆಗಿಳಿಯಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಅಚ್ಚಿನ ಚಿಂತೆ ! ಅಚ್ಚಾದ ಬಳಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಒಟ್ಟಿಲು ನೋಡಿ ಎದೆಯೊಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು : ಇಲ್ಲವೆ, ತಾನು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮದ ಮೊತ್ತ ಅದು ಎಂದು ಕಣ್ಣಿಂದ ಜೀವ ಬಿಡಬೇಕು. ಕೊಟ್ಟು ಕೊರಗುವ, ಇಟ್ಟು ಮರುಗುವ, ಇತಿಮಿತಿಯಿಲ್ಲದೆ ತಿರುಗುವ ಜಾಯಮಾನವಲ್ಲ ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರದು. ಆ ಒಟ್ಟಿಲನ್ನು ಕರಗಿಸುವ ಉಪಾಯ, ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರಗಿ ಕೈಕಾಲು ಕಳಕೊಳ್ಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅದಾವುದೋ ಒಂದು ಆಶಾ ಕಿರಣವು ಅದೆಲ್ಲಿಂದಲೋ ನುಸುಳಿ ಬಂದು ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ಈಸಲಾರದೆ ಸೋತವನು ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುವಂತಾಗಬಾರದೆಂದು ಬೆಂಡು ತೇಲುತ್ತ ಬಂದಂತೆ ವಚನ ವಾಙ್ಮಯ ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ 'ಶಿವಾನುಭವ' ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ರಂಗಸ್ಥಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ, ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕಟ್ಟಾಳುಗಳಿಗಾಗಿ "ನವ ಕರ್ನಾಟಕ" ಸಾಪ್ತಾಹಿಕವನ್ನು ಕಣವನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ, ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಇಂದು ವಿಜಾಪುರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಫಸಲು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅದರ ಕೃಷಿಗೆ ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ಕೈ ಹತ್ತದೆ ಹೋಗಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ, ಎರಡಲ್ಲ ಅರವತ್ತು ವರುಷ ಕಳೆಯುವುದಾಗಲಿ, ತೊಂಬತ್ತು ವರುಷದ ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೆ ಆಸ್ಥೆ ವಹಿಸುವುದಾಗಲಿ ಸಣ್ಣ ಮಾತಲ್ಲ. ಸಹಾಯ–ಸಹಾನುಭೂತಿಗಳು ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೇ. ಸಮಾಜದ ಬೃಹದಾಕಾರವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸಿದರೆ ಅದು ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಸಹಾಯವು ಉಗುರೊಳಗಿನ ಮಣ್ಣು ಎನ್ನುವಂತಿದೆ. ಬುದ್ಧಿ ದುಡಿಯಿತು, ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿಯಿತು. ಮೈಸೋತು ಜಡವೆನಿಸಿತು: ಜಡ್ಡಿಗೀಡಾಯಿತು. ಮೊದಮೊದಲು ಹೊಸ ರೋಗಿ. ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿಯೇ 'ಡಾಕ್ಟರ್' ಎಂಬ ಬಿರುದು ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರನ್ನು ಅರಸಿ ಬಂದಿತು. ಆ ಬಿರುದಿಗಂಜಿ ರೋಗ–ರುಜಿನಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾದವೆಂದು ನಿಶ್ಚಿಂತವಾಗಿರಬೇಕೆಂದರೆ ಮರಣವೇ ತುಡುಕಿ ಬಂದು ಅವರನ್ನು ಅಡಸಿತು. ಅವರು ರೋಗಾರಿ ಡಾಕ್ಟರರಾಗಿರದೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಭಾಗದ ಡಾಕ್ಟರರೆನ್ನುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿತೇನೋ.

ಗಳಿಸುವ ವೃತ್ತಿಯಾದ ವಕೀಲಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಕಾಶನಗಳಿಗೆ ನಡುಗಟ್ಟಿದಾಗಲೇ ಅವರು ಬಡತನದ ಕಡು ಸ್ನೇಹಿತರಾದರು; ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಆಪ್ತರಾದರು. ಅವರ ಕಾರ್ಯ ಮಹತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಮಾಜವು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಹೋದುದರಿಂದ ಅವರು ಸ್ವಾವಲಂಬನದ ದತ್ತು ಪುತ್ರರಾದರು. ದೊಡ್ಡ ಸಂಬಳವುಳ್ಳ ಮಗನನ್ನು ದೇವನು ತನ್ನ ಮಗನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅವರು ದೇವನಿಗೆ ಸಹೋದರರಾದರು. ಸಹೋದರನು ಅವರನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಒಳ್ಳೆಯವರೂ ಇಷ್ಟೊಂದು ತಲ್ಲಣಕ್ಕೀಡಾಗಬೇಕೇ? ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ಇಷ್ಟೊಂದು

ವಿಘ್ನಗಳು ದೌಡಿಟ್ಟು ಈ ವಿಧದ ಹಾಕೊಂದೆಸೆ ಹನ್ನೊಂದೆಸೆಯುಂಟು ಮಾಡಬೇಕೇ ?

"ಪರಮಾತ್ಮನೆಡೆಗೆ ಹೊರಳಿದವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಘಟಿಸುವುದು: ಏನೆಂದರೆ–ಅವರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭೌತಿಕ ಸಂಪತ್ತೊ, ಅವರು ಪ್ರೀತಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯವೂ ಅವರ ಜೀವನದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಲ್ಪಡುವವು. ಮತ್ತು ಅವರು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಸಹ ತೆಗೆದು ಬಿಡಲಾಗುವದು. ಇದು ನಿಜವೇ?" ಎಂದು, ಪಾಂಡಿಚೆರಿಯ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ತಾಯಿಯವರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು ಅವರು ಏನೆಂದು ಮರುನುಡಿದರು ಗೊತ್ತೇ? "ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಘಟಿಸುವ ಸಂಗತಿಯೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಯಾರು ದೇವನಿಂದ ಆಹ್ವಾನಿತರಾಗುವರೋ ಅವರಿಗಷ್ಟೇ ಹೀಗಾಗುವದು."

ಡಾ. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ದೇವನಿಂದ ಆಹ್ವಾನಿತರಾದವರೆಂದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾಯಿತು. "ನುಗ್ಗು ಮಾಡುವ, ನುಸಿಮಾಡುವ, ಕಡೆಗೆ ತನ್ನಂತೆ ಮಾಡುವ" ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅವರೊಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಹೋದರು ಅಥವಾ ನಿಂತರು. ಹಾಗೆ ಹೋದವರೇ ನಿಂತು ಬಿಡುವುದು ಖಂಡಿತ, ಕೀರ್ತಿ ಶರೀರದಲ್ಲಿ.

ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದ ಕರ್ತಾರನ ಕಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ಕಾಯಿಸಿಕೊಂಡರು, ಬಡಿಯಿಸಿಕೊಂಡರು, ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಕಂಬಚ್ಚಿನ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ದು ಹೋದರು, ಇಕ್ಕಳದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡರು. ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ದೇವರಾಯನ ಮಡದಿಗೊಪ್ಪುವ ಒಂದು ಆಭರಣವಾಗಿ ನಡೆಮಾಡು ಏರಿ ತೆರಳಿದರು.

ತಾನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದ ಮಹತ್ವ ಸಾಮಾಜಿಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸುವವನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಗೊತ್ತೇ ? ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಮೊದಲು ಸತ್ತು ಹೋಗಬೇಕು. ಆಗ ಸಾಮಾಜಿಕರಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾರಕದ ವಿಚಾರವಾದರೂ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಸುಳಿಯಬಲ್ಲದು. ಉಪಕಾರವರಿಯದ ಊರು ಸತ್ತ ಮೇಲಿನ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನೇ ನೆನಪಿಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ಜೀವ ಜಡಭಾವವಿದ್ದಾಗ ಪ್ರೇಮಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಲಿಲ್ಲ. 'ಊರು ಉಪಕಾರವರಿಯದು, ಹೆಣ ಸಿಂಗಾರವರಿಯದು' ಎಂಬ ಮಾತು ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಿತ್ತೋ, ಸಾಮಾಜಿಕರಿಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಿತ್ತೋ? ಇಲ್ಲಿ ಆ ಮಾತು ಉಭಯತರರಿಗೂ ತಿಳಿದಿತ್ತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲಿ ಅನಾಸಕ್ತಿ: ಇಲ್ಲಿ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು.

"ದೇವರೇನಾದರೂ ಕೊಡಲಣ್ಣ, ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಬಿಡಲಣ್ಣ, ಅವನು ಹಾಕಿದ ತಾಳದಂತೆ ಕುಣಿಯುವುದೇ" ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ಪ್ರಪಂಚ ರಹಸ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನವರು ಸಾಧಿಸಿದರು. ಜರ್ಮನಿಯ ಮ್ಯಾಕ್ಸಮುಲ್ಲರ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಪಡುವಣ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವಾಗ ಕಂಡು, ತಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಆನಂದವನ್ನೂ ವಸಿಷ್ಠ ಅರುಂಧತಿ ಸದೃಶರಾದ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಬಂದ ಸಂಗತಿಯು ನಮಗೆ ಇಂದಿಗೂ ರೋಮಾಂಚಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಮ್ಯಾಕ್ಸಮುಲ್ಲರರನ್ನು ಕಂಡಂಥ ವಿವೇಕಾನಂದವುಳ್ಳವರು ಯಾರಾದರೂ ಡಾ. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದರೆ ಅವರ ಕಾರ್ಯಮಹತ್ವವನ್ನೂ ಆತ್ಮ ವಿಶಾಲತೆಯನ್ನೂ ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಡಿಗಳಿಗೆ ಎರಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಷ್ಟೊಂದು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ ಡಾ. ಹಳಟ್ಟಿಯವರು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಬಾಡಿಗೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕಾಯಿತು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ

ಬಾಡಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮನೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಕಲಿತಿದ್ದು ವಕಾಲತ್ತು ವೃತ್ತಿ, ವಹಿಸಿದ್ದು ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆ, ಪತ್ರಿಕಾ ಸಂಪಾದನೆ, ಸಂಸ್ಥಾಪನೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಸರಣ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಅಂದಿನ ಸರಕಾರವು ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ 'ರಾವ್ ಸಾಹೇಬ' ಅಂದಿತು : ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ 'ರಾವ್ ಬಹಾದ್ದೂರ' ಅಂದಿತು. ಸಾಮಾಜಿಕರು ಅವರ ಅರವತ್ನಾಲ್ಕರ ಜಯಂತಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅರವತ್ನಾಲ್ಕನೇ ಪುರಾತನರೆನಿಸುವವರಿಗೆ, ಏನಿಲ್ಲೆಂದರೂ ಅರವತ್ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಹಣ ಕೂಡಿಸಿಕೊಡಲು ಒಳ್ಳೆಯ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೂಣಿಕೆ ತೊಟ್ಟಿತಾದರೂ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಚುಂಗು ಸಹ ಅಳವಟ್ಟಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಯದು.

ಕೈಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಕೈಬಿಡದೆ ಕೊನೆಯುಸಿರಿನವರೆಗೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆಂದರೆ, ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಆತ್ಮತೃಪ್ತಿಯಾಗಿರಲಿಕ್ಕೇ ಬೇಕು. ಅವರ ಆ ಆತ್ಮತೃಪ್ತಿಯ ಚಿಂತೆ ನಮಗೀಗ ಬೇಕಿಲ್ಲ. " ಆದಾವ ನಮ್ಮ ಜೋಳ, ಉಳಿದಾವ ನಮ್ಮ ಹಾಡ " ಎಂದು ಅವರು ತಾವು ತಂದ ಧಾನ್ಯ ಬೀಸಿ ಹಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಈಗ ನಾವು ಯಾವ ಸ್ಮಾರಕ ಮಾಡಿದರೂ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮಸಂತುಷ್ಟಿಗಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಡಾ. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಅವರ ಆತ್ಮತುಷ್ಟಿಗಾಗಿಯಂತೂ ಅಲ್ಲ.

ಕೃತಿ–ಕರ್ತೃ ವಿಚಾರ : ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಣ್ಣ (1905–1993)

ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಣ್ಣ ಅವರು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಗದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಿಲ್ಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಕಂಪನ್ನು ಪಸರಿಸಲು ಇವರು ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪ್ರಕಾಶೋದ್ಯಮ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ತತ್ವಜ್ಞಾನ–ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಮೊಗದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಹಲಸಂಗಿ ಗೆಳೆಯರ

ಗುಂಪಿನ ಸಕ್ರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಯುತರು ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇಂಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಚಡಚಣದವರು. ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಲೇಖಕರು, ಸ್ವರ್ಗದೋಲೆಗಳು, ಗರತಿಯ ಬಾಳು, ಜನಾಂಗದ ಜೀವಾಳ, ನಾಟ್ಯಸಾಧನೆ, ಮುಗಿಲುಜೇನು – ಮುಂತಾದವುಗಳು ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳು. ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು. 1992 ರಲ್ಲಿ ಕೊಪ್ಪಳದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ 62ನೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು.

ಶಬ್ದಾರ್ಥ ವಿವರಣೆ :

ಸೈವೆರಗು–ಅತಿಯಾದ ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಕರುಳ ಬಳ್ಳಿ ಸೇರುವೆ–ಸಂಬಂಧಗಳು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಒಟ್ಟಿಲು–ರಾಶಿ, ಗುಂಪು, ರಂಗಸ್ಥಲ–ರಂಗ ಮಂಟಪ, ನಾಟ್ಯ ವೇದಿಕೆ, ಕಟ್ಟಾಳು–ಶೂರ, ಸಮರ್ಥ, ಫಸಲು–ಬೆಳೆ, ಆಸ್ಥೆ–ಆಸಕ್ತಿ, ಜಡ್ಡು–ಕಾಯಿಲೆ, ತುಡುಕು–ಬೇಗನೆ ಹಿಡಿ, ಅಡಸು – ಒತ್ತಿಹಿಡಿ, ತಲ್ಲಣ – ತಳಮಳ, ದೌಡು–ಓಡು: ಹಾಕೊಂದೆಸೆ ಹನ್ನೊಂದೆಸೆ–ಒಂದೆಡೆ ಹಾಕಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದಡೆ ಹರಿಯುವುದು, ಗೊಂದಲ ಉಂಟು ಮಾಡುವುದು, ಏನೂ ತಿಳಿಯದ ಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗುವುದು ಎಂದರ್ಥ, ನುಗ್ಗುನುಸಿ–ಜರ್ಜರಿತವಾದ, ಕೀರ್ತಿಶರೀರ–ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಹೋದವರು, ಕಮ್ಮಟ–ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸುವ ಸ್ಥಳ (ಟಂಕಶಾಲೆ), ಕಂಬಚ್ಚು–ತಂತಿಗಳನ್ನು ಎಳೆದು ಉದ್ದ ಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ರಂಧ್ರಗಳುಳ್ಳ ಲೋಹದ ಫಲಕ, ನಡೆಮಾಡು–ಚಲಿಸುವಂತೆ ರಚಿಸಿರುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮನೆ, ವಿಮಾನ, ಸದೃಶ–ಸಮಾನವಾದುದು, ಹೂಣಿಕೆ–ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ಚುಂಗು–ತುದಿ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಅವರು ವಚನ ಶೋಧನೆಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಹೇಗೆ?
2. ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮುಲ್ಲರರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಯಾವ ರೀತಿಯದು?
3. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ದೇವನಿಗೆ ಸಹೋದರರಾದುದು ಹೇಗೆ?
4. ಪಾಂಡಿಚೇರಿಯ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರನ್ನು ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ಏನೆಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು?
5. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ಪ್ರಪಂಚ ರಹಸ್ಯ ಯಾವುದು?
6. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಅವರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮುಲ್ಲರ ಎಂದು ಕರೆದುದರ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
7. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆಯ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ.
8. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಅವರು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ನೋವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
9. ವಚನ ವಾಙ್ಮಯಕ್ಕೆ ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ಕೊಡುಗೆ ಏನು ? ವಿವರಿಸಿ.
10. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ.

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು:

1. ದೇವೇಂದ್ರನಾಥ – ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರ ತಂದೆ. ಭಾರತದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಅವಧಿಯ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರಲ್ಲಿ ಇವರು ಒಬ್ಬರು.

2. ಗುಬ್ಬಿ ಮಲುಹಣ – 16ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ವೀರಶೈವ ಕವಿ. ಗುಬ್ಬಿಯ ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ದನು. ಭಾವ ಚಿಂತಾರತ್ನ ಹಾಗೂ ವೀರಶೈವಾಮೃತ ಪುರಾಣ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.

3 ಅರವತ್ತನಾಲ್ಕನೇ ಪುರಾತನ – ಇಳೆಯಾಂಡ ಗುಡಿಮಾರ, ನಂಬಿಯಣ್ಣ, ಕರಿಕಾಲಮ್ಮ, ಬೇಡರ ಕಣ್ಣಪ್ಪ, ಅತಿಭಕ್ತ ಮೊದಲಾದ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಿವಭಕ್ತರು ಅರವತ್ತು ಮೂರು ಮಂದಿ, ಇವರೇ ಪುರಾತನರು ಎಂದು ಹೆಸರಾದವರು. ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಅವರನ್ನು ಅರವತ್ತನಾಲ್ಕನೇ ಪುರಾತನರೆಂಬುದಾಗಿ ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಣ್ಣನವರು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ.

4. ಶ್ರೀ ತಾಯಿ–ಫ್ರಾನ್ಸ್ ನ ಮೀರಾ ರಿಚರ್ಡ್ ಅವರು ಪಾಂಡಿಚೇರಿಯ ಅರವಿಂದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಸಾಧನೆಗೈದು 'ಶ್ರೀಮಾತಾ' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರು

5. ವಸಿಷ್ಠ–ಆರುಂಧತಿ–ವಸಿಷ್ಠ ಋಷಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಾನಸಪುತ್ರ. ತಪೋಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದವ. ಅರುಂಧತಿ ಈತನ ಪತ್ನಿ. ಇವರಿಬ್ಬರ ದಾಂಪತ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಅನುಕರಣೀಯ.

ಆಕರ :

ವಚನ ಪಿತಾಮಹ : ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಡಾ. ಫ.ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರ ಸ್ಮಾರಕ ಸಂಪುಟ – (ಸಂ) ಸಂಗಮನಾಥ ಹಂಡಿ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದಿಗೆ :

1. ಮಣಿಹ : ಫಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಜನ್ಮಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂಸ್ಮರಣ ಸಂಪುಟ.

ಬರಹದ ಕೌಶಲ್ಯ

ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅಕ್ಷರಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊರಹಾಕುವುದನ್ನು ಬರಹ ಕೌಶಲ್ಯ ಎನ್ನಬಹುದು. ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯದಂತೆ ಬರಹದ ಕೌಶಲ್ಯ ಕೂಡ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಬರಹವು ಕೇವಲ ಮಾಹಿತಿ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಸ್ಪಷ್ಟತೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ವೃತ್ತಿಪರತೆ ಮತ್ತು ಸಂಘಟನೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಉದ್ಯೋಗಿಯ ಬರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಾತ್ಮಕ ಮಾನದಂಡವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಬರಹದ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವರೂಪ:

ಬರಹವು ಭಾವನೆ, ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಯ ಶಾಶ್ವತ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದೆ. ಉದ್ಯೋಗ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿರ್ಧಾರ, ವರದಿ, ಇ–ಮೇಲ್ ಅಥವಾ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಬರಹದ ಮೂಲಕವೇ ವ್ಯವಹರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಸೂಕ್ತವಾದ ಬರವಣಿಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಂವಹನ ದುರ್ಬಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಪಷ್ಟ, ಸರಳ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಬರಹದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕತೆ, ಕವನ, ನಾಟಕ, ಕಾದಂಬರಿ ಮೊದಲಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿಯಂತೂ ಬರಹದ ಕೌಶಲ್ಯ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಬರವಣಿಗೆಯ ಶೈಲಿ:

- ★ ವೃತ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು.
- ★ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತಹ ಪದ ಬಳಕೆ, ವಾಕ್ಯ ರಚನೆ ಇರಬೇಕು.
- ★ ಬರಹದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟತೆ ಮತ್ತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತತೆ ಇರಬೇಕು.
- ★ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಗಾದೆಗಳು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು, ಧ್ವನಿ, ರಸ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ಉತ್ತಮ ಬರಹವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ವೃತ್ತಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸಂವಹನ, ದೃಢ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಕೆಲಸದ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನ

ಆಶಯ:

ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನವು ಇಂದಿನ ತ್ವರಿತ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾದ ಹಾಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೌಶಲ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯದ ಮೂಲ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಕಲೆಯಾಗಿದೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವರದಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನವರೆಗೆ, ಎಲ್ಲೆಡೆ ಇದರ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಮೂಲದ ಅರ್ಥ ಅಥವಾ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಾರದಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸುಸಂಬದ್ಧ ಹಾಗೂ ಸಂಗ್ರಹಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮನಗಂಡು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯದ ಜಾಣ್ಮೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ, ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತ ಪದಗಳ ಉಪಯೋಗ ಹಾಗೂ ಪುನರುಕ್ತಿಯ ನಿವಾರಣೆಯು ಅಗತ್ಯ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥಭಾವ ವ್ಯಕ್ತೀಕರಣದ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನದ ಅರ್ಥ, ಸ್ವರೂಪ, ಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ:

ಅರ್ಥ :

ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನವು 21ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ಕಲೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಂತೂ ಇದರ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಸಾಲದು. ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಬರುವ ರಾಶಿ ರಾಶಿ ವರದಿಗಳನ್ನು ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದು, ಅಗತ್ಯವಾದಾಗ ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು

ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅವಸರದ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಸಾರಿಯೂ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಓದುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ವೇಳೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾದ ವರದಿ, ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ, ಗ್ರಂಥಗಳು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಮೂಲದ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಾರದಂತೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಗೊಳಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನವೆಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ವಿವರಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. "ಅಚ್ಚಾದ, ಲಿಖಿತವಾದ ಅಥವಾ ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳ ಅಡಕವಾದ ಸಂಹಿತೆಯೇ" ಸಂಕ್ಷೇಪ ಅಥವಾ ಸಂಗ್ರಹ ಎಂದು ಲೈಡಾಲ್ ಎಂಬುವರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಪತ್ರದ ಅಥವಾ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತ ಹಲವಾರು ಪತ್ರಗಳ ಸಾರಾಂಶವೆಂದು ಪಿಂಕ್ ಮತ್ತು ಥಾಮಸ್ ಎಂಬ ಲೇಖಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಅಡಕಪತ್ರವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು.

ಸ್ವರೂಪ:

ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನವನ್ನು ಸಾರಾಂಶ ಗ್ರಹಣ, ಅಡಕಪತ್ರ ರಚನೆ, ಸಂಗ್ರಹ ಲೇಖನ– ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರೀಸಿಸ್ ರೈಟಿಂಗ್ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. 'ಪ್ರೀಸಿಸ್'ಎಂಬುದು ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಷೆಯ 'ಪ್ರೆಸೀ'ಎಂಬ ಮೂಲ ಪದದಿಂದ ಇಂಗ್ಲೀಷಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಚಿಕ್ಕ ಹಾಗೂ ಚೊಕ್ಕ ಹೇಳಿಕೆ ಎಂದು.

ಭಾವಾರ್ಥ ನಿರೂಪಣೆ, ತಾತ್ಪರ್ಯ ರಚನೆ, ಅರ್ಥ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿ, ಪುಸ್ತಕ ಸಂಗ್ರಹ, ಪತ್ರದ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮೊದಲಾದವು ಸಂಕ್ಷೇಪೀಕರಣದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೇ

ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದದ್ದು ಸಂಕ್ಷೇಪಲೇಖನ ಕಲೆ. ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನಕ್ಕೂ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಲೇಖನಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಟು. ಸಂಕ್ಷೇಪ ವಿಷಯದ ಸಾರಾಂಶ. ತಾತ್ಪರ್ಯ ವಿಷಯದ ವಿವರಣೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎರಡನೆಯದು ವಿಷಯಕ್ಕಿಂತ ಉದ್ದವಾಗಿರಬಹುದು.

ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಪುಟ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ:

1 " ಆ ದೊಡ್ಡ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಗಂಡಸರು, ಹೆಂಗಸರು, ಮಕ್ಕಳು ಮುಂತಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಭಾಷಣಕಾರನ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಭಯಗ್ರಸ್ತರಾದರು."

ಇದರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪ: "ಆ ದೊಡ್ಡ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಭಾಷಣಕಾರನ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಭಯಗ್ರಸ್ತರಾದರು."

2 "ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಗತರನ್ನು ಸ್ನೇಹ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದೆ."

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪ: "ಈ ದೇಶ ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದೆ."

ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲೂ ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವುಂಟು.ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾದ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಇದರಿಂದ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಕ್ಷೇಪಲೇಖನ ಸುಲಭವಲ್ಲ. ವಿಷಯವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಓದಬೇಕು; ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದದ ಖಚಿತವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನಳೆಯಬೇಕು; ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಅನಂತರ ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನಕಾರ ತಾನು ಅರಿತಂತೆ ಇದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳಿರಬೇಕು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,

ಸಂಗ್ರಹತೆ ಅಥವಾ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತತೆ: ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಲೇಖನ ಮೂಲಕ್ಕಿಂತ ಮೊಟಕಾಗಿರಲಿ. ಅದರ ಸಾರಾಂಶ ಮಾತ್ರವಾಗಿರಲಿ. ಮೂಲದಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯ ವಾಕ್ಯಗಳ, ಪದಗಳ, ಪದ ಸಮೂಹಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಗೆರೆ ಎಳೆದು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮೂಲದ ಶಬ್ದಗಳೇ ಇಲ್ಲೂ ಇರಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಅವು ಇರಬಾರದೆಂಬ ನಿಷೇಧವೂ ಇಲ್ಲ.

ಯಥಾರ್ಥತೆ: ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಲೇಖನ ಮೂಲದ ಅರ್ಥಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿರದಿರಲಿ. ಮೂಲಕ್ಕೆ ಇದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿರಬೇಕು. ಮೂಲದಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಕೊಡುವುದು ಮೇಲು.

ಸುಸಂಬದ್ಧತೆ: ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಲೇಖನ ಸುಸಂಬದ್ಧವಾಗಿರಲಿ. ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯುವಾಗ ಒಂದು ವಾಕ್ಯಕ್ಕೂ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂತಾಗಬಹುದು. ಓಟ ಕಡಿಯಬಹುದು. ಮುತ್ತನ್ನು ಮೆಣಸನ್ನು ಬೆರೆಸಿದಂತಾಗಬಹುದು. ಹೀಗಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿ. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಲೇಖನದ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯ ಭಾವ ಒಂದರಿಂದ ಒಂದಕ್ಕೆ ಪುಟಪುಟನೆ ನೆಗೆಯಲಿ; ಕುಂಟುವುದು ಬೇಡ. ಸಂಗ್ರಹದ ಒಟ್ಟಂದ ಕೆಡದಿರಲಿ.

ಸ್ಪಷ್ಟತೆ: ಸಂಗ್ರಹತೆಗಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಬಲಿಕೊಡುವುದು ಬೇಡ. ಓದಿದುದು ನೇರವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತಿರಲಿ. ಭಾಷೆ ಸುಲಭವಾಗಿರಲಿ. ವಾಕ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಣ

ವಾಗಿರಲಿ. ಎರಡು ಅರ್ಥ ಬರುವಂತಹ ವಾಕ್ಯ ರಚನೆಯ ಚಟಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಬೇಡಿ ಅಡ್ಡಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ದೀಪ ಇಡುವ ರೀತಿಯ ಬರಹ ಬೇಡ.

ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನ ವಿಧಾನ

ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸುವಾಗ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕ್ರಮವಿದು:

ಮೂಲವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿ. ಅರ್ಥ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವವರೆಗೂ ಓದಿ.

ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳ ಕೆಳಗೆ ಗೆರೆ ಎಳೆಯಿರಿ.

ತಿರುಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಯತ್ನಿಸಿ. ಹಲವು ಪದಗಳಿಗೆ ಬದಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಒಂದು ಪದವನ್ನು ಬಳಸಿ.

ಒಂದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ, ಹೆಚ್ಚು ವಾಕ್ಯಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಒಂದೇ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಮೂಲದಲ್ಲಿಯ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಜೋಡಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಲಂಬಿಸಿದ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಮೊಟಕುಮಾಡಿ, ಸಂಭಾಷಣ ರೂಪವನ್ನು ಪರೋಕ್ತಿ ರೂಪಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ, ಪುನರುಕ್ತಿಯನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಬೇಕು. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಲೇಖನ ವರದಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರಲಿ.

ಮೂಲದಲ್ಲಿಲ್ಲದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೇರದಂತೆ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಬೇಕು.

ಅಗತ್ಯವಾದರೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಬರೆದು ಆದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬರೆಯಿರಿ. ಅದನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಬರೆಯಿರಿ. ಪರಿಷ್ಕೃತ ಲೇಖನ ಮೂಲದ ಮೂರನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಉದ್ದವಾಗಿರಲಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ.

ಕಥನ, ವಿವರಣ, ವಾದ, ಸಂಭಾಷಣೆ, ಪತ್ರ, ಭಾಷಣ, ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ, ಹೀಗೆ ಮೂಲ ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ, ಅದನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸುವಾಗ ಮೇಲಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ:

1. ಕಥನ

ಆಗ ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿತ್ತು ಮೋಡವು ದಟ್ಟಣಿಸಿತ್ತು. ತಂಪಿನ ಹವೇ ಬೀಸುತಿತ್ತು. ಹಾದಿಯ ಉದ್ದವನ್ನು ತುಳಿಯುತ್ತಾ, ತೇರು ಬಿಟ್ಟು ಮನೆಗೆ ಮರಳುವ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ನಡೆದು ಬಸ್ಸು ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಬಂದೆವು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಮರಳುವ ಯಾತ್ರಿಕರು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ನಾವೂ ಹೊರಡುವ ತಯಾರಿ ನಡೆಸಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮದ್ರಾಸ್ ಹೋಟಲಿನ ಮೆನನಿನ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದೆವು. ಆತ ನಮಗಾಗಿ ಟಿಕೆಟ್ಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರಿಸಿದ್ದ. ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು. 'ಪೊದೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎರಡು ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗಿಂತ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಹಕ್ಕಿ ಲೇಸು' ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗಾದೆಯ ನೆನಪಾಗದೇ? ಈ ಚಹಾ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ, ಕಾಫಿ ಕೊಡುವ ಮೆನನ್ ಇರುವಾಗ ಆ ಅವಕಾಶ ಬಿಡಬಾರದೆಂದೆನಿಸಿತು. ನಾನು ಥಾಲಿಗಟ್ಟಲೆ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುವವನಾದರೆ, ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ಶ್ರೀಪತಿ ಗ್ಯಾಲನ್‌ಗಟ್ಟಲೆಯಿಂದ ಕುಡಿಯಬಲ್ಲವ. ಆದರೆ ಅವನದು ವಿಲಕ್ಷಣ ಅಭ್ಯಾಸ. ತಿನ್ನುವ ಪ್ರತಿ ತುತ್ತಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಒಂದು ಬಾಟಲಿ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದಷ್ಟು ಆಳದ ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಟ್ಟಲು ನೀರನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಡಿದ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಪ್ಪು ಕಾಫಿಯನ್ನೂ ಸುರುವಿದ. ಅದರ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯೂ ತೇಲಿ ಹೋಯಿತು. 'ಇನ್ನು ನನಗೆ ಊಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ.'ಎಂದು ಆತ

ನುಡಿದಾಗಲೇ ನಾನು ನಕ್ಕೆ. ಆತ ಬಲು ಮಿತಾಹಾರಿ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಬರಿಯ ಡಜನ್ ಚಪಾತಿ, ಅಚ್ಚೇರು ಅನ್ನದಿಂದಲೇ ಅವನಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ. ಅಂತೂ ಮೆನನಿನ ಕೈಮೇಲೆ ಎರಡೂ ಮುಕ್ಕಾಲು ರೂಪಾಯಿ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಇರಿಸಿ, ಅವನಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ, 'ನಿನ್ನಂತವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮರಳುಗಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಸಿಗಲಿ'ಎಂದು ಹರಸಿ ಆ ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟೆವು. ಮೋಟಾರು ಕಂಪನಿಯವರು ಈಗಲೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಮೂರನೇ ತರಗತಿಯ ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನಾಗಿಯೇ ಮಾಡಿದ್ದರು. ನಾನಾ ಜನಗಳೊಡನೆ, ಸಾಲದುದ್ದಕ್ಕೆ ಕಿರಿಚಾಡುವ ಆರೆಂಟು ಮಕ್ಕಳ ಸಂಸಾರದೊಡನೆ, ನಮ್ಮ ಬಂಡಿ ಬೆಟ್ಟ ಇಳಿಯಿತು. ನಾಲ್ಕಾರು ಮೈಲಿ ಮುಂದುವರಿದು, ಒಂದು ಕಡೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತಿತು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದೆವು. ಬಂಡಿಯ ಬಳಿಗೆ ಯಾರು ಬಂದರೆಂದು ಬಲ್ಲಿರಾ? ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಪಿತೃಗಳ ತಂಡವೇ ಬಂದಿತು. ಉದ್ದ ಬಾಲದ ಕರಿ ಮುಸುಡಿನ ಮುಸುವಗಳ ಹಿಂಡೇ ಹಿಂಡು! ಆ ಮಸುವಗಳು ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ಬೇಡಿ, ಕಾಡಿ ಅವರಿಂದ ತಿಂಡಿ ಇಸಕೊಂಡು ಮಗ್ಗುಲ ಗುಡ್ಡವನ್ನೇರಿದುವು. ಅನಂತರವೇ ಬಂಡಿ ಹೊರಟದ್ದು. (216 ಪದಗಳು)

{ಶ್ರೀ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ 'ಅಬುವಿಂದ ಬರಾಮಕ್ಕೆ'ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ}

ಸಂಕ್ಷೇಪ:

ಸಂಜೆಯ ಪಯಣ

ಮೋಡ ದಟ್ಟಣಿಸಿದ್ದ ಸಂಜೆಯ ಹವೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಸ್ಸು ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಬಂದೆವು. ನಾವು ಇಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಹೋಟೆಲಿನ ಮೆನನ್ ನಮಗಾಗಿ ಟಿಕೆಟುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಇರಿಸಿದ್ದ. ಮುಂದೆ ಹೇಗೋ ಏನೋ, ಎಂದು ಅಲ್ಲೇ

ಫಲಾಹಾರ ಮುಗಿಸಿದೆವು. ನನಗೆ ಕಾಫಿಯ ಹುಚ್ಚೆಂದರೆ ಶ್ರೀಪತಿ ನನ್ನನ್ನೂ ಮೀರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ತಿನ್ನುವುದರಲ್ಲೂ ಅಷ್ಟೇ., ಧಾರಾಳವಾಗಿ ನೀರು, ಕಾಫಿ, ಮಸಾಲೆದೋಸೆ ಮುಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಯಿತೆಂಬ ಅವನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ನಗು ಬಂತು. ಮೆನನ್‌ಗೆ ಎರಡೂ ಮುಕ್ಕಾಲು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು, ವಂದಿಸಿ ಹೊರಟೆವು. ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಜನ ತುಂಬಿದ್ದ ಮೋಟರು ಬೆಟ್ಟ ಇಳಿದು ನಾಲ್ಕಾರು ಮೈಲು ಸಾಗಿದ ಮೇಲೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಬಂದ ಮಂಗಗಳಿಗೆ ತಿಂಡಿ ತೆತ್ತ ಮೇಲೆಯೇ ಅವು ದಾರಿ ಬಿಟ್ಟುವು. ಪ್ರಯಾಣ ಸುಖವಾಗಿತ್ತು.

(72 ಪದಗಳು)

2 ವರ್ಣನೆ

ನಮ್ಮ ಮನೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ವನಾಲಂಕೃತ ಗಿರಿ ಶ್ರೇಣಿಗಳ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಲು ಕಡೆಯನ್ನು ನಾವು ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಕಡಿದು ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮನೆಯಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹತ್ತು ಮಾರು ಹೋಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಬೆಟ್ಟವೇರಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತೂರಬೇಕು. ಮನೆಗೆ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಮಾಕಾರದ ಪರ್ವತಶ್ರೇಣಿಗಳು ದಿಗಂತವನ್ನು ನಡುಬಾನಿಗೆತ್ತಿ ನಿಂತಿವೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಟ್ಟಗಳಿವೆ; ಆದರೆ ಒಂದು ಮೈಲಿಯಷ್ಟು ದೂರ ನಡುವೆಯೇನೋ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಾಡುಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಗೂ ಪೂರ್ವಾದ್ರಿಗೂ ನಡುವೆ ನಮ್ಮ ಅಡಿಕೆ ತೋಟದ ಒಂದು ತುದಿ ಸೆರಗೂ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆ ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕೆರೆಯಿದೆ. ಕೆರೆಗೂ ಮನೆಗೂ ಅರ್ಧ ಫರ್ಲಾಂಗು ದೂರವಿದೆ. ಕೆರೆ ಬೆಟ್ಟದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯದ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದೆ. ಕಾಡಿನ ಹೆಮ್ಮರಗಳು, ಪೊದೆಗಳು, ಬಿದಿರು ಮೆಳೆಗಳು ಅದರ ನೀರಿನ

ಮೇಲೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡಿವೆ. ಪ್ರಾತಃಕಾಲದ ತರುಣಾರುಣ ಜ್ಯೋತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಮೈ ಮರೆಸುವಂತೆ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿರುವುದು.

ನಮ್ಮ ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಉಳಿದೆಲ್ಲ ದಿಕ್ಕಿಗೂ ಗೋಡೆ ಕಿಟಕಿಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮೆದುರಾಗಿ ಇಳಿಜಾರಾಗಿ ಮೇಲೆದ್ದಿರುವ ಅನಂತ ನಿಬಿಡಾರಣ್ಯ ಶ್ರೇಣಿಗಳು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ರಂಜಿಸುವುವು. ಅಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ, ಹಸುರು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಗೆಗಳಿರಬಹುದೆಂದು. ಆ ಗಿರಿಗಳಾಚೆಯಲ್ಲಿ ನೀಲಾಕಾಶವು ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಇಣಿಕಿ ನೋಡುವಂತೆ ಧೀರ ಗಂಭೀರವಾಗಿರುವುದು. ಈ ಗಿರಿ ಶಿಖರ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಇತರ ವೃಕ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಹಿಂದಾಗಿ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಹೆಮ್ಮರಗಳು ಆಕಾಶಪಟದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕೆತ್ತಿ ಮೆತ್ತಿದ ಸಜೀವ ಚಿತ್ರಗಳಂತೆ ತೋರಿ, ವಿಶ್ವ ವರ್ಣಶಿಲ್ಪಿಯ ವರ್ಣನಾವೈಖರಿಯ ಕಲಾಕೌಶಲವನ್ನು ಸಾರುವ ಗೆಲ್ಗಂಬಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾರಾಡುವ ಶ್ಯಾಮಲ ಕೇತನಗಳಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುವುವು. ಆ ದೃಶ್ಯ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಹೊತ್ತುಹೊತ್ತಿಗೂ ಬೇರೆಬೇರೆ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ನಲಿಯುವುದು. ಅದು ಅನಂತಕವಿ ಅನಂತಾನಂತ ಕವನಗಳನ್ನು ವಿರಚಿಸುವ ಕಾವ್ಯರಂಗದಂತೆ ಮೆರೆಯುವುದು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೃಶ್ಯ; ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ದೃಶ್ಯ. ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೃಶ್ಯ; ಬೈಗಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ದೃಶ್ಯ; ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ದೃಶ್ಯ. ಬೆಳ್ದಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ಚೆಲುವು; ಕರ್ದಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಗುದೊಂದು ನೋಟ. (200 ಪದಗಳು)

{ಶ್ರೀ 'ಕುವೆಂಪು'ಅವರ 'ಮಲೆನಾಡಿನ ಚಿತ್ರಗಳು'ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ}

ಸಂಕ್ಷೇಪ:

ನಮ್ಮ ಮನೆ

ನಮ್ಮ ಮನೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ವನನಿಬಿಡವಾದ ಗಿರಿಶ್ರೇಣಿಗಳ ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿದೆ. ಬೆನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಕಡಿದಿದ್ದೇವೆ. ಮೂರು ಕಡೆ ಎತ್ತರವಾದ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳಿವೆ. ಪಶ್ಚಿಮದ ಬೆಟ್ಟಗಳು ದೂರದಲ್ಲಿವೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಗೂ ಪೂರ್ವಾದ್ರಿಗೂ ನಡುವೆ ನಮ್ಮ ಅಡಕೆ ತೋಟದ ತುದಿಯಿದೆ. ಅದರ ಬಳಿಯ ಕೆರೆ ಬೆಳಗಿನ ಕೆಂಪಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಚೆನ್ನ.

ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಉಪ್ಪರಿಗೆಗೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ, ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ, ದಟ್ಟವಾದ, ಸುಂದರವಾದ, ಹಲವು ಬಗೆಯ ಹಸುರಿನ, ಕಾಡಿನ ಪದರಗಳು. ದೂರದಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರವಾದ ನೀಲಾಕಾಶ. ವಿಶ್ವಶಿಲ್ಪಿಯ ಕಲಾಕೌಶಲವನ್ನು ಸಾರುವ ಆ ಭವ್ಯ ದೃಶ್ಯ ಋತು ಋತುವಿಗೂ, ದಿನ ದಿನಕ್ಕೂ, ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತಿಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸೌಂರ್ಯದಿಂದ ನಲಿಯುವುದು. (67 ಪದಗಳು)

3 ವೈಚಾರಿಕತೆ:

ಪರಿಸರವು ಮಾನವ ಜೀವಿತದ ಆಧಾರಶಿಲೆ. ಶುದ್ಧ ವಾತಾವರಣ, ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳು, ಹಸಿರು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತುಗಳ ಸಮತೋಲನದಿಂದ ಜೀವನ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅರಣ್ಯನಾಶ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಾಲಿನ್ಯ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಕೆಯ ಹೆಚ್ಚಳ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ತೀವ್ರ ಉಪಯೋಗವು ಪರಿಸರದ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಭಾರಿಯಾಗಿ ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯದಿಂದ ಉಸಿರಾಟದ ತೊಂದರೆಗಳು, ಜಲ ಮಾಲಿನ್ಯದಿಂದ ಜೀವರಾಶಿಗೆ ಅಪಾಯ. ಭೂಮಿಯ ತಾಪಮಾನದಲ್ಲಿ ಏರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಗಳೆಂಬ ಜಾಗತಿಕ ಸವಾಲುಗಳು ನಮ್ಮ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿವೆ. ಇವುಗಳು ಕೇವಲ ಭವಿಷ್ಯದ ತೊಂದರೆಗಳಲ್ಲ, ಈಗಿನ ಪೀಳಿಗೆಯ ಜೀವನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೂ

ತೊಂದರೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕೇವಲ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲ, ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರಬೇಕು –ಮರನೆಡುವುದು, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು, ನೀರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ಹೀಗೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು. ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮದಾನದಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕಠಿಣ ಪರಿಸರ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಹಂತವಾದ ಕ್ರಮಗಳೇ ನಾಳೆಯ ಸುಸ್ಥಿರ ಭೂಮಿಗೆ ಬೀಜವಾಗಬಲ್ಲದು. (ಒಟ್ಟು224 ಪದಗಳಿವೆ)

ಸಂಕ್ಷೇಪ:

ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಪರಿಸರವು ಮಾನವನ ಜೀವಮಾನಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅರಣ್ಯ ನಾಶ, ಮಾಲಿನ್ಯ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಯಿಂದ ಅದು ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ, ಆರೋಗ್ಯ ತೊಂದರೆಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತಿವೆ. ಪರಿಸರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಕಾಲದ ಅವಶ್ಯಕತೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಂಪತ್ತುಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಬಳಕೆ, ಮರ ನೆಡುವುದು, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಜಿಸುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರವೂ ಕಠಿಣ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. (ಪದಗಳು: ~70)

ಚಟುವಟಿಕೆ:

ವಾದ'ಹಾಗೂ 'ಸಂಭಾಷಣೆ'ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಭಾಗಗಳ ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಒಂದೊಂದು ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

1 ವಾದ:

ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಮಾನವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಸಂವಹನ ಸಾಧನಗಳು, ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಪತ್ತು, ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅಸಾಧ್ಯವೆನ್ನಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜನರು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸಲು, ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು, ಮನೆ ಮಠದಲ್ಲೇ ಖರೀದಿ ಮಾಡಲು ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಬಳಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತೊಂದರೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣದ ಅತಿಯಾದ ಬಳಕೆ, ಗೇಮ್‌ಗಳ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳು, ಗೂಢಚರ್ಯೆ ಅಪಾಯಗಳು, ನಕಲಿ ಸುದ್ದಿಗಳ ಹರಡುವಿಕೆ ಮೊದಲಾದವು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ದುರುಪಯೋಗದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲಸದ ಆಟೋಮೇಷನ್ ಕಾರಣದಿಂದ ಉದ್ಯೋಗ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವವರ ಸಂಕಟವೂ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಆಶೀರ್ವಾದವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಥವಾ ಶಾಪವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಬಳಕೆ, ಸೀಮಿತ ಅವಲಂಬನೆ ಮತ್ತು ನೈತಿಕತೆಗಾಗಿ ಅದರ ವಿನಿಯೋಗದಿಂದ ಮಾತ್ರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಮಾನವನ ಬದುಕಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಉಪಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

2 ಸಂಭಾಷಣೆ:

ಅನಿಲ್: ನಿನ್ನ ದಿನಚರಿ ಹೇಗಿದೆ ರವಿ? ಎಲ್ಲವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯಾ?

ರವಿ: ಹೌದು ಅನಿಲ್, ಈಗ ನಾನು ಸಮಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಸಗಳು ಸರಾಗವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಅನಿಲ್: ಅದ್ಭುತ! ಸಮಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಲಿತರೆ ಜೀವನ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವಿಳಂಬ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ರವಿ: ನಾನೂ ಮೊದಲು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ ಓದುವುದು, ನಿತ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿತ ಸಮಯವಿಡುವುದು ಈ ಎಲ್ಲವೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಅನಿಲ್: ನಿಜವೋ? ನಾನೂ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

ರವಿ: ಖಂಡಿತ! ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡು, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅದು ಅಭ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ ಕೌಶಲ್ಯ:

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪೂರ್ಣವಾಗಲು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕಲಿಕೆಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನವು ಕೇವಲ ಪುಸ್ತಕದ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗಿವೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಮನಸ್ಸು, ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನೋಭಾವನೆಗಳ ಸಮನ್ವಯವನ್ನೇ ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ಸೇತುವೆಯಂತಿವೆ.

ಸೂಚನೆ: ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದ್ದಲ್ಲಿ 8 ರಿಂದ 10 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಅವರು ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ತಿಳಿಸುವುದು.

ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು:

ಸ್ಥಳೀಯ ಕಲಾವಿದರೊಬ್ಬರನ್ನು (ಚಿತ್ರಶಿಲ್ಪಿ, ಚಿತ್ರಕಾರ, ನೃತ್ಯಗಾರ, ಸಂಗೀತಗಾರ, ನಾಟಕಕಾರ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ರಂಗದ ಕಲಾವಿದ) ಭೇಟಿಯಾಗಿ, ಸಂದರ್ಶನ ನಡೆಸಿ, ನೀವು ಪಡೆದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಂದು ವರದಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿ.

ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಭಿತ್ತಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ನೀವು ಸ್ಥಳೀಯ ಕಲಾವಿದನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಸಂದರ್ಶನದ ಅನುಭವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ. ಈ ಅನುಭವದಿಂದ ನೀವು ಏನು ಕಲಿತಿರಿ?
2. ಸಂದರ್ಶನ ನಡೆಸುವಾಗ ನಿಮಗೆ ಎದುರಾದ ಒಂದು ಸವಾಲು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಿದಿರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
3. ಜನಪದ ಕಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಭಿತ್ತಿ ಪತ್ರ ತಯಾರಿಸುವಾಗ ನೀವು ಪಡೆದ ಅನುಭವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
4. ಭಿತ್ತಿ ಪತ್ರ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಿಮಗೆ ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

2. ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
3. ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
4. ಸಂಕ್ಷೇಪ ಲೇಖನದ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆ

ಅವಧಿ : 3 ಗಂಟೆಗಳು **ಒಟ್ಟು ಅಂಕಗಳು : 80**

I **ಈ ಕೆಳಗಿನ ಐದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.** **5×2=10**

(ಒಟ್ಟು 8 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಭಾಗ 1ರಿಂದ 5 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

ಭಾಗ 2ರಿಂದ 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು

ಯಾವುದಾದರು 5 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ.)

II **ಅ) ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಹತ್ತರಿಂದ ಹದಿನೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.** (ಭಾಗ 1ರಿಂದ ಒಟ್ಟು 5 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.) **6×5=30**

ಆ) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಹತ್ತರಿಂದ ಹದಿನೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಭಾಗ 2ರಿಂದ 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.)

III **ಅ) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.** (ಭಾಗ 1ರಿಂದ ಒಟ್ಟು 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.) **4×10=40**

ಆ) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಭಾಗ 2ರಿಂದ 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.)

ಆಂತರಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಸ್ವರೂಪ :

ನಿರಂತರವಾದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ತರಗತಿಯ ಒಳಗಡೆ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ . ಇವುಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ .ಅಂಕಗಳು ಇರುತ್ತವೆ 20 ಇದಕ್ಕಾಗಿ ,ಅಂಕಗಳು 80 ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿನ ಲಿಖಿತ ಪರೀಕ್ಷೆ .ವಿಭಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ Formative Assessment ಹಾಗೂ Summative Assessment ಸೇರಿ ಒಟ್ಟು .ಅಂಕಗಳು 100

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮಾನದಂಡಗಳು	ಅಂಕಗಳು
1	ಸೆಮಿನಾರ್	05
2	ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಆಂತರಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ	10
3	ನಿಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯ (ಎಫ್ ಎ)	05
	ಒಟ್ಟು (1+2+3)	**20**
	ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಅಂತ್ಯದ ಪರೀಕ್ಷೆ (ಎಸ್ ಎ)	**80**
	ಒಟ್ಟು (ಎಫ್ ಎ+ ಎಸ್ ಎ)	**100**

ಸಂಪಾದಕರ ವಿವರಗಳು:

1. ಡಾ. ಸುವರ್ಣ ಸಂಗಣ್ಣ. ಹುಡೇದ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಹೆಚ್.ಕೆ.ಇ.ಎಸ್. ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ ಪದವಿ ಮಹವಿದ್ಯಾಲಯ

ಸದಾಶಿವನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಮೊ.ನಂ. 9964577125

2. ಶ್ರೀ ಉಮೇಶ ಹೆಚ್.ಜಿ.

ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಹೈಯರ್ ಲರ್ನಿಂಗ್

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು – 03

ಮೊ. ನಂ 9945494746

3. ಡಾ. ವಾಣಿಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಮ್.

ಎಂ ಇ ಎಸ್ ಕಲೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಕಾಲೇಜು,

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಮೊ.ನಂ. 9480322475

4. ಡಾ. ವಜ್ರೇಶ್ವರಿ ಎಸ್. ಮೂರ್ತಿ

ಎಂ.ಇ.ಎಸ್. ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್ಮೆಂಟ್,

ರಾಜಾಜಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಮೊ.ನಂ. 9535335956